

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

PROJEKAT PODRŠKE MONITORINGU I EVALUACIJI II (MEASURE II)

INDEKS EFEKTIVNOSTI PRAVOSUĐA BOSNE I HERCEGOVINE

IZVJEŠTAJ ZA 2020. GODINU
SEPTEMBAR 2021. GODINE

IZRADU OVOG DOKUMENTA OMOGUĆILA JE VELIKODUŠNA PODRŠKA AMERIČKOG NARODA POSREDSTVOM AMERIČKE AGENCIJE ZA MEĐUNARODNI RAZVOJ (USAID). SADRŽAJ OVOG DOKUMENTA JE ODGOVORNOST AUTORA, A SADRŽAJ NE ODRAŽAVA NUŽNO STAVOVE USAID-A ILI VLADE SJEDINJENIH DRŽAVA.

PROJEKAT PODRŠKE MONITORINGU I EVALUACIJI II (MEASURE II)

INDEKS EFEKTIVNOSTI PRAVOSUĐA BOSNE I HERCEGOVINE

IZVJEŠTAJ ZA 2020. GODINU
SEPTEMBAR 2021. GODINE

Pripremljeno u okviru USAID-ovog Projekta podrške monitoringu i evaluaciji u Bosni i Hercegovini II (MEASURE II), ugovor broj AID-I67-I-17-00004; nalog broj 72016819F0001

Dostavljeno: USAID/Bosna i Hercegovina, septembar 2021. godine
Projekat provodi: IMPAQ International, LLC

Sadržaj

Lista prikaza	V
Zahvale	IX
Skraćenice	XI
Uvod	I
Prikupljanje podataka za Indeks za 2020. godinu	3
Rezultati Indeksa za 2020. godinu	4
Ukupna vrijednost Indeksa.....	4
Indikatori percepcije javnosti.....	10
Indikatori percepcije sudija i tužilaca.....	23
Uporedni rezultati percepcije javnosti i percepcije sudija i tužilaca.....	35
Indikatori iz statističkih podataka VSTV-a.....	39
Preporuke Indeksa za 2020. godinu	66
ANEKS I:	
Matrica Indeksa efektivnosti pravosuđa BiH za 2020. godinu	68
ANEKS II:	
Kratki pregled metodologije izrade Indeksa	69
ANEKS III:	
Potpuna lista indikatora iz Ankete o percepciji građana	71
ANEKS IV:	
Potpuna lista indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima	73
ANEKSV:	
Poređenje percepcije javnosti i percepcije sudija i tužilaca	76
ANEKSVI:	
Potpuna lista administrativnih indikatora VSTV sa stvarnim i Indeksnim vrijednostima	78
ANEKSVII:	
Upitnik o percepciji javnosti za 2020. godinu	79
ANEKSVIII:	
Upitnik o percepciji sudija i tužilaca za 2020. godinu	84

Lista prikaza

Prikaz 1.	Ukupne vrijednosti Indeksa i godišnje promjene za period 2015–2020.....	4
Prikaz 2.	Grafikon ukupnih vrijednosti Indeksa i godišnje promjene za period 2015–2020.....	4
Prikaz 3.	Vrijednosti Indeksa po dimenzijama za period 2015–2020. i godišnje promjene u 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	5
Prikaz 4.	Grafikon vrijednosti Indeksa po dimenzijama, 2015–2020.....	5
Prikaz 5.	Godišnje promjene, vrijednosti dimenzija Indeksa prema izvoru podataka u 2020. godini.....	6
Prikaz 6.	Grafikon godišnjih promjena, vrijednosti dimenzija Indeksa prema izvoru podataka u 2020. godini.....	6
Prikaz 7.	Vrijednosti Indeksa, ukupno i prema izvoru podataka, za period 2015–2020. i godišnje promjene u 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	8
Prikaz 8.	Grafikon vrijednosti Indeksa, ukupno i prema izvoru podataka za period 2015–2020.....	8
Prikaz 9.	Ukupne vrijednosti Indeksa za indikatore percepcije javnosti i godišnje promjene u periodu 2015–2020.....	10
Prikaz 10.	Grafikon ukupnih vrijednosti Indeksa za indikatore percepcije javnosti u periodu 2015–2020. i godišnje promjene.....	10
Prikaz 11.	Najveći porast vrijednosti indikatora percepcije javnosti na godišnjem nivou, 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	11
Prikaz 12.	Grafikon najvećeg porasta vrijednosti indikatora percepcije javnosti na godišnjem nivou, 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	12
Prikaz 13.	Najveća godišnja smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	12
Prikaz 14.	Grafikon najvećih godišnjih smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	13
Prikaz 15.	Najniže vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020.....	14
Prikaz 16.	Grafikon najnižih vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020.....	14
Prikaz 17.	Vrijednosti indikatora percepcije javnosti o pitanjima povezanim s korupcijom, 2020. u odnosu na 2019. godinu i godišnje promjene.....	15
Prikaz 18.	Grafikon vrijednosti indikatora percepcije javnosti o pitanjima povezanim s korupcijom, 2020. u odnosu na 2019. godinu i godišnje promjene.....	15
Prikaz 19.	Najveća povećanja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2015. godinu.....	16
Prikaz 20.	Grafikon najvećih povećanja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2015. godinu.....	16
Prikaz 21.	Najveća smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2015. godinu.....	16
Prikaz 22.	Grafikon najvećih smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2015. godinu.....	17
Prikaz 23.	Grafikon udjela ispitanika uključenih u sudske predmete (osim komunalnih predmeta), 2015–2020.....	18

Prikaz 24.	Grafikon udjela ispitanika uključenih u samo jedan sudski predmet od ukupnog broja uključenih u sudske predmete, 2015–2020.....	19
Prikaz 25.	Grafikon glavnih izvora javnih informacija o pravosuđu BiH, predmetima i akterima, 2020.....	19
Prikaz 26.	Grafikon nivoa povjerenja u objektivnost medija prilikom odabira i predstavljanja sudskih predmeta i istraga, 2015–2020.....	20
Prikaz 27.	Najveće razlike u odgovorima ispitanika koji su bili i onih koji nisu bili uključeni u sudski predmet u posljednje tri godine, 2020.....	21
Prikaz 28.	Grafikon najvećih razlika u odgovorima ispitanika koji su bili i onih koji nisu bili uključeni u sudski predmet u posljednje tri godine, 2020.....	21
Prikaz 29.	Ukupne vrijednosti Indeksa za indikatore percepcije sudija i tužilaca, 2015–2020.....	23
Prikaz 30.	Grafikon ukupnih vrijednosti Indeksa za indikatore percepcije sudija i tužilaca, 2015–2020.....	24
Prikaz 31.	Najveća godišnja povećanja vrijednosti iz indikatora o percepciji sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	25
Prikaz 32.	Grafikon najvećih godišnjih povećanja vrijednosti iz indikatora o percepciji sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	25
Prikaz 33.	Najveća godišnja smanjenja vrijednosti iz indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	26
Prikaz 34.	Grafikon najvećih godišnjih smanjenja vrijednosti iz indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	26
Prikaz 35.	Najniže vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020.....	27
Prikaz 36.	Grafikon najnižih vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020.....	27
Prikaz 37.	Vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca o pitanjima koja se odnose na korupciju, 2019–2020, i godišnje promjene.....	28
Prikaz 38.	Grafikon vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca o pitanjima koja se odnose na korupciju, 2019–2020, i godišnje promjene.....	28
Prikaz 39.	Najveća godišnja povećanja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2015. godinu.....	29
Prikaz 40.	Grafikon najvećih godišnjih povećanja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2015. godinu.....	29
Prikaz 41.	Najveća godišnja smanjenja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2015. godinu.....	30
Prikaz 42.	Grafikon najvećih godišnjih smanjenja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2015. godinu.....	30
Prikaz 43.	Struktura grupe ispitanika i populacija sudija i tužilaca u BiH, raščlanjeno po funkciji, spolu i nadležnosti, 2020.....	31
Prikaz 44.	Najveće razlike u vrijednostima indikatora, sudije naspram tužilaca, 2020.....	32
Prikaz 45.	Grafikon najvećih razlika u vrijednostima indikatora, sudije naspram tužilaca, 2020.....	32
Prikaz 46.	Najveće razlike u vrijednostima indikatora po spolu, sutkinje/tužiteljice naspram sudija/tužitelja, 2020.....	33

Prikaz 47.	Grafikon najvećih razlika u vrijednostima indikatora po spolu, sutkinje/tužiteljice naspram sudija/tužitelja, 2020.....	33
Prikaz 48.	Najveće razlike između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2020.....	35
Prikaz 49.	Grafikon najvećih razlika između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2020.....	35
Prikaz 50.	Najmanje razlike između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2020.....	36
Prikaz 51.	Grafikon najmanjih razlika između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2020.....	36
Prikaz 52.	Uporedni prikaz godišnjih promjena vrijednosti iz indikatora percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca koji se odnose na pitanja korupcije, 2019–2020.....	37
Prikaz 53.	Grafikon uporednog prikaza godišnjih promjena vrijednosti iz indikatora percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca koji se odnose na pitanja korupcije, 2019–2020.....	38
Prikaz 54.	Definicije naziva predmeta korištenih u Indeksu, odgovarajući Upisnik (vrste, faze), te datumi početka i završetka predmeta koji su korišteni za izračunavanje vrijednosti iz indikatora.....	40
Prikaz 55.	Ukupne vrijednosti Indeksa za skup indikatora iz statističkih podataka VSTV-a i godišnje promjene, 2015–2020.....	41
Prikaz 56.	Grafikon ukupnih vrijednosti Indeksa za skup indikatora iz statističkih podataka VSTV-a i godišnjih promjena, 2015–2020.....	41
Prikaz 57.	Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta i starosti neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima.....	43
Prikaz 58.	Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta i starosti neriješenih predmeta na drugostepenim sudovima.....	44
Prikaz 59.	Grafikon stopa rješavanja predmeta i broja neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima.....	45
Prikaz 60.	Grafikon stopa rješavanja predmeta i broja neriješenih predmeta na drugostepenim sudovima.....	46
Prikaz 61.	Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta, starost neriješenih predmeta, stope rješavanja i broj neriješenih predmeta u tužilaštvima.....	47
Prikaz 62.	Vrijednosti indikatora za kolektivne norme, stope potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka i uspješnost optužnica i disciplinskih postupaka, 2012–2020.....	48
Prikaz 63.	Najveća godišnja povećanja vrijednosti indikatora iz statističkih podataka VSTV-a, 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	49
Prikaz 64.	Najveća godišnja smanjenja vrijednosti indikatora iz statističkih podataka VSTV-a, 2020. u odnosu na 2019. godinu.....	50
Prikaz 65.	Najveća godišnja povećanja vrijednosti indikatora iz statističkih podataka VSTV-a, 2020. u odnosu na 2015. godinu.....	51
Prikaz 66.	Najveća godišnja smanjenja vrijednosti indikatora iz statističkih podataka VSTV-a, 2020. u odnosu na 2015. godinu.....	51

Prikaz 67.	Promjene u nivou priliva predmeta na prvostepenim sudovima, 2020. u odnosu na 2019. i 2012. godinu.....	53
Prikaz 68.	Grafikon ukupnog priliva predmeta na prvostepenim sudovima, 2012–2020.....	54
Prikaz 69.	Promjene u nivou priliva predmeta na drugostepenim sudovima, 2020. u odnosu na 2012.....	54
Prikaz 70.	Grafikon ukupnog priliva predmeta na drugostepenim sudovima, 2012–2020.....	55
Prikaz 71.	Promjene u nivou priliva u tužilaštvima, 2020. u odnosu na 2012. (2015) i 2019. godinu.....	56
Prikaz 72.	Grafikon promjena u ukupnom prilivu predmeta u tužilaštvima, 2012–2020.....	56
Prikaz 73.	Promjene u broju riješenih predmeta na prvostepenim sudovima, 2020. u odnosu na 2012. i 2019. godinu.....	56
Prikaz 74.	Grafikon broja riješenih predmeta na prvostepenim sudovima, 2012–2020.....	57
Prikaz 75.	Promjene u broju riješenih predmeta na drugostepenim sudovima, 2020. u odnosu na 2012. i 2019. godinu.....	57
Prikaz 76.	Grafikon broja riješenih predmeta na drugostepenim sudovima, 2012–2020.....	58
Prikaz 77.	Promjene u broju riješenih predmeta u tužilaštvima, 2020. u odnosu na 2012. (2015) i 2019. godinu.....	58
Prikaz 78.	Grafikon broja riješenih predmeta u tužilaštvima, 2012–2020.....	59
Prikaz 79.	Grafikon trendova priliva i raspoređivanja predmeta prema vrsti predmeta i kumulativno prema sudskoj nadležnosti, 2012–2020.....	60
Prikaz 80.	Sredstva/resursi dostupni sudovima i tužilaštvima, 2012–2020.....	61
Prikaz 81.	Grafikon usvojenih budžeta sudova i tužilaštava (u KM), 2012–2020.....	61
Prikaz 82.	Grafikon ukupnog broja sudija i tužilaca.....	62
Prikaz 83.	Grafikon ukupnog broja pomoćnog osoblja u sudovima i tužilaštvima.....	62
Prikaz 84.	Sredstva/resursi dostupni sudovima i tužilaštvima, 2020. u odnosu na 2012.....	63
Prikaz 85.	Grafikon promjena u visini sredstava za sudove i tužilaštva, 2012–2020.....	63

Zahvale

Istraživački tim koji je pripremio Indeks efektivnosti pravosuđa u BiH za 2020. godinu (Indeks) činili su sljedeći članovi tima USAID-ovog Projekta podrške monitoringu i evaluaciji II u Bosni i Hercegovini (MEASURE II): Haris Mešinović (vođa tima za izradu Indeksa); Edis Brkić, šef Projekta (član tima); Amer Čekić, analitičar (član tima) i Nermin Oruč, konsultant (član tima).

Autori su zahvalni svima onima koji su za potrebe ovog izvještaja dostavili podatke za Indeks za 2020. godinu. Izrada ovog izvještaja ne bi bila moguća bez doprinosa sudija i tužilaca u Bosni i Hercegovini (BiH). Izražavamo duboku zahvalnost svim sudijama i tužiocima koji su u

februaru 2020. godine odgovorili na Anketu sa sudijama i tužiocima. Posebno se zahvaljujemo rukovodstvu i zaposlenicima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV) BiH koji su dostavili administrativne podatke i pružili neprocjenjivu pomoć pri provedbi ovogodišnje Ankete sa sudijama i tužiocima.

Najvažnije je napomenuti da izrada Indeksa ne bi bila moguća bez podrške osoblja USAID-a u BiH, koje je dalo originalnu ideju i neophodna sredstva. Naročitu zahvalnost dugujemo gđi Elmi Bukvić Jusić, predstavnicu službenika za ugovore za Projekat MEASURE II, za njene sugestije i smjernice.

Skraćenice

BD	Distrikt Brčko
BiH	Bosna i Hercegovina
CLA	Saradnja, učenje, prilagođavanje
CMS	Sistem za upravljanje predmetima u sudovima
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
HCOC	Visoki nivo korupcije i organizovani kriminal (engl. "High-Profile Corruption and Organized Crime")
IMPAQ	IMPAQ International
Indeks	Indeks efektivnosti pravosuđa Bosne i Hercegovine
MEASURE-BiH	USAID-ov Projekat podrške monitoringu i evaluaciji u Bosni i Hercegovini
MEASURE II	USAID-ov Projekat podrške monitoringu i evaluaciji u Bosni i Hercegovini II
MP	Ministarstvo pravde
RS	Republika Srpska
TCMS	Sistem za upravljanje predmetima u tužilaštvima
USAID/BiH	Misija Agencije za međunarodni razvoj Sjedinjenih Država u Bosni i Hercegovini
VSTV	Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine

Sažetak

U ovom izvještaju predstavljeni su rezultati Indeksa efektivnosti pravosuđa Bosne i Hercegovine (Indeks) za 2020. godinu. Uprkos izazovima koje je nametnula pandemija COVID-19, projekat MEASURE II uspješno je replicirao svoju provjerenu metodologiju prilikom izrade Indeksa za 2020. godinu. U cilju holističke procjene efektivnosti bh. pravosuđa istraživački tim je koristio tri izvora podataka: (1) Anketu o percepciji građana u BiH, odnosno anketu o percepciji javnosti u BiH, (2) Anketu sa sudijama i tužiocima u BiH i (3) administrativne podatke Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (VSTV) o postupanju u glavnim vrstama¹ sudskih i tužilačkih predmeta na nivou prvostepenih i drugostepenih sudova te tužilaštava. Anketa o percepciji javnosti provedena je u decembru 2020. godine i u januaru 2021. godine, a Anketa sa sudijama i tužiocima u februaru 2021. godine. Administrativni (statistički) podaci VSTV-a odnose se na glavne vrste predmeta koji su bili u radu u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine.

UKUPNA VRIJEDNOST INDEKSA

Po prvi put od početka njegove primjene u 2015. godini, ukupna vrijednost Indeksa opala je sa 57,39 indeksnih poena (od maksimalnih 100) u 2019. godini na 56,49 u 2020. godini. Ovaj pad od 0,90 indeksnih poena poništio je tri godine skromnih poboljšanja i oborio vrijednost indeksa ispod nivoa iz 2016. godine.

Primjetna stagnacija tokom protekle tri godine prešla je u pad efektivnosti pravosuđa u BiH u 2020. godini.

REZULTATI INDEKSA PO DIMENZIJAMA

Vrijednosti Indeksa po svih pet dimenzija zabilježile su pad, pri čemu su dimenzije Efikasnost, Odgovornost i transparentnost te Nezavisnost i nepristrasnost zabilježile najveći pad. Dimenzija Kapacitet i resursi zabilježila je najmanji pad, dok je pad dimenzije Kvalitet² u znatnoj mjeri, kompenzovan povećanjem vrijednosti po jednom indikatoru – zadovoljstvo javnosti administrativnim uslugama sudova i tužilaštava.

Vrijednosti svih dimenzija efektivnosti pravosuđa opale su u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.

REZULTATI PO IZVORIMA PODATAKA

Vrijednosti indikatora koji se temelje na percepciji sudija i tužilaca su u 2020. godini zabilježile pad. Vrijednosti indikatora koji se temelje na statističkim podacima VSTV-a također su opale. Ova izražena smanjenja vrijednosti djelimično su kompenzovana manjim poboljšanjem percepcije javnosti o efektivnosti pravosuđa.

Vrijednosti indikatora zasnovane na percepciji sudija i tužilaca zabilježile su najveći godišnji pad i činile su najveći dio ukupnog pada vrijednosti Indeksa.

¹ Glavne vrste predmeta koje Indeks prati i njihove odgovarajuće oznake za vrstu i fazu postupka (navedene u zagrada) iz sistema upravljanja predmetima (CMS/TCMS), u prvostepenim sudovima su: krivični (K-K), građanski (P-P), privredni (Ps-PS), upravni (U-U), izvršenja (u građanskim predmetima: P-I, a u privrednim predmetima: Ps-Ip); u drugostepenim sudovima: krivični (K-Kž), građanski (P-Pž), privredni (Ps-Pž) i upravni (U-Už, U-Uvp) žalbeni predmeti; a u tužilaštvima: predmeti općeg kriminala (KT, KTO, KTM, KTT), korupcije (KTK), privrednog kriminala (KTPO, KTF) i ratnih zločina (KTRZ). Pored toga, Indeks prati i izvršenja u komunalnim predmetima (I-Kom) zbog velikog broja neriješenih predmeta ove vrste.

² Dimenzija Kvalitet prati: stopu potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka, uspješnost optužnica, percepciju rada aktera u pravosuđu (sudovi/sudije, tužilaštva/tužiocima, advokati i notari) i zadovoljstvo javnosti administrativnim uslugama sudova i tužilaštava.

PERCEPCIJA JAVNOSTI

Vrijednost Indeksa za 2020. godinu za skup indikatora izvedenih iz odgovora na Anketu o percepciji građana bila je 8,11 indeksnih poena (36,46% od maksimalnog broja poena). Ova vrijednost predstavlja mali godišnji porast³ od 0,14 indeksnih poena u odnosu na 2019. godinu i bila je najmanja promjena u ukupnim vrijednostima indikatora za sva tri izvora podataka koje koristi Indeks.

Kad je riječ o pojedinačnim indikatorima, promjene u vrijednostima bile su neujednačene. Pozitivno je što je javnost uočila značajna poboljšanja administrativnih usluga u 2020. u odnosu na 2019. godinu i smanjenje broja neriješenih predmeta na sudovima i u tužilaštvima svake godine od 2015. Pored toga, šest od osam indikatora percepcije javnosti koji prate različite aspekte korupcije pokazali su mala godišnja poboljšanja u 2020. godini, iako su njihove vrijednosti ostale niske. Nasuprot tome, u 2020. godini stavovi javnosti o transparentnosti i radu pravosudnih institucija i aktera nastavili su se pogoršavati. Najniži nivo zadovoljstva ispitanici su dosljedno izražavali u pogledu dužine trajanja predmeta, transparentnosti, rada sudija i tužilaca te troškova povezanih s percipiranim neadekvatnim rezultatima rada pravosuđa.

Kao i prethodnih godina, pojedinci sa neposrednim iskustvom u pravosudnom sistemu predstavljali su samo mali dio (6%) ispitanika. Ipak, razlike u mišljenjima između ispitanika koji su imali iskustva sa sudskim sistemom i onih koji takvo iskustvo nisu imali bile su minimalne.

Medijsko izvještavanje, koje obično pokriva samo predmete koji izazivaju velik interes javnosti, bilo je primarni izvor informacija za većinu građana, iako opšta percepcija javnosti o objektivnosti medija u izvještavanju i predavljanju sudskih predmeta i istraga nije bila povoljna.

Ukupna percepcija javnosti o efektivnosti pravosuđa u BiH i dalje je generalno loša.

³ Prikupljanje podataka za Anketu o percepciji građana provedeno je ubrzo nakon određenih većih promjena u pravosuđu BiH, što bi moglo ukazati na povezanost između ovih događaja i promjena u percepciji javnosti. U ovom trenutku nisu dostupni podaci za ovo istraživanje. Preporučuje se daljnje istraživanje kako bi se ispitala moguća veza između ovih događaja i promjena u percepciji javnosti.

PERCEPCIJA SUDIJA I TUŽILACA

Vrijednost Indeksa za 2020. godinu za skup indikatora izvedenih iz odgovora na Anketu za sudije i tužioce bila je 26,69 indeksnih poena (59,62% od maksimalnog broja poena), što predstavlja pad od 0,76 indeksnih poena, odnosno 2,78 posto u odnosu na 2019. godinu. Čak i sa ovim padom, efektivnost pravosuđa prema percepciji sudija i tužilaca bila je ocjenjena kao osrednja, što ukazuje na to da nosioci pravosudnih funkcija jasno uočavaju prostor za poboljšanja u širokom spektru pitanja.

Ukupna vrijednost indikatora percepcije sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa u BiH je u padu drugu godinu zaredom.

Pogoršanje percepcije sudija i tužilaca bilo je najizraženije kod opštih tema efikasnosti, korupcije i poštivanja Etičkog kodeksa. U 2020. godini vrijednosti svih indikatora povezanih s korupcijom zabilježile su pad. Neki od indikatora s najnižim vrijednostima u 2020. godini odnosili su se na procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon; efikasnost imenovanja sudija, odnosno tužilaca na upražnjene pozicije; i objektivnost, adekvatnost i primjenjivost u praksi kriterija za profesionalno napredovanje sudija, odnosno tužilaca.

Među indikatorima koji se odnose na percepciju sudija i tužilaca, vrijednosti većine onih koji se tiču pitanja vezanih za korupciju bile su u padu u svakoj od posljednje tri godine.

Upoređujući vrijednosti iz 2020. godine sa odgovarajućim vrijednostima iz referentne godine (2015), indikatori koji su zabilježili najveći pad odnosili su se na efikasnost imenovanja sudija i pitanja u vezi s korupcijom. Jedina poboljšanja između 2015. i 2020. godine bila su povezana sa smanjenjem broja neriješenih sudskih predmeta, percepcijom naknada stručnih lica u sektoru pravosuđa i iznosima budžeta.

U 2020. godini percepcija sudija o efektivnosti pravosuđa bila je nešto povoljnija od percepcije tužilaca. Iako su i sudije i tužioce na učinak one druge grupe gledali negativnije nego na vlastiti učinak, tužioce su izrazili kritičnije stavove u pogledu korupcije i neovisnosti pravosuđa nego sudije. Kao i prethodnih godina, stavovi sutkinja i tužiteljica o sudskoj efektivnosti nisu se razlikovali od stavova njihovih muških kolega.

POREĐENJE PERCEPCIJE JAVNOSTI I PERCEPCIJE SUDIJA I TUŽILACA

Percepcija javnosti i percepcija sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa u načelu se veoma razlikuju. Najveće razlike u ovim gledištima zabilježene su za sljedeće indikatore: potkupljivost sudija i tužilaca i njihova nepristrasnost u primjeni zakona, trajanje sudskih predmeta i različiti aspekti transparentnosti i pristupa pravdi. U svim tim slučajevima percepcija sudija i tužilaca bila je pozitivnija od percepcije javnosti.

Razlike u percepcijama su smanjile samo kod tema koje su obje grupe ocijenile loše. Ovdje spadaju kompetentnost sudija i tužilaca, procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon, sudska efikasnost u borbi protiv korupcije, praćenje rada tužilaca, medijsko izvještavanje i percepcija rada advokata i notara.

Percepcije nosilaca pravosudnih funkcija i percepcije javnosti o efektivnosti pravosuđa u BiH nastavile su se razilaziti po mnogim temama, pri čemu su vrijednosti u indikatorima percepcije javnosti bile znatno niže od vrijednosti indeksa percepcije nosilaca pravosudnih funkcija.

INDIKATORI IZ STATISTIČKIH PODATAKA VSTV-a

Ukupna vrijednost indikatora izvedenih iz podataka VSTV-a zabilježila je pad u 2020. u odnosu na 2019. godinu, što ukazuje na smanjenje efikasnosti u procesuiranju predmeta i kvaliteta odluka.

Ukupno gledano, procesuiranje predmeta trajalo je dugo. Prosječno vrijeme trajanja riješenih predmeta (uz izuzetak krivičnih žalbenih predmeta) kretalo se u rasponu između 296 i 784 dana u svakoj fazi sudskog postupka. Trajanje neriješenih predmeta kretalo se između 347 i 697 dana na različitim sudskim instancama.

Na prvostepenim sudovima promjene u vremenu trajanja rješavanja predmeta i starosti neriješenih predmeta bile su neujednačene. Po prvi put od početka primjene Indeksa, povećao se broj neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima. Pored toga, broj neriješenih izvršenja u komunalnim predmetima je i dalje veći od 1,7 miliona, a ovaj broj se nije značajnije promijenio od prve godine računanja Indeksa.

Na drugostepenim sudovima promjene su također bile neujednačene. Poboljšanja su ostvarena u pogledu vremena rješavanja i starosti neriješenih predmeta u krivičnim žalbenim predmetima. Također, najvećim dijelom zbog smanjenog priliva, drugostepeni sudovi zabilježili su neznatno smanjenje broja neriješenih predmeta.

U tužilaštvima se prosječno vrijeme rješavanja predmeta generalno povećalo, a povećalo se i vrijeme za procesuiranje predmeta korupcije. Ukupan broj neriješenih predmeta u tužilaštvima povećao se drugu godinu zaredom, vođen značajnim porastom broja neriješenih predmeta u oblasti opšteg kriminala. Broj neriješenih predmeta korupcije uglavnom je ostao nepromijenjen.

Trajanje rješavanja predmeta u pravosuđu BiH i dalje je dugo.

Porastao je broj neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima i u tužilaštvima.

PRILIV I RJEŠAVANJE PREDMETA

Priliv predmeta u pravosuđu BiH primjetno je smanjen u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu. Prilivi na prvostepenim sudovima uglavnom bilježe pad od 2015. godine, na drugostepenim od 2014. godine, a u tužilaštvima od 2012. godine. U 2020. godini, priliv predmeta korupcije (825) također je primjetno opao (za 13%) u odnosu na 2019. godinu i od 2015. godine nikad nije bio manji.

Broj predmeta koje je pravosuđe BiH riješilo na prvostepenim sudovima je u padu od 2014. godine, a u tužilaštvima od 2015. godine. Ovaj trend bio je manje jasan kada je riječ o drugostepenim sudovima. Međutim, ove godine zabilježen je izraženi pad od 12 posto. Sve pravosudne institucije zabilježile su pad broja riješenih predmeta u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu (u rasponu od 12% do 20%). Tužilaštva su riješila 20 posto manje predmeta korupcije u 2020. godini nego u 2019. godini, svodeći broj riješenih predmeta na 833, što je najmanji broj od 2015. godine.

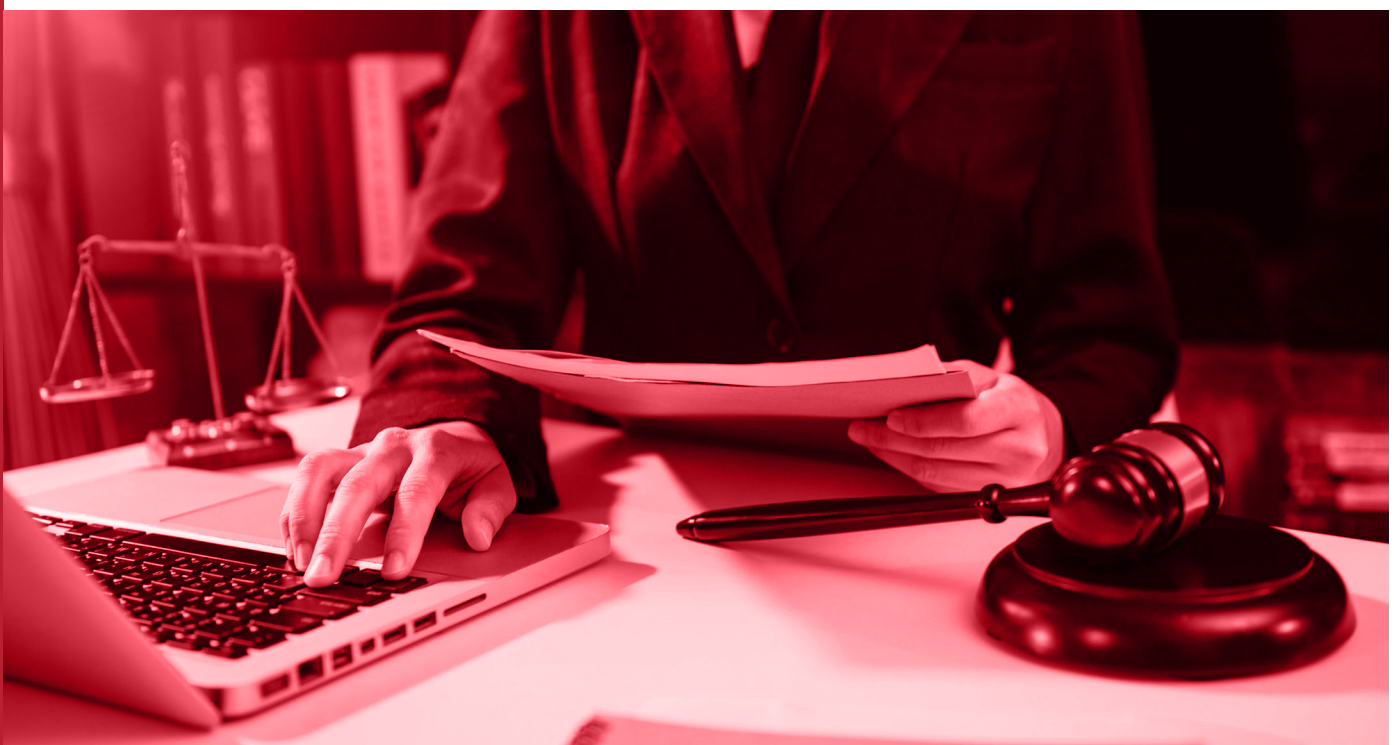
Dinamika priliva i rješavanja predmeta pretočena u povećanje ukupnog broja neriješenih predmeta kako na prvostepenim sudovima (prvi put od 2012. godine) i u tužilaštvima (druga godina zaredom) prekinula je trend smanjenja broja neriješenih predmeta zabilježen svih prethodnih godina. Uprkos smanjenju broja riješenih predmeta, drugostepeni sudovi riješili su više predmeta nego što je zaprimljeno novih, što je dovelo do smanjenja broja neriješenih predmeta.

U 2020. godini, pravosuđe BiH obradilo je ukupno 284.335 predmeta u svim glavnim vrstama predmeta koje Indeks prati (ne računajući komunalne predmete). To čini 32 posto manje predmeta nego u 2015. godini (421.019). U istom periodu zabilježen je i pad priliva od 25 posto. Za razliku od ovih smanjenja, budžeti sudova i tužilaštava uglavnom su se povećavali, a broj sudija, tužilaca i osoblja je porastao.

Od 2015. godine, sudovi i tužilaštva svake godine imaju manji broj novoprimljenih predmeta (smanjeni priliv).

Od 2015. godine, prvostepeni sudovi i tužilaštva rješavali su manji broj predmeta svake godine.

Smanjen priliv i povećani resursi nisu doveli do poboljšanja vrijednosti indikatora koji se odnose na vrijeme rješavanja predmeta, starost neriješenih predmeta i stopu rješavanja predmeta.

PREPORUKE

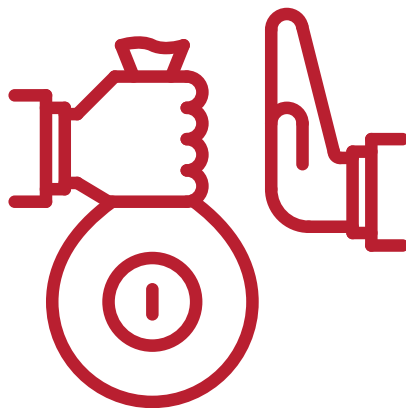
U ovom poglavlju ukratko su date glavne preporuke projekta MEASURE II zasnovane na Indeksu za 2020. godinu. Opsežnija lista preporuka nalazi se u završnom dijelu izvještaja.

Opšte preporuke

- Činjenica da su u 2020. godini ukupne vrijednosti Indeksa i njegovih dimenzija prvi put opale zahtijeva pažljivije ispitivanje učinka pravosuđa u BiH u svim segmentima njegovog rada i treba da podstakne hitne korektivne mjere kako pravosudnih institucija (prije svega VSTV-a), tako i mjerodavnih izvršnih i zakonodavnih tijela.
- Čelnici pravosuđa u BiH trebali bi prepoznati rastuće nezadovoljstvo nosilaca pravosudnih funkcija stanjem u sistemu u kojem rade te poduzeti odgovarajuće mjere za jačanje morala i zalaganja sudija i tužilaca u sve nepovoljnijem okruženju.
- Zbog važnosti uspješnog procesuiranja predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala (High Corruption and Organized Crime - HCOC), a radi poboljšanja percepcije nosilaca pravosudnih funkcija i vraćanja povjerenja javnosti, bh. pravosuđe mora značajno poboljšati svoj učinak u ovoj oblasti.

Pitanja vezana za korupciju

- Potrebna je temeljito osmišljena strategija za izmjenu percepcije javnosti o pravosuđu kao korumpiranom. Međutim, temelji novog pristupa moraju biti odlučne reakcije na bilo kakvu pojavu korupcije u pravosuđu i poboljšanje u procesuiranju predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala.
- Budući da su priliv i rješavanje predmeta korupcije u 2020. godini bili na najnižoj tački od 2015. godine, VSTV, tužilaštva, sudovi i mjerodavne policijske (i druge vladine) agencije moraju u praksi pokazati da su predmeti korupcije njihov najviši prioritet.
- Podaci o procesuiranju predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala moraju biti dostupni javno i u realnom vremenu bez ikakvih odlaganja.

Efikasnost imenovanja, kriteriji za napredovanje i kompetentnost sudija i tužilaca

- Pravosuđe bi trebalo ispitati razloge kontinuirane razočaranosti sudija i tužilaca efikasnošću imenovanja, kriterijima napredovanja u karijeri i kompetentnošću sudija i tužilaca. Potrebne su promjene da se kreiraju podsticaji i sudije i tužiocima motiviše da unaprijede efikasnost i kvalitet svog rada, posebno u procesuiranju predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala.

Broj riješenih predmeta

- Sudovi i tužilaštva moraju preokrenuti kontinuirano negativne trendove kad je u pitanju rješavanje sudskih predmeta. Konkretno, VSTV treba potaknuti efikasnije korištenje postojećih resursa i dostupne međunarodne pomoći kako bi se zaustavila i preokrenula nedavna povećanja broja neriješenih predmeta.
- VSTV treba uspostaviti "Situacijsku sobu" zasnovanu na platformi CMS/TCMS kako bi se u stvarnom vremenu pratili vrijeme trajanja rješavanja predmeta, priliv predmeta, broj riješenih predmeta, broj neriješenih predmeta, kolektivne norme, potvrde prvostepenih odluka, uspješnost optužnica i druge važne informacije, uključujući procesuiranje predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala, da bi se, zatim, ti podaci koristili za činjenično utemeljeno donošenje odluka.

Pravovremeno provođenje pravde

- Smanjeni priliv i povećani resursi nisu pretočeni u odgovarajuća poboljšanja u oblasti pravovremenog provođenja pravde (mjereno vremenom potrebnim za rješavanje predmeta i starošću neriješenih predmeta). Potrebno je temeljito pregledati i revidirati politike i strategije neophodne da se ovi trendovi preokrenu.

Informisanje javnosti o radu pravosuđa

- Budući da budući da javnost u minimalnoj mjeri koristi službenu pravosudnu statistiku i izvještaje, a da je percepcija javnosti o transparentnosti i pristupu pravosuđu loša, pravosuđe u BiH bi trebalo proaktivno oblikovati odnose s javnošću putem ciljanih medijskih kampanja kako bi javnost bila obaviještena o rezultatima rada pravosuđa i kako bi se poboljšala transparentnost i odgovornost njegovog rada.

Uvod

O PROJEKTU MEASURE II

USAID je u septembru 2019. godine angažovao IMPAQ International (IMPAQ) za implementaciju Projekta podrške monitoringu i evaluaciji II (MEASURE II), nastavka aktivnosti provedenih u okviru Projekta podrške monitoringu i evaluaciji u Bosni i Hercegovini (MEASURE-BiH). Nadovezujući se na uspjehe projekta MEASURE-BiH, projekat MEASURE II pruža fleksibilne usluge zasnovane na potrebama USAID u BiH i njegovih partnera u implementaciji. Ovdje spada pružanje podrške u razvoju i implementaciji aktivnosti upravljanja

učinkom, kreiranje i provođenje evaluacija, anketa, procjena i posebnih studija te integriranje USAID-ovog okvira za saradnju, učenje i prilagođavanje (CLA) u sve procese i prakse. Kroz proširenu bazu podataka utemeljenu na dokazima i primjenu okvira CLA, projekat MEASURE II pruža podršku Misiji upotpunjavanjem saznanja, pružanjem informacija o ostvarenom napretku u postizanju rezultata na nivou misije te unapređenjem programa ugrađivanjem naučenih lekcija.

INDEKS EFEKTIVNOSTI PRAVOSUĐA U BOSNI I HERCEGOVINI

U saradnji sa VSTV-om, IMPAQ je 2015. godine u okviru projekta MEASURE-BiH razvio i pokrenuo izradu Indeksa efektivnosti pravosuđa u BiH. Indeks predstavlja inovativan alat namijenjen za ocjenu pravosudne efektivnosti u cijeloj zemlji na godišnjem nivou. Rezultati i zaključci iz prethodnih pet ciklusa Indeksa dostupni su na internet

stranicama USAID Development Experience Clearinghouse (dec.usaid.gov) i projekta MEASURE II (www.measurebih.com), kao i na službenoj stranici VSTV-a (www.pravosudje.ba). Nadovezujući se na prethodne analize, projekat MEASURE II pripremio je Indeks za 2020. godinu, kao šesto godišnje izdanje.

SVRHA OVOG IZVJEŠTAJA

U ovom izvještaju predstavljeni su rezultati Indeksa za 2020. godinu i date triangulirane informacije iz neovisnih izvora tenalazi i preporuke koje pravosuđe u BiH može upotrijebiti u svojim procesima odlučivanja. Izvještaj također pruža informacije donatorima i drugim zainteresiranim stranama o glavnim aspektima rada pravosuđa u BiH u protekloj godini i o trendovima zabilježenim u posljednjih nekoliko godina. Na kraju, izvještaj i

raspoložive skupove podataka mogu koristiti kako pravosudni organi tako i neovisni istraživači za daljnje istraživanje tema od interesa u oblasti pravosuđa. Nakon objavljivanja, skupovi podataka za 2020. godinu koji su korišteni za izračunavanje Indeksa, a koji su vlasništvo USAID-a BiH, biće dostupni na internet stranici projekta MEASURE II i internet stranici USAID-ove Biblioteke razvojnih podataka (data.usaid.gov).

METODOLOGIJA INDEKSA

Detaljna metodologija Indeksa objašnjena je u Izvještaju o Indeksu efektivnosti pravosuđa BiH - Metodologija i rezultati za 2015. godinu koji je dostupan na prethodno navedenim internet stranicama. Glavne karakteristike metodologije ukratko su navedene u Aneksu II.

PANDEMIJA COVID-19 U 2020. GODINI

Izbijanje pandemije COVID-19 u 2020. godini pogodilo je sve segmente bh. društva. Pravosuđe BiH nije bilo pošteđeno posljedica pandemije. Međutim, pošto pouzdani podaci o uticaju pandemije nisu dostupni javnosti, MEASURE II nije bio u mogućnosti da uspostavi uzročnu vezu između posljedica COVID-19 i rezultata Indeksa. Da se očuva dosljednost i poredivost rezultata sa prethodnim godinama, projektni tim MEASURE II je primijenio istu metodologiju za ovaj ciklus prikupljanja i analize podataka kao i prethodnih godina. Načelno, ovogodišnji rezultati nisu pokazali nikakve nagle promjene ili odstupanja u odnosu na prethodne vrijednosti i trendove.

Prikupljanje podataka za Indeks za 2020. godinu

Kao i prethodnih godina, projekat MEASURE II je za izračunavanje Indeksa u 2020. godini primjenjivao rigorozne metode u prikupljanju podataka iz tri izvora:

1. Anketa o percepciji građana u BiH

Reprezentativni uzorak od 3.000 bh. građana, koji su odabrani naučnom metodom stratificiranog slučajnog odabira, dao je odgovore na Anketu o percepciji građana koja je provedena u periodu od decembra 2020. do januara 2021. godine.

2. Anketa sa sudijama i tužiocima

Anketa sa sudijama i tužiocima je provedena pod pokroviteljstvom VSTV-a u februaru 2021. godine. Kao i prethodnih godina, sve sudije i tužioci u BiH pozvani su da učestvuju u anketi. Na anketu za 2020. godinu odgovorilo je ukupno 529 sudija i tužilaca (što čini oko 36% svih nosilaca pravosudnih funkcija u BiH). Ovaj odziv je ostao u rasponu od 31-38% koji je zabilježen i u prethodnim izdanjima Indeksa.

3. Statistički podaci VSTV-a

VSTV je projektu MEASURE II dostavio podatke o 284.335 predmeta u radu u sudovima i tužilaštvima u 2020. godini (za period od 1. januara do 31. decembra). Ovi predmeti pripadali su istim glavnim vrstama predmeta koje je Indeks pratio u periodu od 2015. do 2019. godine.⁴ Definicije glavnih vrsta predmeta koje Indeks prati navedene su u poglavlju ovog izvještaja koje se bavi indikatorima iz statističkih podataka VSTV-a.

VSTV je projektu MEASURE II dostavio i podatke za devet manuelno prikupljenih indikatora koji čine dio Indeksa, i to: broj neriješenih komunalnih predmeta i stopa rješavanja komunalnih predmeta, ispunjavanje kolektivnih normi za sudije i tužioce, stope potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka (za tri vrste predmeta) te uspješnost optužnica i disciplinskih postupaka. Budući da prikupljanje ovih podataka nije automatizovano, oni se prikupljaju s vremenskom zadržkom i shodno tome bili su dostupni samo za 2019. godinu u vrijeme kada su prikupljeni ostali podaci za izdanje Indeksa za 2020. godinu (jedini od ovih indikatora za koji su bili dostupni podaci za 2020. godinu je stopa uspješnosti disciplinskih postupaka).

⁴ Ukupno za prethodne godine je kako slijedi: 311.765 predmeta u 2019. godini; 327.996 u 2018. godini; 350.224 u 2017. godini; 378.392 u 2016. godini; i 421.019 u 2015. godini.

Rezultati Indeksa za 2020. godinu

UKUPNA VRIJEDNOST INDEKSA

Ukupna vrijednost Indeksa u 2020. godini iznosila je 56,49 indeksnih poena od maksimalnih 100. Na početku primjene Indeksa, u 2015. godini, ova vrijednost je bila 54,41 indeksnih poena i ona služi kao bazna vrijednost Indeksa. Ukupna vrijednost Indeksa porasla je na 56,78 u 2016. godini (godišnji porast od 2,37 indeksnih poena), što je bio najveći porast zabilježen u bilo kojoj od posljednjih

pet godina. Od 2016. godine, vrijednost Indeksa se povećavala znatno sporijim tempom. Ukupan porast u trogodišnjem periodu 2017–2019. iznosio je samo 0,61 indeksnih poena, sa sve manjim povećanjima svake godine do 2019. U 2020. godini, vrijednost Indeksa prvi put je opala i to za 0,90 indeksnih poena (1,57%). Ove vrijednosti predstavljene su na Prikazu 1, a grafički su prikazane na Prikazu 2.

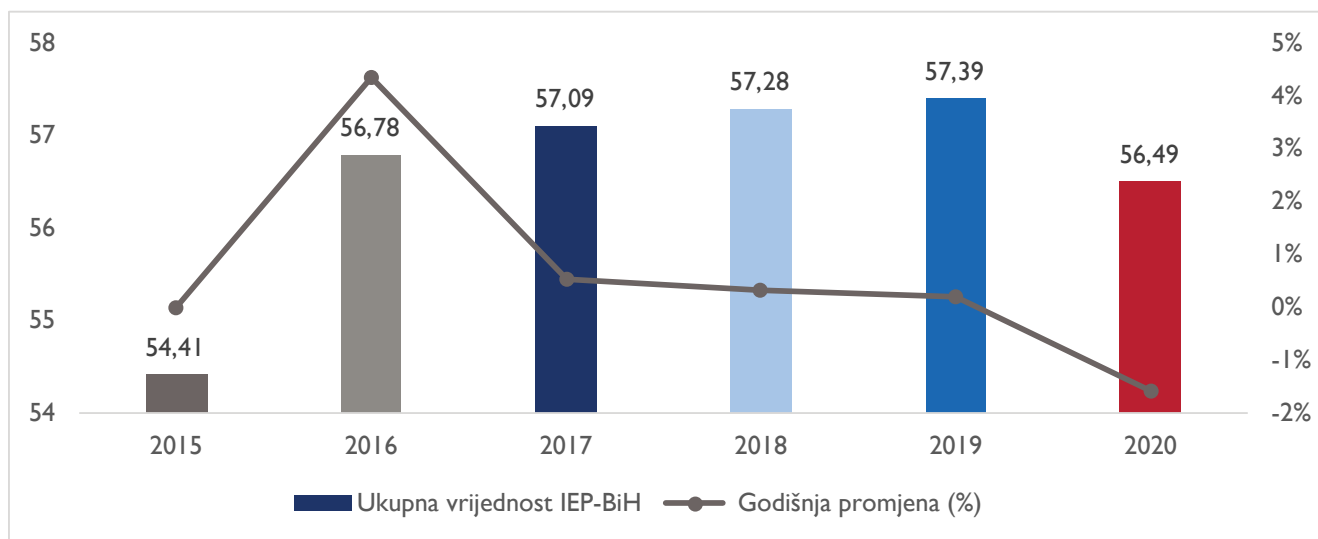
Prikaz 1.

Ukupne vrijednosti Indeksa i godišnje promjene za period 2015–2020.

Godina Indeksa	Ukupna vrijednost Indeksa ⁵	Godišnja promjena (u indeksnim poenima)	Godišnja promjena (%)
2015.	54,41 poena	N/A	N/A
2016.	56,78 poena	2,37	4,36%
2017.	57,09 poena	0,31	0,54%
2018.	57,28 poena	0,19	0,34%
2019.	57,39 poena	0,11	0,19%
2020.	56,49 poena	-0,90	-1,57%

Prikaz 2.

Grafikon ukupnih vrijednosti Indeksa i godišnje promjene za period 2015–2020.

⁵Maksimalna ukupna vrijednost Indeksa je 100 poena.

VRIJEDNOSTI INDEKSA PO DIMENZIJAMA

Pad ukupne vrijednosti Indeksa u 2020. godini uzrokovan je opadanjem vrijednosti svih pet dimenzija Indeksa. Najveći pad zabilježen je u dimenzijama Efikasnosti, Odgovornosti i transparentnosti te Nezavisnosti i nepristrasnosti (-0,32, -0,30, odnosno -0,22). Iako su neznatne, promjene u dimenziji Kapaciteta i resursa te dimenziji Kvaliteta

također su negativne (-0,05, odnosno -0,01). U tabeli iz Prikaza 3 naveden je maksimalni broj indeksnih poena za svaku dimenziju, vrijednosti za svaku dimenziju tokom perioda 2015–2020. te promjena u 2020. u odnosu na 2019. godinu, s grafikonom u Prikazu 4.⁶

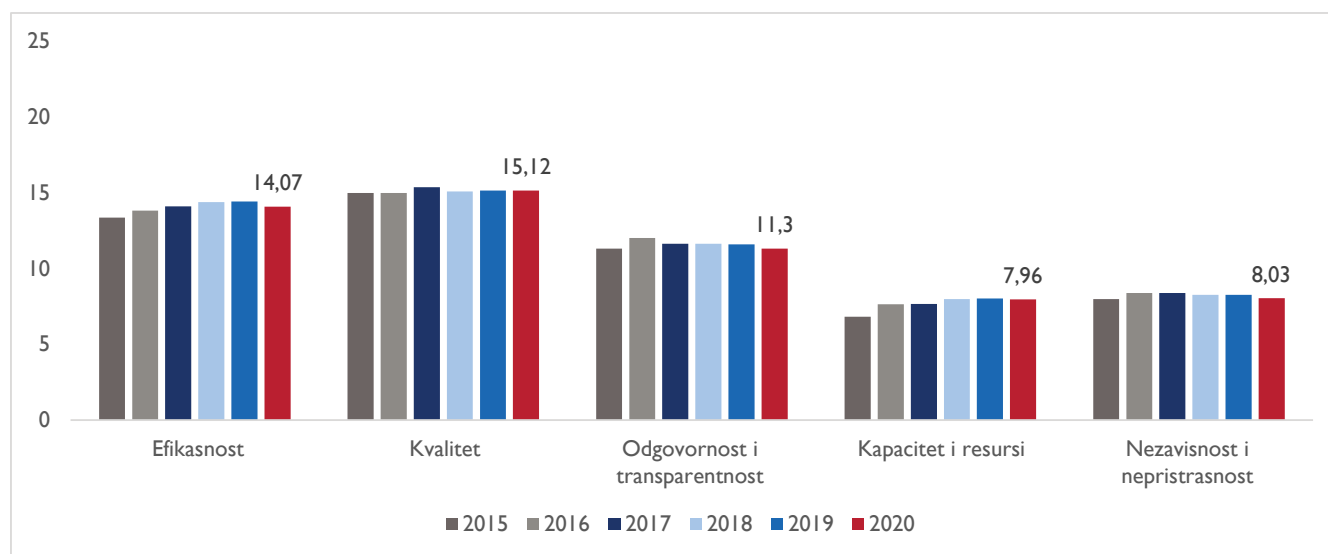
Prikaz 3.

Vrijednosti Indeksa po dimenzijama za period 2015–2020. i godišnje promjene u 2020. u odnosu na 2019. godinu

Dimenzija	Maksimalan broj indeksnih poena	Broj indeksnih poena u 2015. godini	Broj indeksnih poena u 2016. godini	Broj indeksnih poena u 2017. godini	Broj indeksnih poena u 2018. godini	Broj indeksnih poena u 2019. godini	Broj indeksnih poena u 2020. godini	Godišnja promjena u indeksnim poenima
Efikasnost	25,00	13,34	13,80	14,09	14,37	14,40	14,07	-0,32
Kvalitet	25,00	14,97	14,96	15,34	15,06	15,13	15,12	-0,01
Odgovornost i transparentnost	20,00	11,31	12,01	11,63	11,63	11,59	11,30	-0,30
Kapacitet i resursi	15,00	6,81	7,63	7,65	7,97	8,01	7,96	-0,05
Nezavisnost i nepristrasnost	15,00	7,98	8,38	8,38	8,26	8,25	8,03	-0,22
UKUPNO	100,00	54,41	56,78	57,09	57,28	57,39	56,49	-0,90

Prikaz 4.

Grafikon vrijednosti Indeksa po dimenzijama, 2015–2020.

⁶ Usljed zaokruživanja, moguće je da neke ukupne vrijednosti neće odgovarati zbiru pojedinačnih. Precizne vrijednosti date su u Aneksu I – Matrica Indeksa za 2020. godinu.

Promjene iz 2020. godine za svaku dimenziju dobio dodatni uvid. Ovi rezultati su predstavljeni razvrstane su prema izvoru podataka kako bi se na prikazima 5 i 6.⁷

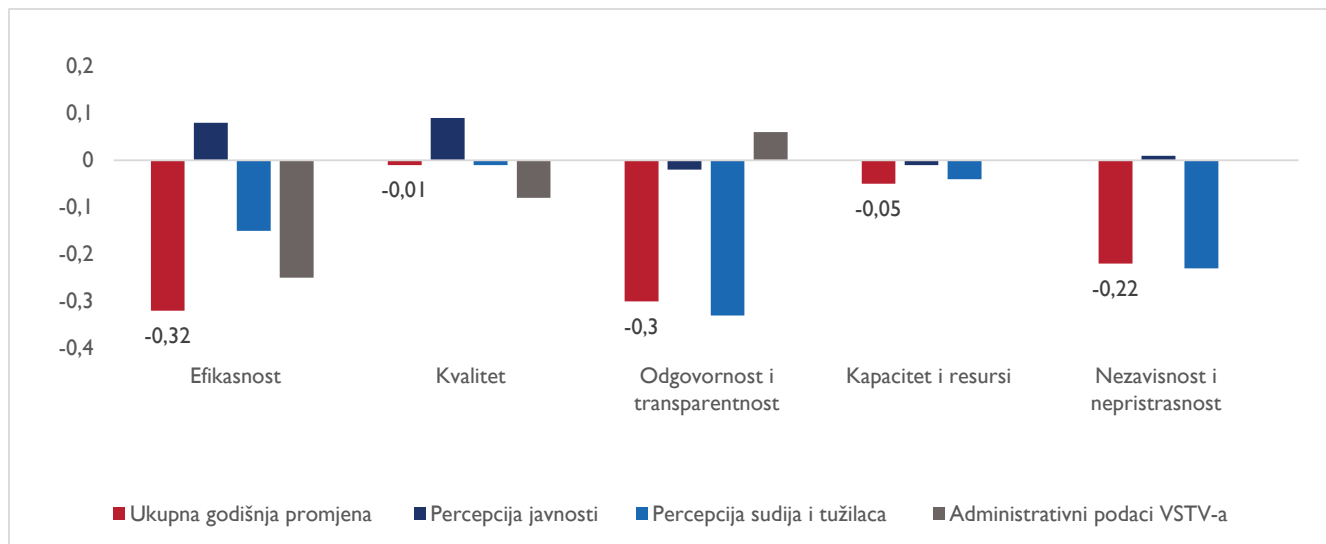
Prikaz 5.

Godišnje promjene, vrijednosti dimenzija Indeksa prema izvoru podataka u 2020. godini

Dimenzija	Ukupna godišnja promjena	Percepcija javnosti	Percepcija sudija i tužilaca	Statistički podaci VSTV-a
Efikasnost	-0,32	0,08	-0,15	-0,25
Kvalitet	-0,01	0,09	-0,01	-0,08
Odgovornost i transparentnost	-0,30	-0,02	-0,33	0,06
Kapacitet i resursi	-0,05	-0,01	-0,04	n/a
Nezavisnost i nepristrasnost	-0,22	0,01	-0,23	n/a
UKUPNO	-0,90	0,14	-0,76	-0,28

Prikaz 6.

Grafikon godišnjih promjena, vrijednosti dimenzija Indeksa prema izvoru podataka u 2020. godini

Raščlanjivanjem promjena u vrijednostima Indeksa za 2020. godinu prema izvoru podataka utvrđeno je da **je pad ukupne vrijednosti Indeksa u najvećoj mjeri proizašao iz indikatora koji se odnose na percepciju sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa**, iako je ukupna vrijednost indikatora

zasnovana na statističkim podacima VSTV-a također zabilježila pad. Međutim, ukupna vrijednost indikatora povezanih s percepcijom javnosti o efektivnosti pravosuđa je porasla, što je djelimično ublažilo izraženiji pad vrijednosti iz druga dva izvora podataka.

⁷ Usljed zaokruživanja, moguće je da neke ukupne vrijednosti neće odgovarati zbiru pojedinačnih. Precizne vrijednosti date su u Aneksu I – Matrica Indeksa za 2020. godinu.

Prilikom ispitivanja rezultata za svaku dimenziju odvojeno utvrđen je veći stepen neujednačenosti nalaza, a indikatori s kontradiktornim vrijednostima su pažljivo razmotreni. Najveći pad vrijednosti indikatora koji su izvedeni iz statističkih podataka u okviru **dimenzije Efikasnosti** zabilježen je u pogledu efikasnosti u procesuiranju sudskih i tužilačkih predmeta (odnosno trajanje rješavanja predmeta, starost neriješenih predmeta, stopa rješavanja predmeta i broj neriješenih predmeta) čemu je pridodato i pogoršanje percepcije sudija i tužilaca o radnom učinku tužilaštava u procesuiranju predmeta i smanjenju broja neriješenih predmeta te o radnom učinku sudova u rješavanju predmeta. Međutim, ovaj rezultat donekle je ublažila povoljnija percepcija javnosti o istim kategorijama. Ipak, ovo malo poboljšanje u percepciji javnosti nije bitno uticalo na dimenziju Efikasnosti, u kojoj je zabilježeno jedno od najvećih smanjenja na godišnjem nivou u odnosu na sve dimenzije Indeksa za 2020. godinu.

Mali pad vrijednosti **dimenzije Kvalitet** rezultat je mješovitih promjena vrijednosti indikatora u ovoj dimenziji. Indikatori izvedeni iz statističkih podataka kojima su obuhvaćeni aspekti kvaliteta rješavanja predmeta (odnosno, potvrđivanje prvostepenih sudskih odluka i uspjehnost optužnica) i indikatori o radu sudija i tužilaca izvedeni iz percepcije javnosti i percepcije sudija i tužilaca zabilježili su pad. Gotovo sva ova smanjenja vrijednosti neutralizovana su porastom vrijednosti jednog indikatora koji odražava zadovoljstvo javnosti administrativnim uslugama sudova i tužilaštava.⁸ Kao rezultat, vrijednost dimenzije Kvaliteta samo je neznatno opala u odnosu na 2019. godinu.

Dimenzija Odgovornosti i transparentnosti zabilježila je drugi najveći godišnji pad među dimenzijama Indeksa. Ovaj pad se gotovo u cijelosti pripisuje značajnom pogoršanju percepcije sudija i tužilaca o odgovornosti i transparentnosti u pravosuđu. Indikatori s najvećim godišnjim padom odnosili su se na izostajanje sudija i tužilaca s radnog mjesta, poštivanje Etičkog kodeksa, slučajnu dodjelu predmeta i disciplinske postupke protiv sudija i tužilaca. S druge strane, mišljenje javnosti o ovoj dimenziji promijenilo se minimalno ili nikako.

Dimenzija Kapacitet i resursi zabilježila je samo minimalni godišnji pad, ali godišnje promjene pojedinačnih indikatora koji čine ovu dimenziju ukazuju na dodatne pojedinosti. Sudije i tužiocima bili su kritičniji prema spremnosti sistema da se nosi sa fluktuacijom u prilivu predmeta, te u pogledu brzine imenovanja sudija i tužilaca nego prethodne godine. Protuteža ovim smanjenim vrijednostima bila je poboljšana percepcija sudija i tužilaca o adekvatnosti i pravovremenosti njihovih plata. Nije bilo značajnih promjena u indikatorima ove dimenzije koji su izvedeni iz podataka o percepciji javnosti.

Na kraju, u okviru **dimenzije Nezavisnost i nepristrasnost**, vrijednosti indikatora koji su izvedeni iz Ankete sa sudijama i tužiocima su opale, usljed čega je ova dimenzija zabilježila treći najveći pad na godišnjem nivou u okviru pet dimenzija Indeksa. Među sudijama i tužiocima, vrijednosti indikatora koji se odnose na pitanja korupcije nastavile su opadati kao i u prethodne dvije godine. Godišnji pad u ovoj dimenziji u najvećoj mjeri je posljedica percepcije sudija i tužilaca o kriterijima za napredovanje u karijeri, imenovanjima na mandat neograničenog trajanja i ličnoj sigurnosti. Nasuprot tome, promjene u vrijednostima indikatora percepcije javnosti povezanih s korupcijom bile su neujednačene, što je samo minimalno umanjilo efekat percepcije sudija i tužilaca. O uočenim promjenama u dimenzijama Indeksa bit će više riječi u poglavljima koja slijede.

⁸ Ovo poboljšanje predstavlja zanimljivu temu za moguća daljnja istraživanja.

VRIJEDNOSTI INDEKSA PO IZVORIMA PODATAKA

U 2020. godini jedino se povećala ukupna vrijednost indikatora na osnovu podataka o percepciji javnosti. Ovo poboljšanje bilo je vrlo malo, pa je, u kombinaciji sa izraženijim padom vrijednosti indikatora koji prate percepciju sudija i tužilaca i vrijednosti indikatora izvedenih iz statističkih podataka VSTV-a, ukupna

vrijednost Indeksa po prvi put od početka njegove primjene zabilježila pad na godišnjem nivou. Prikaz 7 predstavlja pregled vrijednosti Indeksa i njegovih glavnih komponenti (prema izvoru podataka) u periodu 2015–2020.⁹ Iste promjene grafički su predstavljene na Prikazu 8.

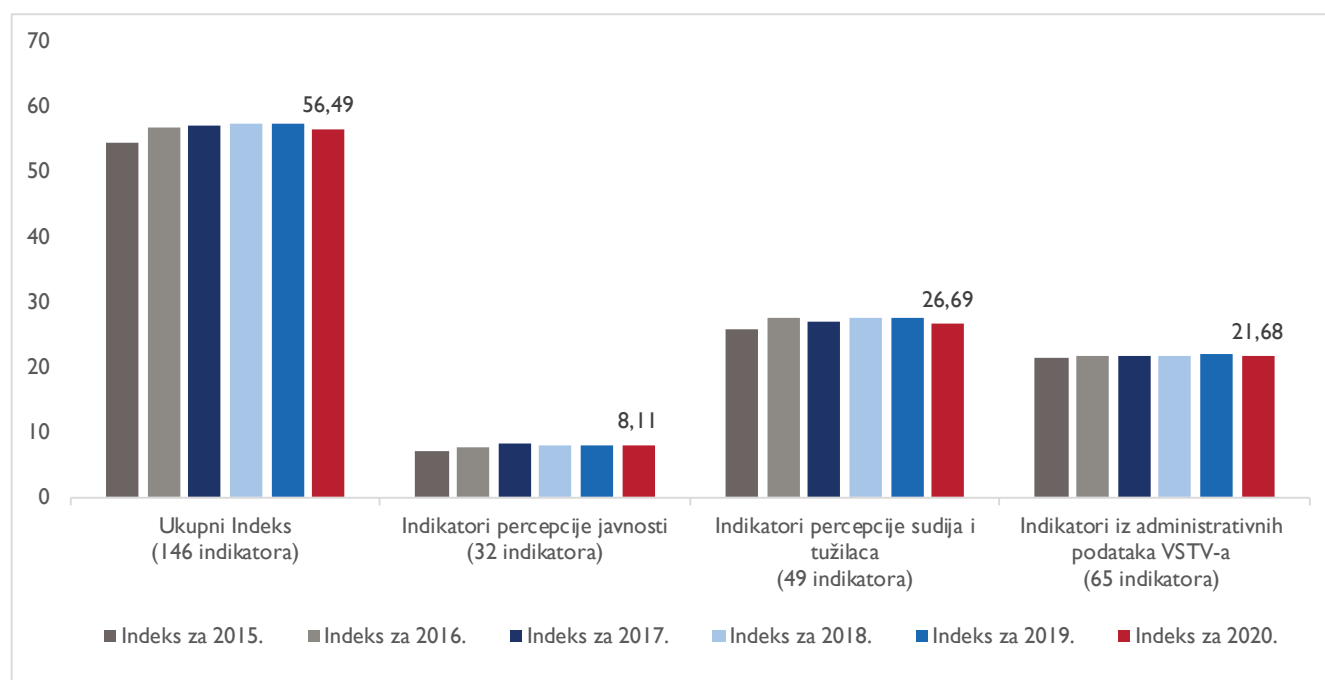
Prikaz 7.

Vrijednosti Indeksa, ukupno i prema izvoru podataka, za period 2015–2020. i godišnje promjene u 2020. u odnosu na 2019. godinu

	Indeks ukupno (146 indikatora)	Indikatori percepcije javnosti (32 indikatora)	Indikatori percepcije sudija i tužilaca (49 indikatora)	Indikatori iz statističkih podataka VSTV-a (65 indikatora)
Maksimum indeksnih poena	100,00	22,25	44,77	32,98
Indeks za 2015. godinu	54,41	7,17	25,83	21,41
Indeks za 2016. godinu	56,78	7,67	27,51	21,60
Indeks za 2017. godinu	57,09	8,28	26,98	21,83
Indeks za 2018. godinu	57,28	8,04	27,53	21,70
Indeks za 2019. godinu	57,39	7,97	27,46	21,96
Indeks za 2020. godinu	56,49	8,11	26,69	21,68
Godišnja promjena u 2020. u odnosu na 2019. godinu	-0,90	0,14	-0,76	-0,28

Prikaz 8.

Grafikon vrijednosti Indeksa, ukupno i prema izvoru podataka za period 2015–2020.

⁹ Usljed zaokruživanja, moguće je da neke ukupne vrijednosti neće odgovarati zbiru pojedinačnih. Precizne vrijednosti date su u Aneksu I – Matrica Indeksa za 2020. godinu.

U narednim poglavljima ovog izvještaja predstavljene su analize najvažnijih promjena vrijednosti pojedinačnih indikatora za svaki od tri izvora podataka. Ovi izvori podataka su:

- podaci o percepciji javnosti o efektivnosti pravosuđa izvedeni iz Ankete o percepciji građana, koja je provedena u decembru 2020. godine i januaru 2021. godine;
- podaci o percepciji sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa izvedeni iz Ankete sa sudijama i tužiocima, koja je provedena u februaru 2021. godine; i
- statistički podaci VSTV-a, uključujući povijesne trendove od 2012. godine¹⁰ (ukoliko su dostupni).

ZAKLJUČCI: UKUPNA VRIJEDNOST INDEKSA, DIMENZIJE I IZVORI PODATAKA

Ukupna vrijednost Indeksa smanjila se 2020. u odnosu na 2019. godinu. To je bilo prvo smanjenje ove vrijednosti od početka primjene Indeksa u 2015. godini i ono prati usporavajući trend poboljšanja efektivnosti pravosuđa u BiH tokom prethodne tri godine. Vrijednosti svih pet dimenzija Indeksa također su opale, pri čemu su najveća smanjenja zabilježile dimenzije Efikasnosti, Odgovornosti i transparentnosti, te dimenzija Nezavisnosti i nepristrasnosti. Dimenzija Kapaciteta i resursa zabilježila je najmanji pad, dok je pad vrijednosti u dimenziji Kvaliteta u znatnoj mjeri kompenzovan povećanjem vrijednosti samo jednog indikatora, o zadovoljstvu javnosti administrativnim uslugama sudova i tužilaštava.

Na pad ukupne vrijednosti Indeksa za 2020. godinu u najvećoj mjeri su uticali indikator izvedeni iz podataka o percepciji sudija i tužilaca. Zabilježen je manji pad ukupne vrijednosti indikatora na osnovu statističkih podataka VSTV-a. Ova izražena smanjenja ublažena su malim porastom još uvijek niske ukupne vrijednosti indikatora koji se odnose na percepciju javnosti o sudskoj efektivnosti. Ta nepodudarnost može se povezati s izborom trenutka u kojem je provedena Anketa o percepciji građana, što se dogodilo ubrzo nakon velikih promjena u pravosuđu BiH o kojima su mediji intenzivno izvještavali. Međutim, raspoloživi podaci nisu dovoljni za ispitivanje te povezanosti.

¹⁰ IEP BiH je uveden 2015. godine, međutim, statistički podaci VSTV-a koji su korišteni za izradu Indeksa dostupni su od 2012. godine. U cilju proširivanja osnove naše analize, u izvještaju su navedene vremenske serije od 2012. godine (ako su dostupne).

INDIKATORI PERCEPCIJE JAVNOSTI

Percepcija javnosti o efektivnosti pravosuđa u BiH prati se kroz 32 indikatora koja su izvedena iz odgovora na pitanja iz Ankete o percepciji građana u BiH koja se provodi na godišnjoj osnovi. Pored pravosuđa, Anketa o percepciji građana prati i širok spektar društvenih pitanja u BiH. Najnoviju Anketu o percepciji građana provela je

od decembra 2020. godine do januara 2021. godine bh. agencija za istraživanje javnog mišljenja IPSOS koristeći anketni upitnik koji je pripremio projekat MEASURE II. Anketa je provedena na nacionalno reprezentativnom uzorku od 3.000 bh. građana odabranih metodom stratificiranog slučajnog uzorkovanja.

UKUPNE VRIJEDNOSTI ZA INDIKATORE PERCEPCIJE JAVNOSTI

U 2020. godini percepcija javnosti o efektivnosti pravosuđa ostala je na niskom nivou, iako je zabilježeno poboljšanje za 0,14 indeksnih poena (1,80%) u odnosu na prethodnu godinu. Od 100 mogućih, 22,25 je maksimalan broj poena s kojim indikator percepcije javnosti mogu učestvovati u ukupnoj vrijednosti Indeksa (ova maksimalna vrijednost

postize se ukoliko svi ispitanici odaberu najpoželjniji odgovor na sva pitanja). Ove godine, broj indeksnih poena iz indikatora percepcije javnosti iznosio je 8,11 od 22,25 indeksna poena (36,46% od maksimuma za percepciju javnosti). Ukupne vrijednosti indikatora percepcije javnosti i godišnja promjena za svaku godinu od početka primjene Indeksa date su u prikazima 9 i 10.

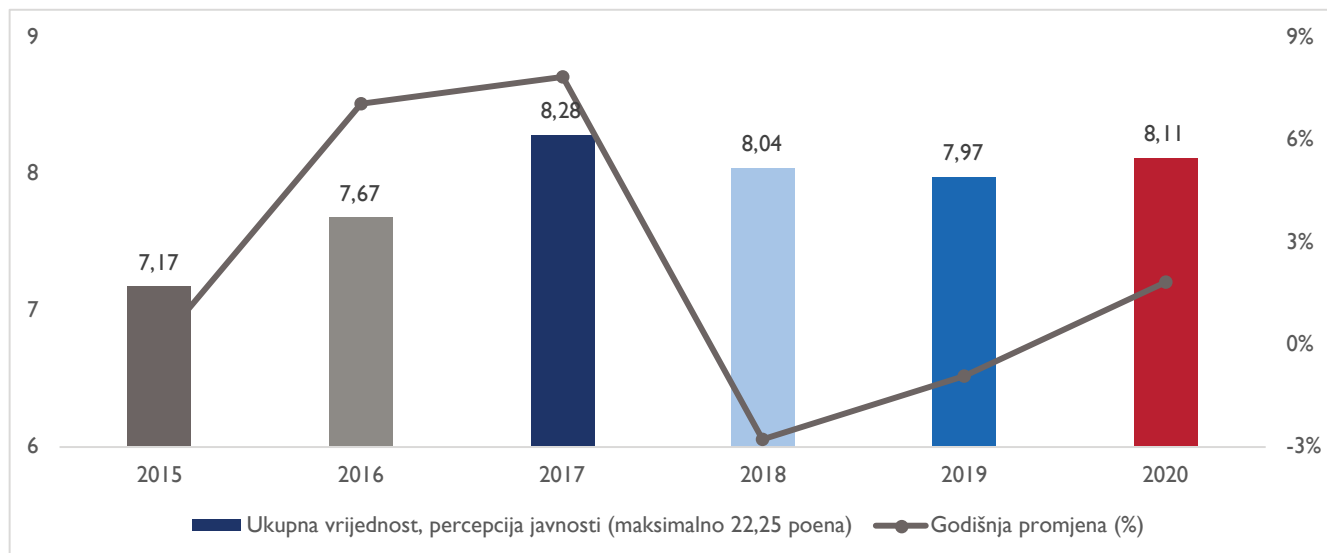
Prikaz 9.

Ukupne vrijednosti Indeksa za indikatore percepcije javnosti i godišnje promjene u periodu 2015–2020.

Godina Indeksa	Ukupna vrijednost, percepcija javnosti (maksimum = 22,25 poena)	Ukupna vrijednost, percepcija javnosti (% udio u maksimumu)	Godišnja promjena (u indeksnim poenima)	Godišnja promjena (%)
2015	7,17	32,21%	N/A	N/A
2016	7,67	34,48%	0,50	7,04%
2017	8,28	37,19%	0,60	7,85%
2018	8,04	36,15%	-0,23	-2,78%
2019	7,97	35,82%	-0,07	-0,92%
2020	8,11	36,46%	0,14	1,80%

Prikaz 10.

Grafikon ukupnih vrijednosti Indeksa za indikatore percepcije javnosti u periodu 2015–2020. i godišnje promjene

POJEDINAČNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA PERCEPCIJE JAVNOSTI

Godišnje promjene u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu

Vrijednosti 20 od 32 indikatora percepcije javnosti porasle su u 2020. godini, dok je preostalih 12 zabilježilo pad. Poglavlja koja slijede posvećena su pojedinačnim indikatorima i podskupovima indikatora

koji su imali najuočljivije promjene i na one s najnižim vrijednostima. Pregled svih 32 indikatora iz Ankete o percepciji građana predstavljen je u Aneksu I Matrice Indeksa za 2020. godinu.

Najveća godišnja poboljšanja u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu

U očima javnosti, najveći pojedinačni napredak u 2020. godini bio je u administrativnim uslugama koje pravosudne institucije pružaju javnosti. Ostala značajna poboljšanja u percepciji javnosti načelno se uklapaju u dvije kategorije: odgovornost javnih zvaničnika i nosilaca pravosudnih funkcija (procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon, sankcionisanje loših radnih učinaka sudija, učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije i nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca¹¹) i efikasnost sudskih postupaka (percepcija smanjenja broja neriješenih predmeta u

tužilaštvima, smanjenje broja neriješenih predmeta u sudovima, trajanje predmeta na sudovima i trajanje predmeta u tužilaštvima). Rad medija u prikazivanju rada pravosuđa također je sagledan nešto povoljnije nego 2019. godine (objektivnost medija u odabiru i predstavljanju sudskih predmeta i istraga). Najveći godišnji porast vrijednosti indikatora percepcije javnosti u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu navedeni su u Prikazu 11 i grafički predstavljeni u Prikazu 12.

Prikaz 11.

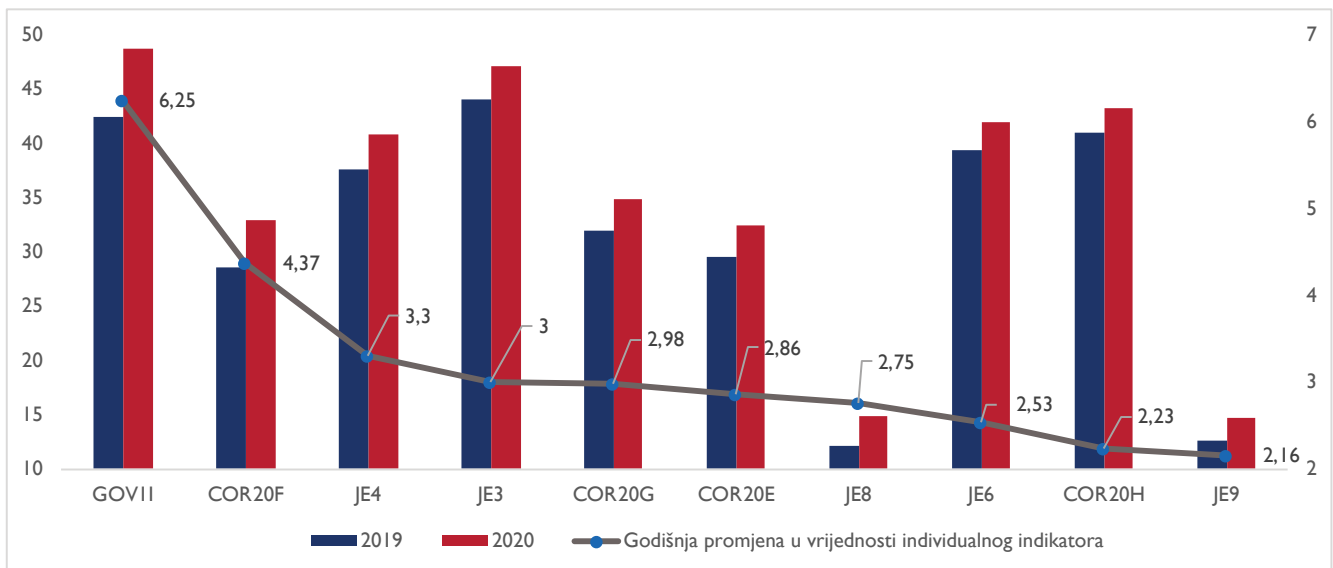
Najveći porast vrijednosti indikatora percepcije javnosti na godišnjem nivou, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2019.	2020.	Godišnja promjena u indeksnoj vrijednosti indikatora
GOV11	Zadovoljstvo administrativnim uslugama sudova i tužilaštava	42,46	48,71	6,25
COR20F	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	28,54	32,91	4,37
JE4	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	37,61	40,90	3,30
JE3	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	44,07	47,06	3,00
COR20G	Sankcionisanje loših radnih učinaka sudija	31,92	34,90	2,98
COR20E	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	29,61	32,47	2,86
JE8	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	12,09	14,84	2,75
JE6	Objektivnost medija u biranju i predstavljanju sudskih predmeta i istraga	39,43	41,96	2,53
COR20H	Nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca	41,03	43,26	2,23
JE9	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni)	12,55	14,71	2,16

¹¹ Ovo poboljšanje predstavlja zanimljivu temu za moguća daljnja istraživanja.

Prikaz 12.

Grafikon najvećeg porasta vrijednosti indikatora percepcije javnosti na godišnjem nivou, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Najveće godišnje negativne promjene u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu

Najveći pad vrijednosti indikatora percepcije javnosti odnosi se na mjeru u kojoj je pravosudni sistem u ovoj zemlji pod uticajem korupcije, transparentnost rada pravosuđa (prisustvovanje otvorenim zasjedanjima sudova, pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava i pristup presudama), učinak sudija i tužilaca

i njihovih institucija (ocjena rada sudija/sudova i ocjena rada tužilaca/tužilaštava) i adekvatnost plata sudija/tužilaca. U prikazima 13 i 14 dati su indikatori čija vrijednost je zabilježila najveći godišnji pad u pogledu percepcije javnosti u 2020. u odnosu na 2019. godinu.

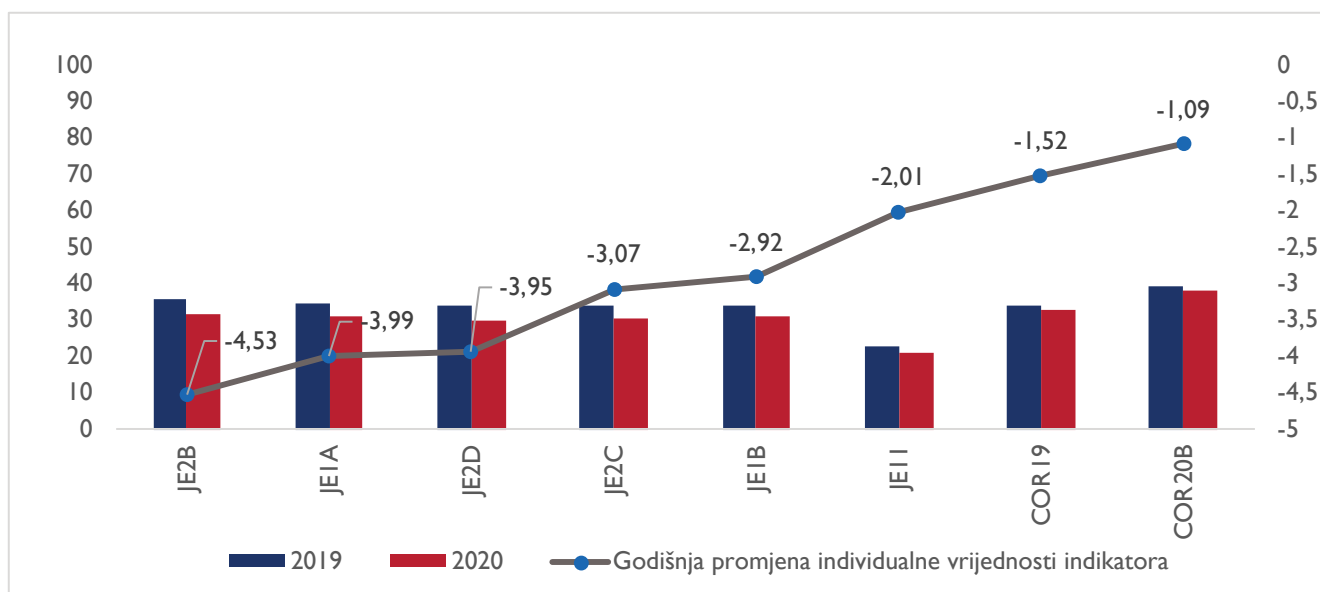
Prikaz 13.

Najveća godišnja smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2019.	2020.	Godišnja promjena u indeksnoj vrijednosti indikatora
JE2B	Prisustvovanje javnim suđenjima	35,81	31,28	-4,53
JE1A	Ocjena rada sudija/sudova	34,67	30,68	-3,99
JE2D	Pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava	33,77	29,82	-3,95
JE2C	Pristup presudama	33,70	30,63	-3,07
JE1B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	34,04	31,13	-2,92
JE1I	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	22,84	20,82	-2,01
COR19	Mjera u kojoj je pravosudni sistem ove zemlje pod uticajem korupcije	33,99	32,47	-1,52
COR20B	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	39,16	38,07	-1,09

Prikaz 14.

Grafikon najvećih godišnjih smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Indikatori s najlošijim rezultatima: najniže vrijednosti indikatora percepcije javnosti za 2020. godinu

U ovom dijelu je dat pregled indikatora percepcije javnosti koji imaju najniže vrijednosti i koji ukazuju na područja u kojima je javnost najmanje zadovoljna efektivnošću pravosuđa. Od prve godine primjene Indeksa, javnost je rješavanje predmeta na sudovima i u tužilaštvima doživljavala kao presporo. U 2020. godini percepcija javnosti o indikatorima dužine trajanja predmeta (percepcija trajanja predmeta u tužilaštvima i sudovima) ponovo je zabilježila najniže vrijednosti. Visine naknada stručnih lica u pravosuđu također se dosljedno posmatraju s neodobravanjem (adekvatnost naknada advokata i notara, adekvatnost plata sudija/tužilaca). Pored toga, percepcija adekvatnosti sudskih taksi/naknada u 2020. godini bila je posebno nepovoljna.

Preostali indikatori s najnižim vrijednostima mogu se podijeliti u dvije grupe. Prva se odnosi na transparentnost rada sudova. O pogoršanju percepcije

javnosti u pogledu transparentnosti već je ranije bilo govora u ovom izvještaju, a tri indikatora koja prate ovaj skup pitanja (pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava, pristup presudama i prisustvovanje javnim suđenjima) zabilježila su neke od najnižih vrijednosti. Druga grupa indikatora s lošim rezultatima nastoji da prikaže opštu percepciju rada pravosuđa (ocjena rada sudija/sudova i ocjena rada tužilaca/tužilaštava).

Podskup indikatora koji se odnose na korupciju (procesiranje javnih zvaničnika koji krše zakon, učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije, sankcionisanje loših radnih učinaka sudija, tužioc ne uzimaju mito i sudije ne uzimaju mito) zabilježili su veće vrijednosti u 2020. godini i izdigli su se iz kategorije indikatora s najlošijim rezultatima. Prikazi 15 i 16 predstavljaju indikatore percepcije javnosti sa najlošijim rezultatom u 2020. godini.

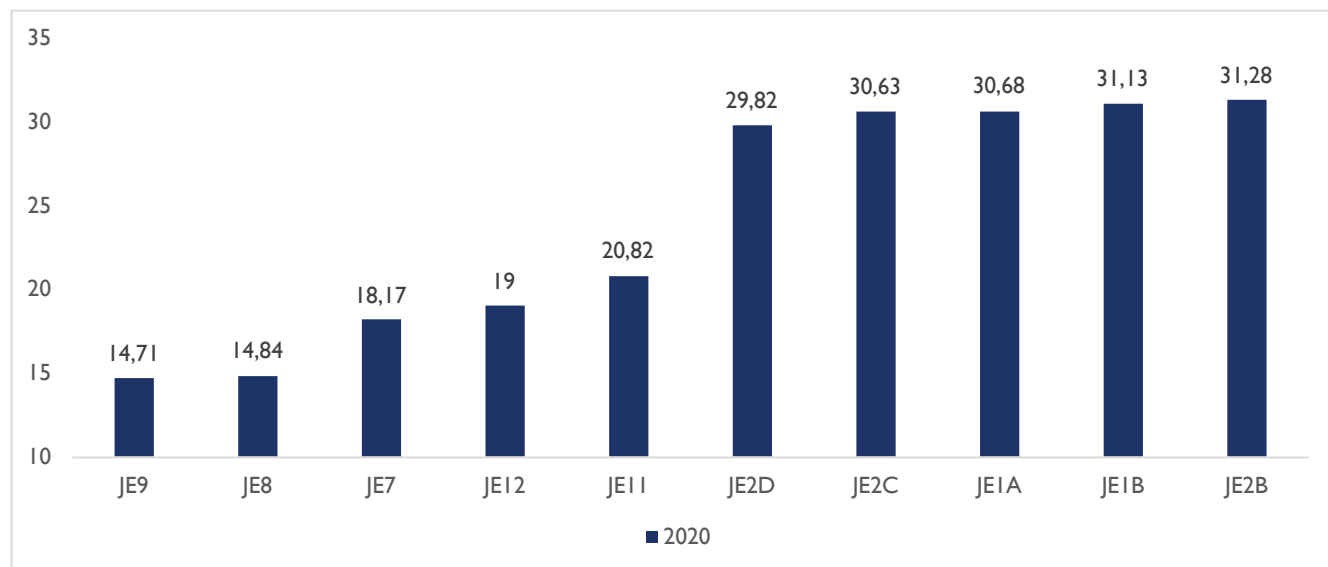
Prikaz 15.

Najniže vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020.

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2020.
JE9	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni)	14,71
JE8	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	14,84
JE7	Aдекватnost sudskih taksi/naknada	18,17
JE12	Aдекватnost naknada advokata i notara	19,00
JE11	Aдекватnost plata sudija/tužilaca	20,82
JE2D	Pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava	29,82
JE2C	Pristup presudama	30,63
JE1A	Ocjena rada sudija/sudova	30,68
JE1B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	31,13
JE2B	Prisustvovanje javnim suđenjima	31,28

Prikaz 16.

Grafikon najnižih vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020.

Promjene u vrijednostima indikatora koji se odnose na korupciju u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu

U 2020. godini, godišnje promjene u okviru osam indikatora koji se odnose na korupciju bile su mješovite ali su **vrijednosti za sve indikatore koji se odnose na korupciju ostale niske**. Vrijednosti za šest od osam indikatora su porasle, a najizraženiji napredak zabilježen je u pogledu odgovornosti javnih zvaničnika

koji krše zakon. S druge strane, u odnosu na 2019. godinu, javnost je izrazila niži stepen povjerenja da će tužioci nepristrasno obavljati svoje dužnosti i negativnije je promatrala stepen zahvaćenosti pravosudnog sistem korupcijom (vidjeti prikaze 17 i 18).

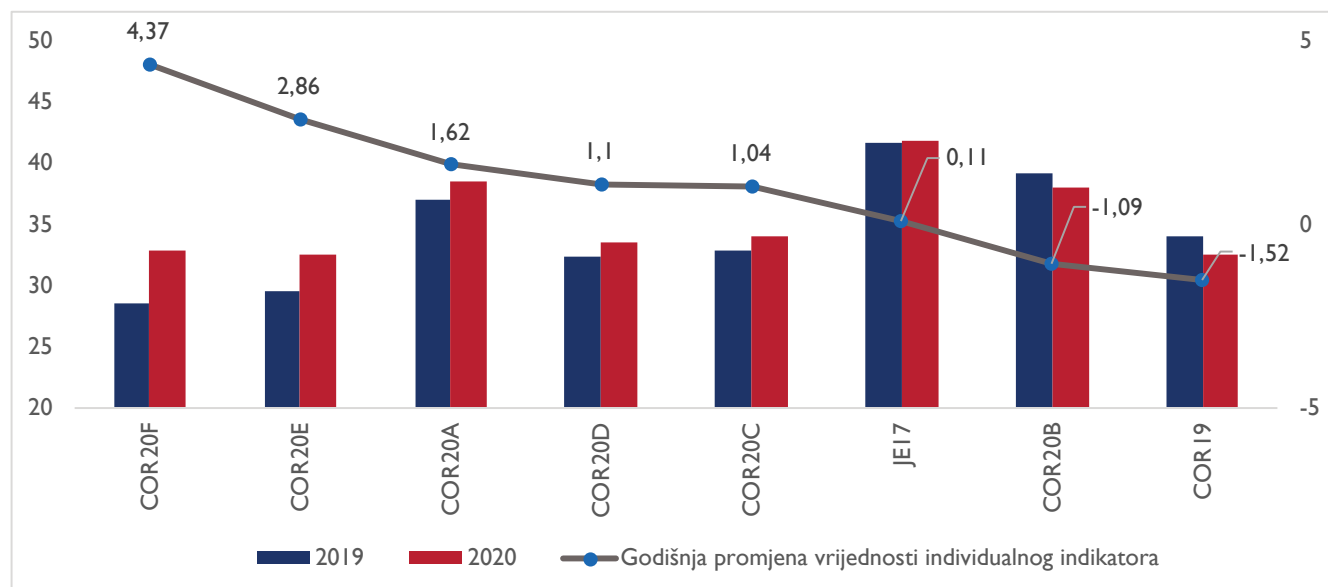
Prikaz 17.

Vrijednosti indikatora percepcije javnosti o pitanjima povezanim s korupcijom, 2020. u odnosu na 2019. godinu i godišnje promjene

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2019.	2020.	Godišnja promjena u pojedinačnim indeksnim vrijednostima indikatora
COR20F	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	28,54	32,91	4,37
COR20E	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	29,61	32,47	2,86
COR20A	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	36,93	38,55	1,62
COR20D	Tužiocima ne uzimaju mito	32,44	33,54	1,10
COR20C	Sudije ne uzimaju mito	32,92	33,96	1,04
JEI7	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	41,69	41,81	0,11
COR20B	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	39,16	38,07	-1,09
COR19	Mjera u kojoj je pravosudni sistem ove zemlje pod uticajem korupcije	33,99	32,47	-1,52

Prikaz 18.

Grafikon vrijednosti indikatora percepcije javnosti o pitanjima povezanim s korupcijom, 2020. u odnosu na 2019. godinu i godišnje promjene

Vrijednosti indikatora percepcije javnosti za 2020. u odnosu na baznu 2015. godinu

Većina značajnijih poboljšanja u vrijednostima indikatora u odnosu na početnu godinu odražavala je **percepciju javnosti da broj neriješenih sudskih i tužilačkih predmeta neprestano opada**. Druga najveća povećanja odnose se na (1) mišljenje o adekvatnosti naknada stručnih lica u pravosuđu, mada je primjetno

da je glavnina tih povećanja zabilježena 2016. godine, dok su sve naredne promjene bile su prilično male, i (2) zadovoljstvo administrativnim uslugama sudova ili tužilaštava i adekvatnost sudskih taksi/naknada. Ove vrijednosti su navedene u Prikazu 19 i grafički predstavljene na Prikazu 20.

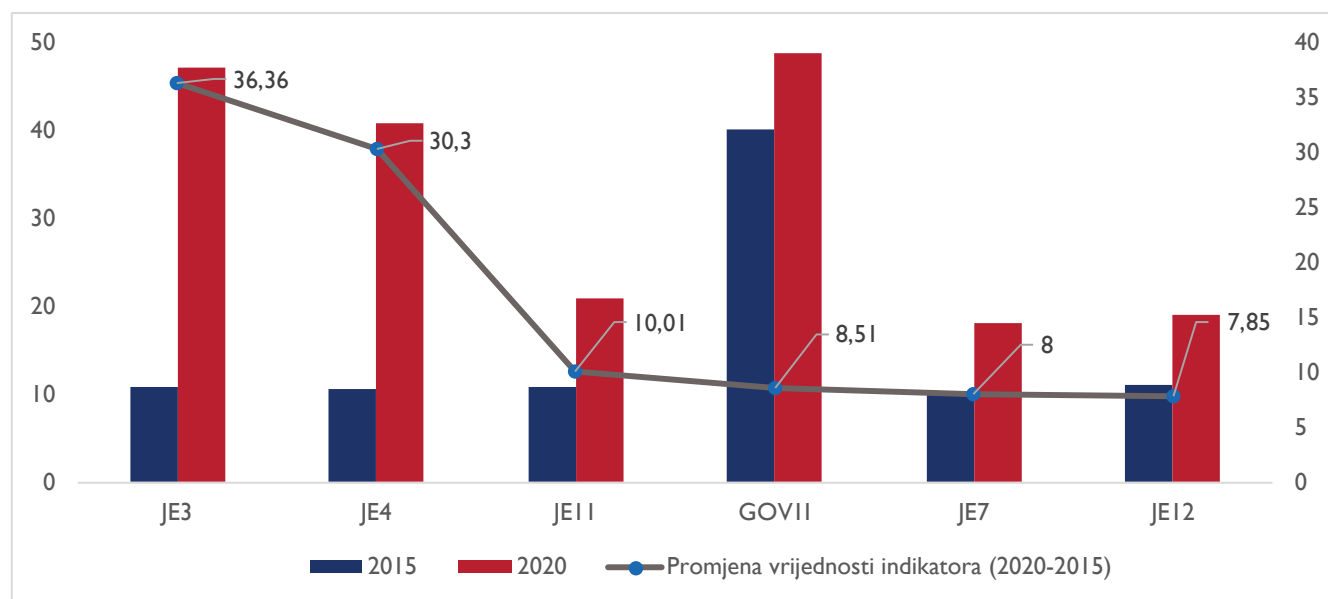
Prikaz 19.

Najveća povećanja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2015. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015.	2020.	Promjena vrijednosti indikatora (2020. u odnosu na 2015. godinu)
JE3	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	10,71	47,06	36,36
JE4	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	10,60	40,90	30,30
JE11	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	10,81	20,82	10,01
GOVII	Zadovoljstvo administrativnim uslugama sudova ili tužilaštava	40,20	48,71	8,51
JE7	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	10,17	18,17	8,00
JE12	Adekvatnost naknada advokata i notara	11,16	19,00	7,85

Prikaz 20.

Grafikon najvećih povećanja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2015. godinu

Najznačajniji pad vrijednosti indikatora u 2020. godini u odnosu na baznu godinu bio je u percepciji rada pravosuđa (ocjena rada tužilaca/tužilaštava i ocjena rada sudija/sudova). Javnost je rad pravosuđa u 2015.

godini ocijenila višim ocjenama nego u 2020. godini. U prikazima 21 i 22 dat je najveći pad vrijednosti indikatora percepcije javnosti u 2020. u odnosu na 2015. godinu.

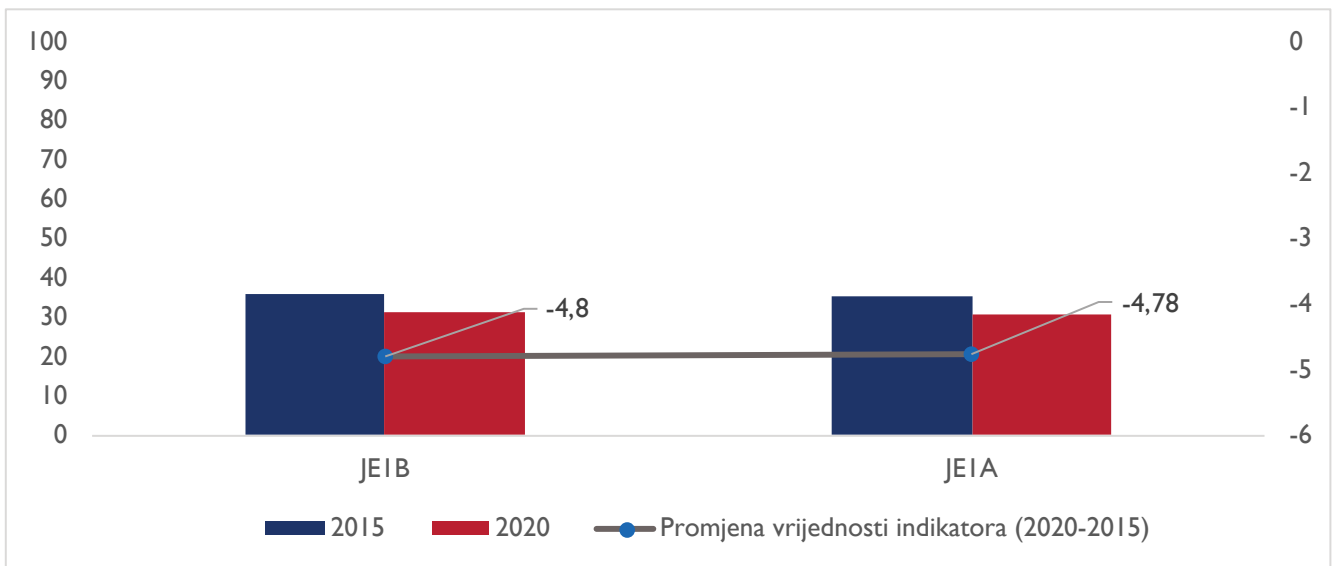
Prikaz 21.

Najveća smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2015. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015.	2020.	Promjena vrijednosti indikatora (2020. u odnosu na 2015)
JE1B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	35,93	31,13	-4,80
JE1A	Ocjena rada sudija/sudova	35,46	30,68	-4,78

Prikaz 22.

Grafikon najvećih smanjenja vrijednosti indikatora percepcije javnosti, 2020. u odnosu na 2015. godinu

DODATNI PODACI O PERCEPCIJI JAVNOSTI

Pored podataka koji su korišteni pri izračunavanju vrijednosti Indeksa, podaci iz Ankete o percepciji građana nude potpuniju sliku percepcije javnosti o pravosuđu u BiH, uključujući lično iskustvo ispitanika u

sudskim postupcima i njihove glavne izvore informacija o pravosuđu u BiH. Učesnici ankete također su procjenjivali objektivnost medijskog izvještavanja o sudskim predmetima i istragama, te rad pravosuđa.

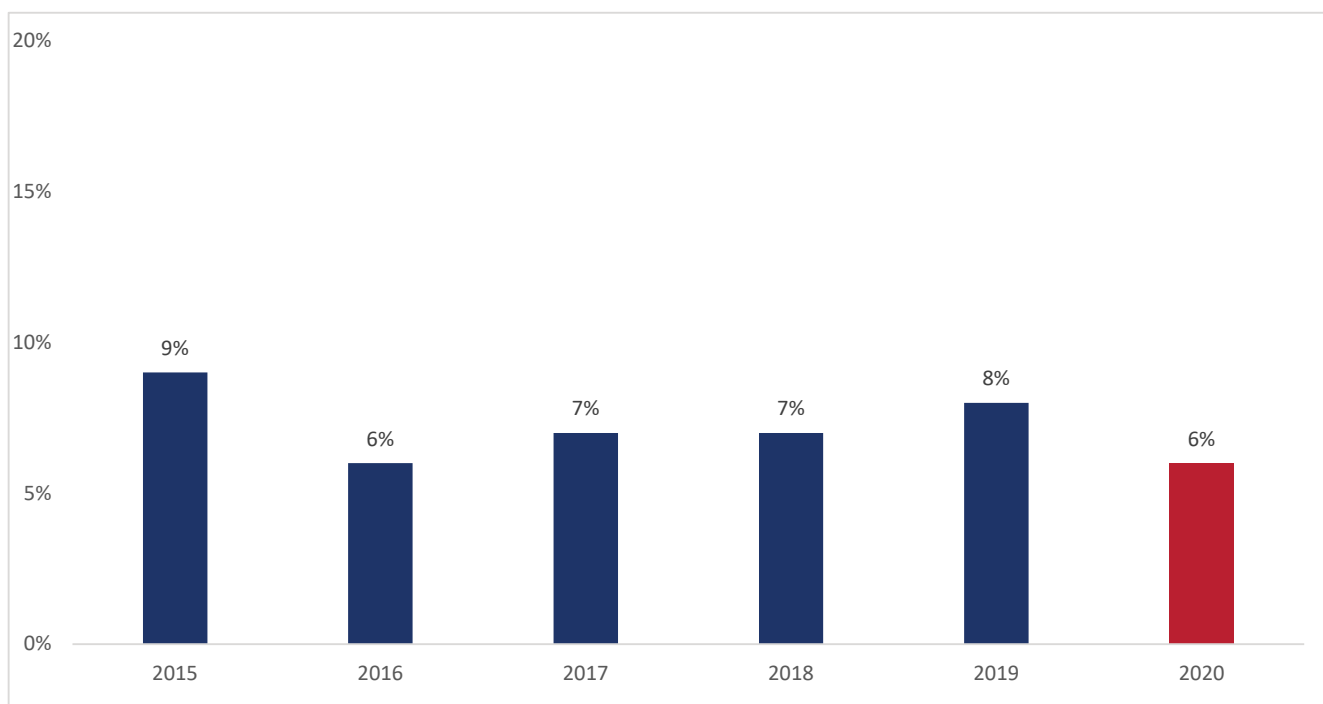
Lično učešće u sudskim postupcima

Udio ispitanika koji su imali neposredno iskustvo sa pravosuđem u periodu 2015–2020. godine redovno je bio ispod 10 posto, bez značajnijih

varijacija (vidjeti Prikaz 23). U 2020. godini, samo 6 posto ispitanika izjavilo je da ima neposrednog iskustva sa pravosuđem.

Prikaz 23.

Grafikon udjela ispitanika uključenih u sudske predmete (osim komunalnih predmeta), 2015–2020.

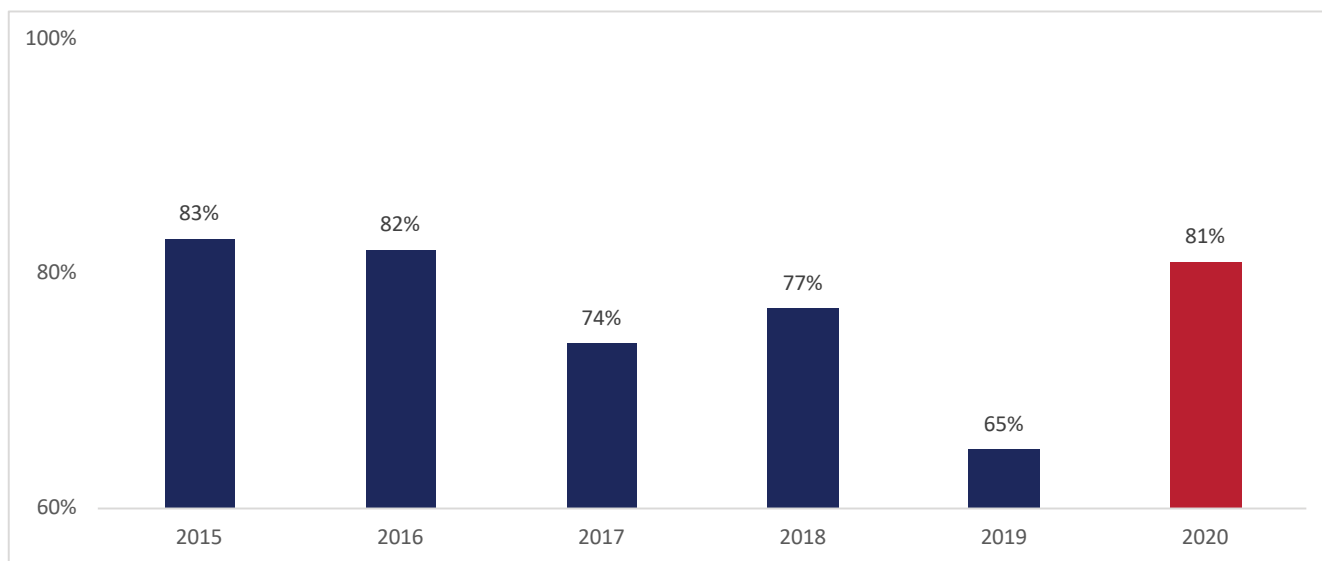

U periodu nakon početka primjene Indeksa, većina ispitanika sa ličnim iskustvom u pravosuđu bila je uključena u samo jedan sudski postupak (između 65% i 83% ispitanika). Takva ograničena uključenost ukazuje da se njihovo lično iskustvo uglavnom temeljilo na interakciji s jednim sudijom/sudskim vijećem i jednim

sudom. Stoga je samo mali dio ispitanika u bilo kojoj od navedenih godina imao iskustva s više od jednog suda, što je ograničilo njihovu sposobnost procjene efektivnosti pravosudnog sistema kroz lično iskustvo (Prikaz 24).

Prikaz 24.

Grafikon udjela ispitanika uključenih u samo jedan sudski predmet od ukupnog broja uključenih u sudske predmete, 2015–2020.

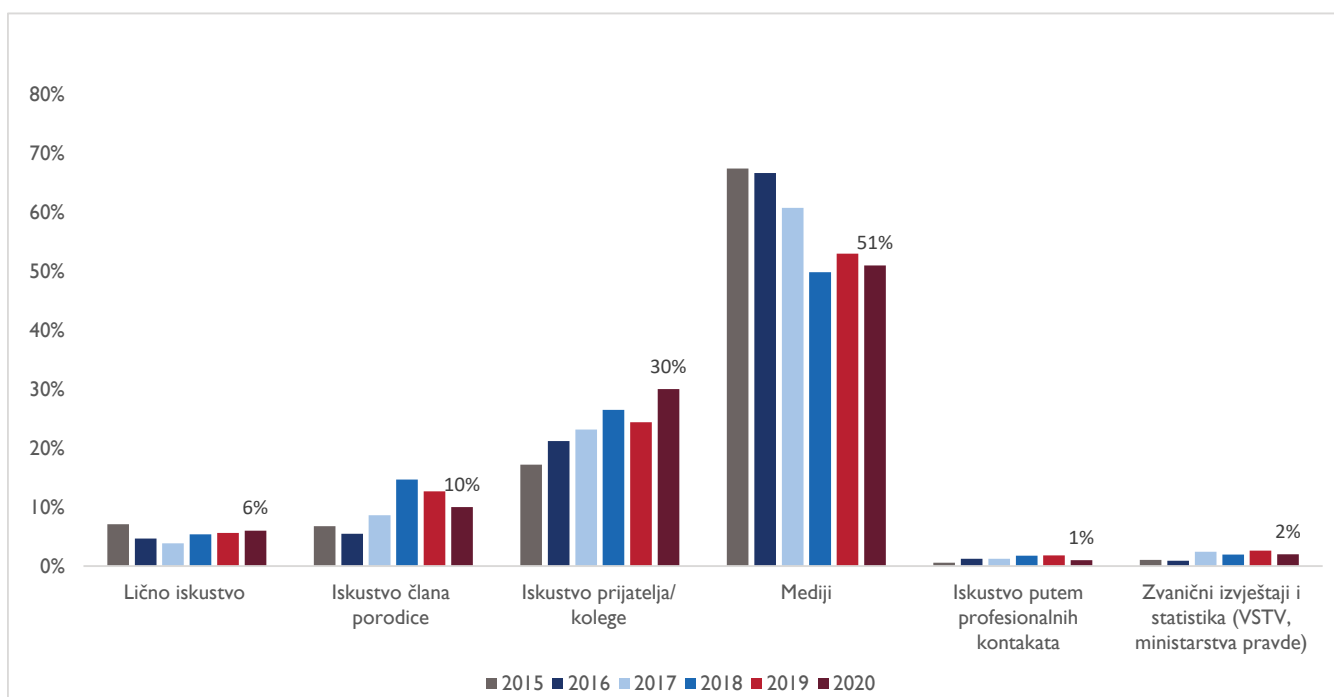
Glavni izvor informacija o pravosuđu

Mediji su i dalje glavni izvor informacija o pravosuđu BiH, predmetima i akterima za 51 posto ispitanika u 2020. godini, dok je samo 2 posto njih koristilo službene izvještaje i statistiku o pravosuđu

iz zvaničnih izvora. Prikaz 25 predstavlja glavne izvore informacija o sudskim predmetima i istragama u periodu 2015–2020.

Prikaz 25.

Grafikon glavnih izvora javnih informacija o pravosuđu BiH, predmetima i akterima, 2020.

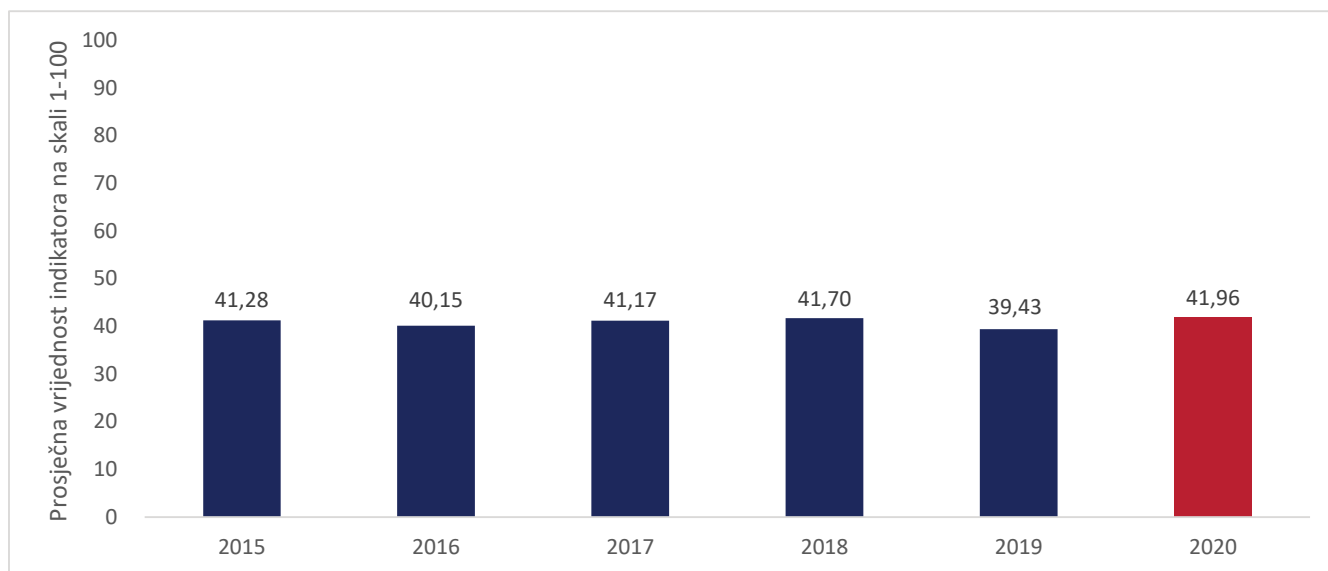

U 2020. godini, percepcija građana o objektivnosti medija u prikazivanju rada pravosuđa (objektivnost u predstavljanju sudskih predmeta i istraga) zabilježila je blagi porast vrijednosti na 41,96 indeksnih poena (od

maksimalnih 100). Prikaz 26 ilustrira male promjene vrijednosti ovog indikatora od 2015. godine i pokazuje da je povjerenje u medije po ovom pitanju generalno prilično ograničeno.

Prikaz 26.

Grafikon nivoa povjerenja u objektivnost medija prilikom odabira i prikazivanja sudskih predmeta i istraga, 2015–2020.

U 2020. godini, razlika u ukupnoj ocjeni po indikatorima izvedenim iz percepcije javnosti bila je minimalna između grupe ispitanika s neposrednim iskustvom u pravosuđu u posljednje tri godine i grupe ispitanika bez takvog iskustva, kada se sagledaju pojedinačno (razlika od 0,06 indeksnih poena ili 0,7%). Percepcija javnosti o efektivnosti pravosuđa i dalje je loša, bez obzira da li je ocjenjuju oni koji su imali lično iskustvo u sudskim predmetima ili oni koji takvo iskustvo nisu imali. Ipak, postojale su određene razlike u pojedinačnim indikatorima. Naprimjer, ispitanici koji su imali iskustva sa sudovima (6% ispitanika) izrazili su pozitivnije

stavove o svom pristupu dokazima nakon potvrđivanja optužnice ili o pristupu vlastitim spisima predmeta od ispitanika bez takvog iskustva (94% ispitanika). S druge strane, ispitanici sa iskustvom sa sudovima, u odnosu na one bez ličnog iskustva, smatrali su da je smanjenje broja neriješenih predmeta manje i da je sistem više zahvaćen korupcijom. Prikaz 27 navodi najveće (pozitivne i negativne) razlike u vrijednostima indikatora između onih koji su bili uključeni u sudske predmete i onih koji nisu. Negativna vrijednost upućuje na to da je percepcija građana koji imaju iskustva sa sudskim predmetima bila nepovoljnija od mišljenja grupe bez takvog iskustva. Na Prikazu 28 ove vrijednosti su predstavljene grafički.

Prikaz 27.

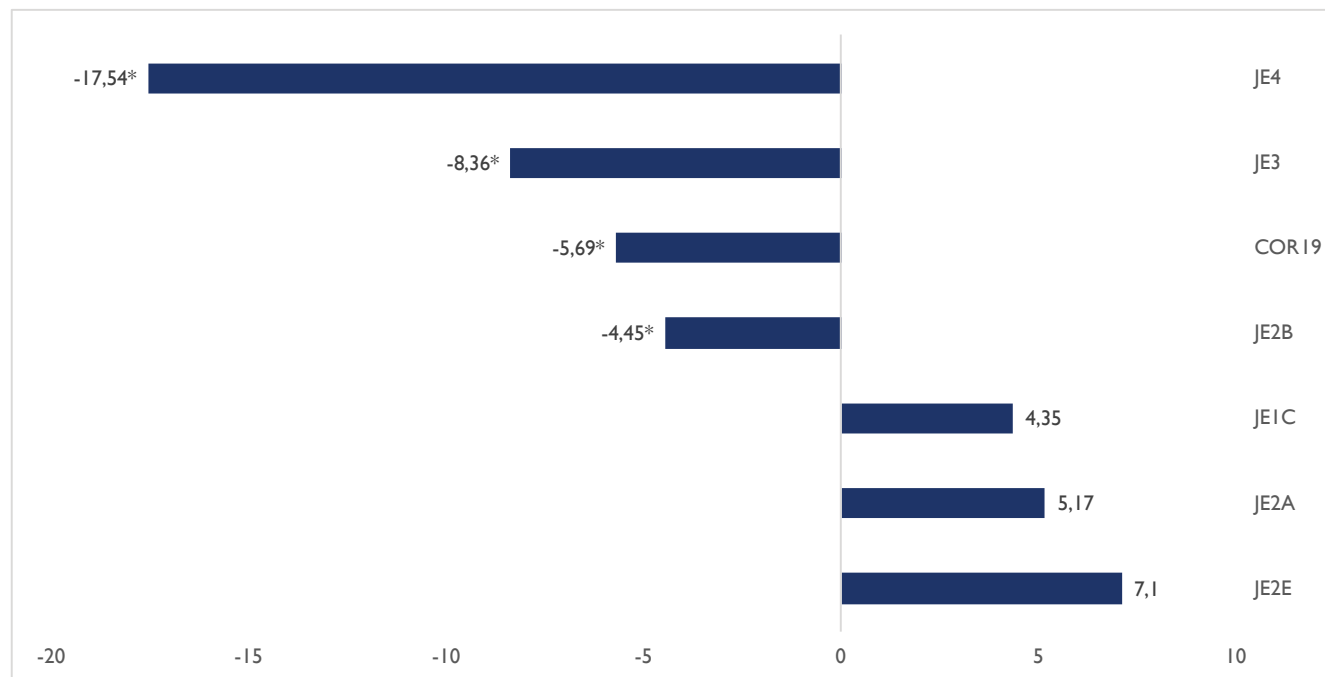
Najveće razlike u odgovorima ispitanika koji su bili i onih koji nisu bili uključeni u sudske predmete u posljednje tri godine, 2020.

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Razlika u vrijednostima iz indikatora između onih koji su učestvovali u sudskim predmetima i onih koji nisu*
JE4	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	-17,54
JE3	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	-8,36
JE2E	Pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice	7,10
COR19	Mjera u kojoj je pravosudni sistem ove zemlje pod uticajem korupcije	-5,69
JE2A	Pristup vlastitim sudskim predmetima	5,17
JE2B	Prisustvovanje javnim suđenjima	-4,45
JE1C	Ocjena rada advokata	4,35

* Negativna vrijednost ukazuje na negativniju percepciju ispitanika koji su imali iskustvo sa sudovima.

Prikaz 28.

Grafikon najvećih razlika u odgovorima ispitanika koji su bili i onih koji nisu bili uključeni u sudske predmete u posljednje tri godine, 2020.

* Negativna vrijednost ukazuje na negativniju percepciju ispitanika koji su imali iskustvo sa sudovima.

ZAKLJUČCI: PERCEPCIJA JAVNOSTI

Percepcija javnosti o radu pravosuđa u BiH generalno je i dalje loša.

Zabilježeno je malo poboljšanje percepcije javnosti o efektivnosti pravosuđa u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu, iako je ovo bila najmanja od promjena iz tri izvora podataka koje je koristio Indeks. Slično tome, došlo je do određenog porasta vrijednosti većine indikatora koji se odnose na korupciju. Kao što je ranije napomenuto, odgovori građana prikupljeni su nedugo nakon nekih značajnih događaja u pravosuđu, uključujući promjene u rukovodstvu VSTV-a, ali podaci potrebni za ispitivanje uticaja tih događaja na promjene u percepciji javnosti nisu bili dostupni u vrijeme izrade ovog izvještaja.

Ipak, stavovi javnosti o transparentnosti i radu pravosudnih institucija i aktera nastavili su se pogoršavati. Javnost je bila najmanje zadovoljna dužinom trajanja predmeta, transparentnošću, radom sudija i tužilaca te troškovima koji prate rad pravosuđa.

Pozitivna je strana što je javnost prepoznala smanjenje broja neriješenih predmeta u sudovima i tužilaštvima od 2015. godine i značajna poboljšanja u administrativnim uslugama u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.

Kao i prethodnih godina, vrlo mali broj građana ima direktno iskustvo sa pravosuđem kroz učešće u vlastitim sudskim postupcima. Ipak, razlike u mišljenjima između ispitanika koji su imali iskustva sa sudskim sistemom i onih koji nisu bile su minimalne.

Medijsko izvještavanje, koje obično pokriva samo predmete od velikog interesa javnosti, primarni je izvor informacija za većinu građana, iako opšta percepcija javnosti o objektivnosti medija u izvještavanju i predavljanju sudskih predmeta i istraga nije bila povoljna.

Indikatori percepcije sudija i tužilaca

Anketu sa sudijama i tužiocima u BiH pripremio je i proveo projekat MEASURE II. VSTV je pozvao sudije i tužioce, posredstvom predsjednika sudova i glavnih tužilaca, da anonimno odgovore na online anketu kako bi pružili informacije potrebne za Indeks za 2020. godinu. Sudije i tužiocima odgovarali su na pitanja

o radu sudova i tužilaštava i o vlastitom učinku. Budući da Anketa sa sudijama i tužiocima obuhvata i pitanja u nadležnosti VSTV-a i određene teme u nadležnosti izvršne i zakonodavne vlasti koje se odnose na rad pravosuđa, ova anketa obuhvata 49 pitanja u odnosu na 32 iz Ankete o percepciji građana.

UKUPNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA

Anketa sa sudijama i tužiocima pruža direktan uvid u stavove pravosudnih službenika kroz 49 indikatora, čija je najviša moguća zbirna vrijednost 44,77 poena u ukupnoj vrijednosti Indeksa (ova maksimalna vrijednost postiže se ukoliko svi ispitanici odaberu najpoželjniji odgovor na sva pitanja). Ukupna vrijednost indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima u 2020. godini iznosila je 26,69 indeksnih poena (ili 59,62%), što predstavlja **pad od 0,76 poena (2,78%) u odnosu na prethodnu godinu. To je najveći pad ukupne godišnje vrijednosti ovog skupa indikatora od početka primjene Indeksa.** U tri godine prije 2020.

(2016–2019), promjene u ukupnoj vrijednosti ovog skupa indikatora bile su skromne i neujednačene. Jedina značajnija godišnja promjena u percepciji sudija i tužilaca zabilježena je prije pet godina, odnosno 2016. godine, kada je ova vrijednost dosegla 27,51 poena (ili 61,45%). Od početka primjene Indeksa 2015. godine, ukupna vrijednost indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima bila je konstantno ispod 28 poena od maksimalnih 44,77 (u rasponu od 58% do 62%), što ukazuje na to da je percepcija sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa uglavnom osrednja. Ove vrijednosti su navedene u Prikazu 29 i slikovito prikazane na Prikazu 30.

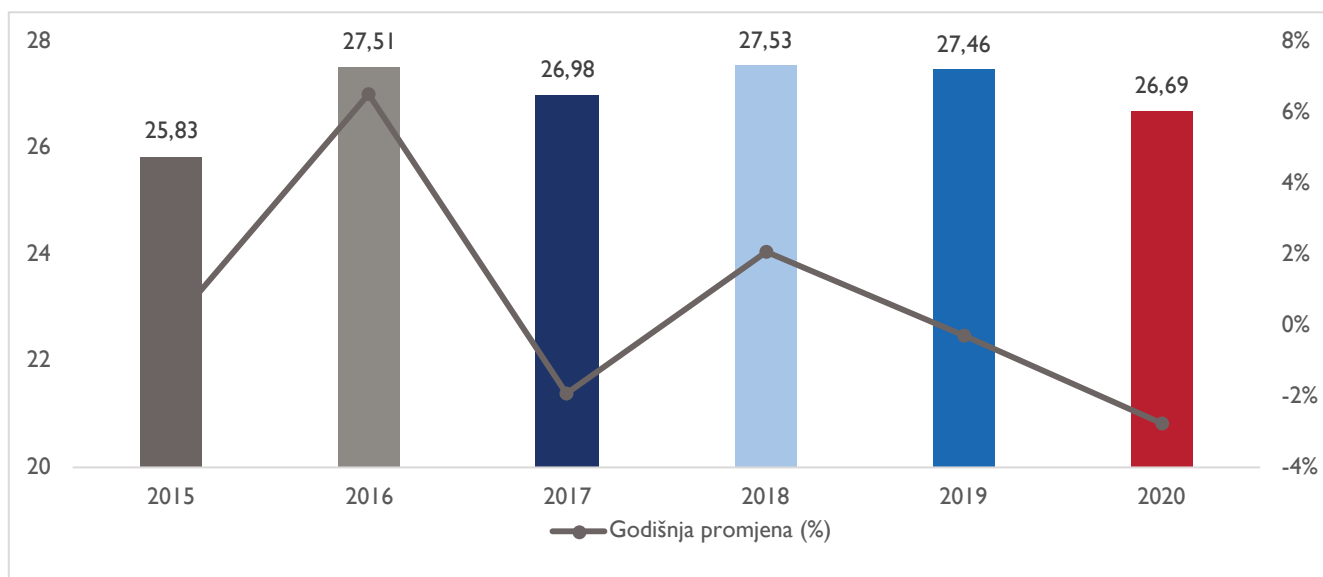
Prikaz 29.

Ukupne vrijednosti Indeksa za indikatore percepcije sudija i tužilaca, 2015–2020.

Godina Indeksa	Ukupna vrijednost, percepcija sudija i tužilaca (maksimum = 44,77 poena)	Ukupna vrijednost, percepcija sudija i tužilaca (% od maksimuma)	Godišnja promjena (Indeksni poeni)	Godišnja promjena (%)
2015.	25,83	57,69%	/	/
2016.	27,51	61,45%	1,68	6,51%
2017.	26,98	60,28%	-0,53	-1,91%
2018.	27,53	61,51%	0,55	2,04%
2019.	27,46	61,33%	-0,08	-0,28%
2020.	26,69	59,62%	-0,76	-2,78%

Prikaz 30.

Grafikon ukupnih vrijednosti Indeksa za indikatore percepcije sudija i tužilaca, 2015–2020.

POJEDINAČNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA

Godišnje promjene u 2020. u odnosu na 2019. godinu

U ovom odjeljku obrađena su najveća povećanja i najveća smanjenja u pojedinačnim vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa u 2020. u odnosu na 2019. godinu. U tabelama su navedene odgovarajuće formulacije anketnih pitanja u

skraćenom obliku, vrijednost za svaki indikator (na skali od 0–100), te godišnja promjena vrijednosti indikatora između 2019. i 2020. godine. Potpuna formulacija pitanja i ponuđenih odgovora data je u Aneksu VIII - Upitnik za Anketu sa sudijama i tužiocima u BiH za 2020. godinu.

Najveća godišnja poboljšanja u 2020. u odnosu na 2019. godinu

U skladu sa pogoršanjem ukupne percepcije sudija i tužilaca o pravosudnoj efikasnosti, **poboljšanje je zabilježeno u samo 9 od 49 indikatora.** Dva od ovih indikatora (adekvatnost plata sudija/tužilaca i pravovremeno isplaćivanje plata sudijama/tužiocima)

zabilježila su primjetna godišnja povećanja u 2020. godini. Poboljšanja u preostalih sedam indikatora bila su minimalna. Prikazi 31 i 32 predstavljaju indikatore sa najvećim godišnjim povećanjima.

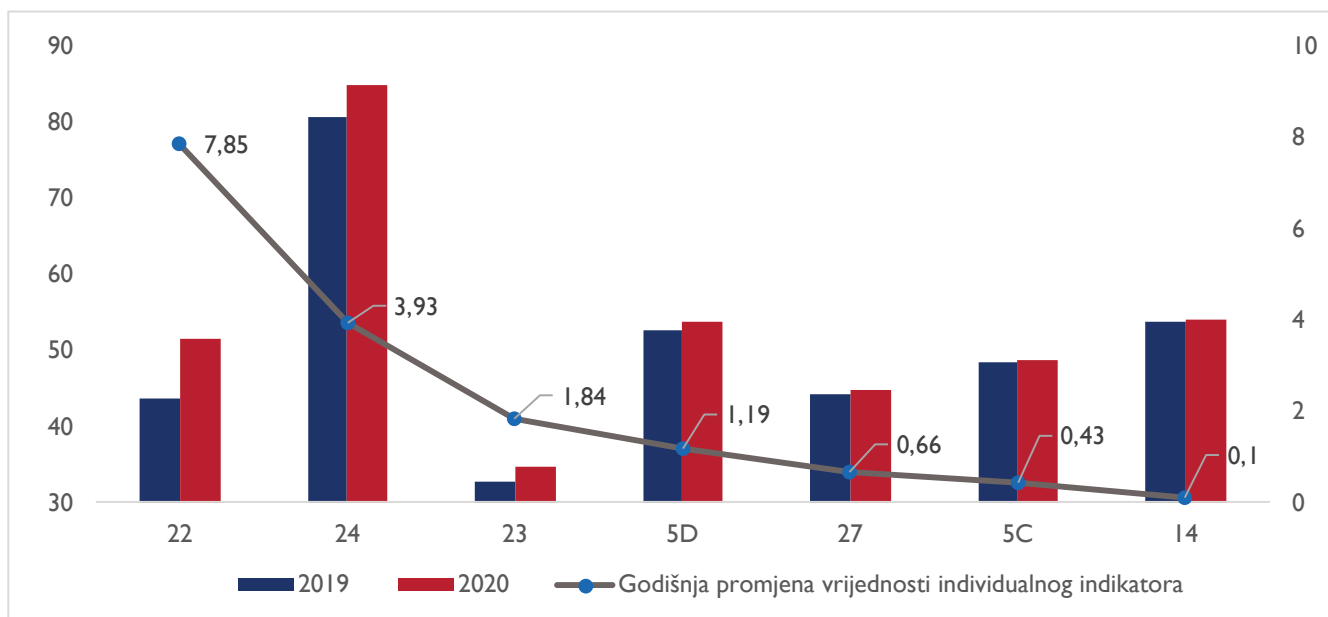
Prikaz 31.

Najveća godišnja povećanja vrijednosti iz indikatora o percepciji sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2019.	2020.	Godišnja promjena vrijednosti indikatora
22	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	43,63	51,49	7,85
24	Pravovremeno isplaćivanje plata sudijama/tužiocima	80,86	84,79	3,93
23	Adekvatnost naknada advokata i notara	32,89	34,73	1,84
5D	Ocjena rada notara	52,58	53,78	1,19
27	Adekvatnost budžeta za rad	44,17	44,82	0,66
5C	Percepcija o radu advokata	48,44	48,88	0,43
14	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	53,89	53,99	0,1

Prikaz 32.

Grafikon najvećih godišnjih povećanja vrijednosti iz indikatora o percepciji sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Najveće negativne godišnje promjene u 2020. u odnosu na 2019. godinu

Indikatori čija vrijednost je u 2020. godini zabilježila najizraženiji pad odnosili su se na dva glavna pitanja: **efikasnost (posebno dužina trajanja tužilačkih i sudskih postupaka) i pitanja u vezi s korupcijom**. Konkretnije, stanovište ispitanika iz Ankete sa sudijama i tužiocima u 2020. godini bilo je da se broj neriješenih predmeta u tužilaštvima ne smanjuje i da i tužilaštvima i sudovima treba dugo vremena za procesuiranje predmeta (percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima, percepcija o dužini trajanja predmeta u tužilaštvima i percepcija o dužini trajanja predmeta na sudovima). 2020. godine sudije i

tužiocima su također izrazili negativnije stavove u odnosu na 2019. godinu kada je riječ o nezavisnosti pravosuđa (mogućnost dodjeljivanja predmeta određenom sudiji i odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka) i rješavanju pitanja povezanih s korupcijom (procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon i učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije). Po prvi put od kreiranja Indeksa zabilježen je osjetan pad vrijednosti indikatora koji se odnosi na ponašanje sudija/tužitelja u skladu s Etičkim kodeksom. Vrijednost ovog indikatora za 2020. godinu najniža je od 2015. godine (vidjeti prikaze 33 i 34).

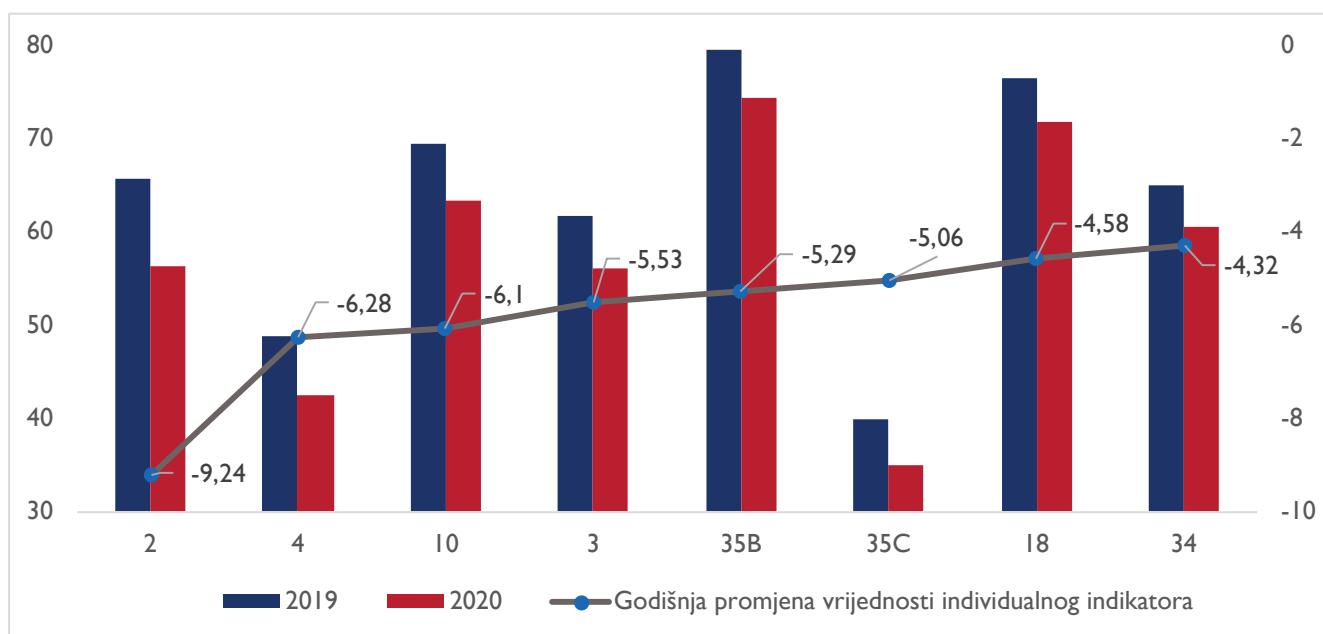
Prikaz 33.

Najveća godišnja smanjenja vrijednosti iz indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2019.	2020.	Godišnja promjena vrijednosti indikatora
2	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	65,61	56,36	-9,24
4	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni)	48,78	42,50	-6,28
10	Mogućnost dodjeljivanja predmeta određenom sudiji	69,32	63,22	-6,10
3	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	61,56	56,03	-5,53
35B	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	79,53	74,24	-5,29
35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	39,96	34,89	-5,06
18	Postupanje sudija/tužilaca u skladu sa Etičkim kodeksom	76,42	71,84	-4,58
34	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	64,90	60,57	-4,32

Prikaz 34.

Grafikon najvećih godišnjih smanjenja vrijednosti iz indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Indikatori s najlošijim rezultatima: najniže vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca za 2020. godinu

Ovaj odjeljak pruža pregled indikatora koji, na osnovu odgovora na Anketu sa sudijama i tužiocima, imaju najniže vrijednosti i koji ukazuju na oblasti u kojima su sudije i tužioci najmanje zadovoljni efektivnošću pravosuđa. U skladu s prethodnim godinama, skup indikatora s najnižim vrijednostima (posljednjih pet indikatora) je isti. Ovdje spadaju objektivnost medija u odabiru i predstavljanju

sudskih predmeta i istraga, zatim adekvatnost advokatskih i notarskih naknada, procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon, efikasnost imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije i objektivnost, adekvatnost i primjenljivost kriterija za napredovanje u karijerama sudija i tužilaca u praksi. Vrijednosti za ove indikatore predstavljene su u Prikazima 35 i 36.

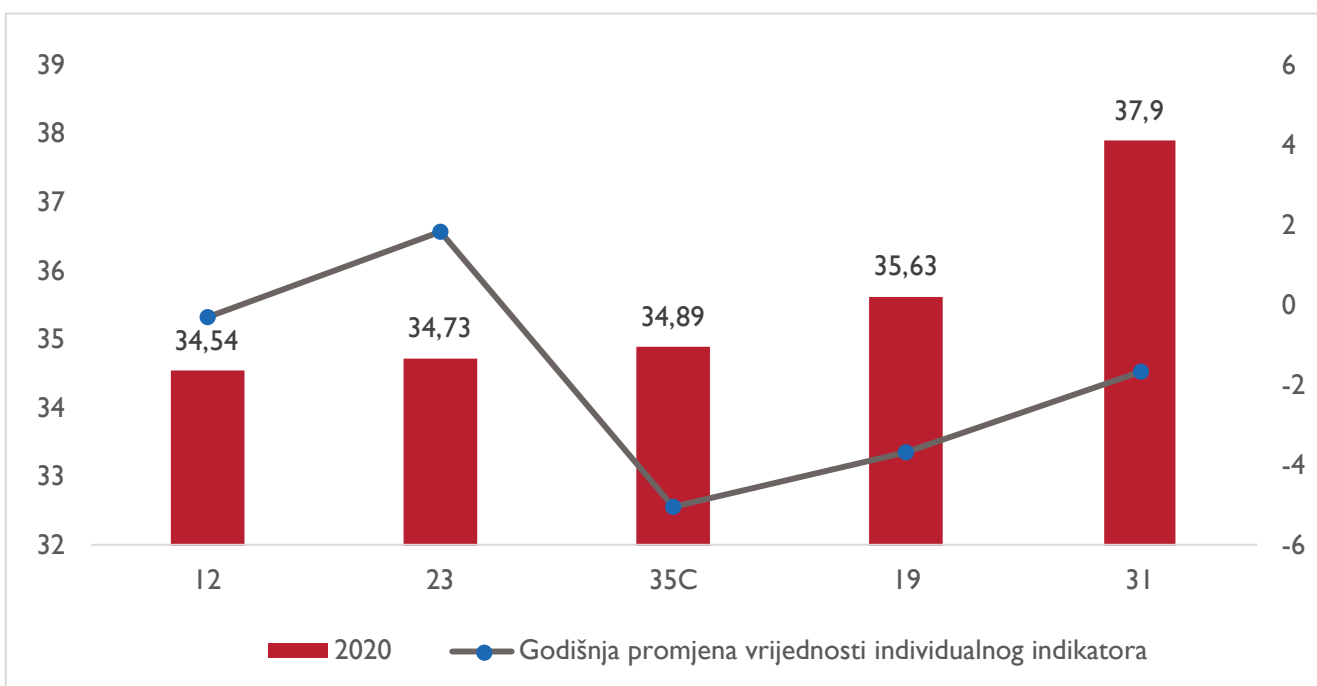
Prikaz 35.

Najniže vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020.

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2020.
12	Objektivnost medija u biranju i predstavljanju sudskih predmeta i istraga	34,54
23	Adekvatnost naknada advokata i notara	34,73
35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	34,89
19	Efikasnost imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije	35,63
31	Objektivnost, adekvatnost i primjenljivost kriterija za napredovanje u karijerama sudija i tužilaca u praksi	37,90

Prikaz 36.

Grafikon najnižih vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020.

Promjene u indikatorima koji se odnose na korupciju, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Vrijednosti svih osam indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima koji prate pitanja vezana za korupciju primjetno su opale u 2020. godini.

Indikatori koji se odnose na odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka i procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon zabilježili su najveći godišnji pad. Stavovi sudija i tužilaca o uticaju korupcije na bh. pravosuđe i efektivnosti pravosuđa u borbi protiv

korupcije pogoršali su se gotovo isto toliko kao i njihova mišljenja o nepristrasnosti i integritetu njihove profesije (neprimanje mita). **Pad vrijednosti za većinu indikatora povezanih s korupcijom koji su izvedeni iz percepcije sudija i tužilaca u skladu je sa smanjenjima u 2018. i 2019. godini.** Promjene za indikatore povezane s korupcijom predstavljene su u prikazima 37 i 38.

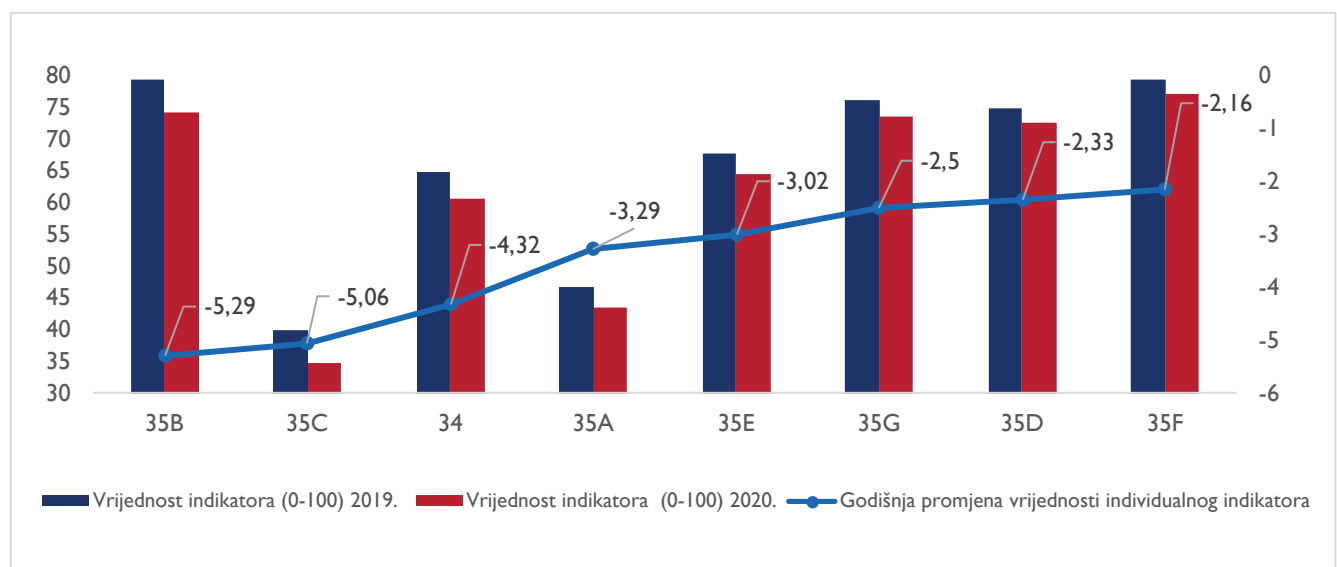
Prikaz 37.

Vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca o pitanjima koja se odnose na korupciju, 2019–2020, i godišnje promjene

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Vrijednost indikatora (0-100) 2019.	Vrijednost indikatora (0-100) 2020.	Godišnja promjena vrijednosti indikatora
35B	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	79,53	74,24	-5,29
35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	39,96	34,89	-5,06
34	Uticaj korupcije na bh. pravosudni sistem	64,90	60,57	-4,32
35A	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	46,88	43,59	-3,29
35E	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	67,62	64,60	-3,02
35G	Tužiocima ne uzimaju mito	76,11	73,61	-2,50
35D	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	74,90	72,57	-2,33
35F	Sudije ne uzimaju mito	79,30	77,13	-2,16

Prikaz 38.

Grafikon vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca o pitanjima koja se odnose na korupciju, 2019–2020, i godišnje promjene

Promjene 2020. u odnosu na bazu 2015. godinu

Promjene u percepciji sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa bile su mješovite kada se uporede vrijednosti Indeksa iz 2020. godine s onima iz 2015. godine. Vrijednosti indikatora koje su se poboljšale mogu se svrstati u dvije grupe. Prva grupa (koja se odnosi na naknade i budžetska pitanja) uključuje adekvatnost i pravovremenost isplata plata sudijama i tužiocima, naknade advokatima i notarima, adekvatnost budžeta

dodijeljenih sudovima i tužilaštvima i adekvatnost zgrada/radnih prostorija i radnog prostora sudova/tužilaštava. U drugoj grupi je samo jedan indikator koji se odnosi na efikasnost, a to je indikator percepcije smanjenja broja neriješenih predmeta na sudovima, isključujući komunalne predmete, koji se poboljšao u posljednjih šest godina. Vrijednosti po ovim indikatorima navedene su u Prikazu 39, a grafički prikazane na Prikazu 40.

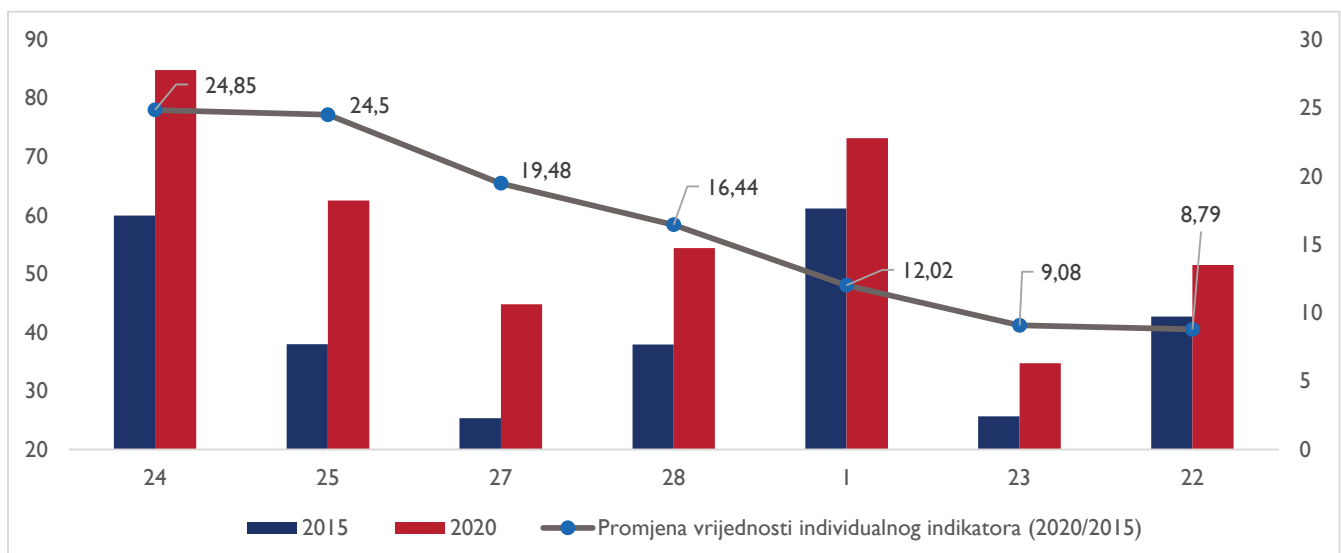
Prikaz 39.

Najveća godišnja povećanja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2015. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015.	2020.	Promjena u pojedinačnim indeksnim vrijednostima indikatora (2020. u odnosu na 2015. godinu)
24	Pravovremeno isplaćivanje plata sudijama/tužiocima	59,93	84,79	24,85
25	Pravovremeno isplaćivanje naknada/troškova branilaca po službenoj dužnosti	38,00	62,50	24,50
27	Dovoljnost budžeta obezbijeđenih sudovima/tužilaštvima	25,34	44,82	19,48
28	Adekvatnost zgrada/radnih prostorija i radnog prostora sudova/tužilaštava	37,94	54,37	16,44
1	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	61,16	73,18	12,02
23	Adekvatnost naknada advokata i notara	25,66	34,73	9,08
22	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	42,70	51,49	8,79

Prikaz 40.

Grafičkom najvećih godišnjih povećanja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2015. godinu

Određena smanjenja vrijednosti indikatora percepcije sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa vidljiva su pri poređenju vrijednosti iz 2020. sa vrijednostima iz 2015. godine. Efikasnost imenovanja sudija na nova/upražnjena radna mjesta opala je više nego bilo koji drugi indikator u proteklih šest godina. Percepcija sudija i tužilaca o odgovoru pravosuđa na pitanja u vezi s korupcijom opala je u istom periodu. U poređenju sa vrijednostima

iz 2015. godine, vrijednosti indikatora za 2020. godinu bile su značajno niže i kada je riječ o uticaju korupcije na bh. pravosudni sistem, povjerenju u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom, učinkovitosti pravosuđa u borbi protiv korupcije i povjerenju u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom (vidjeti prikaze 41 i 42).

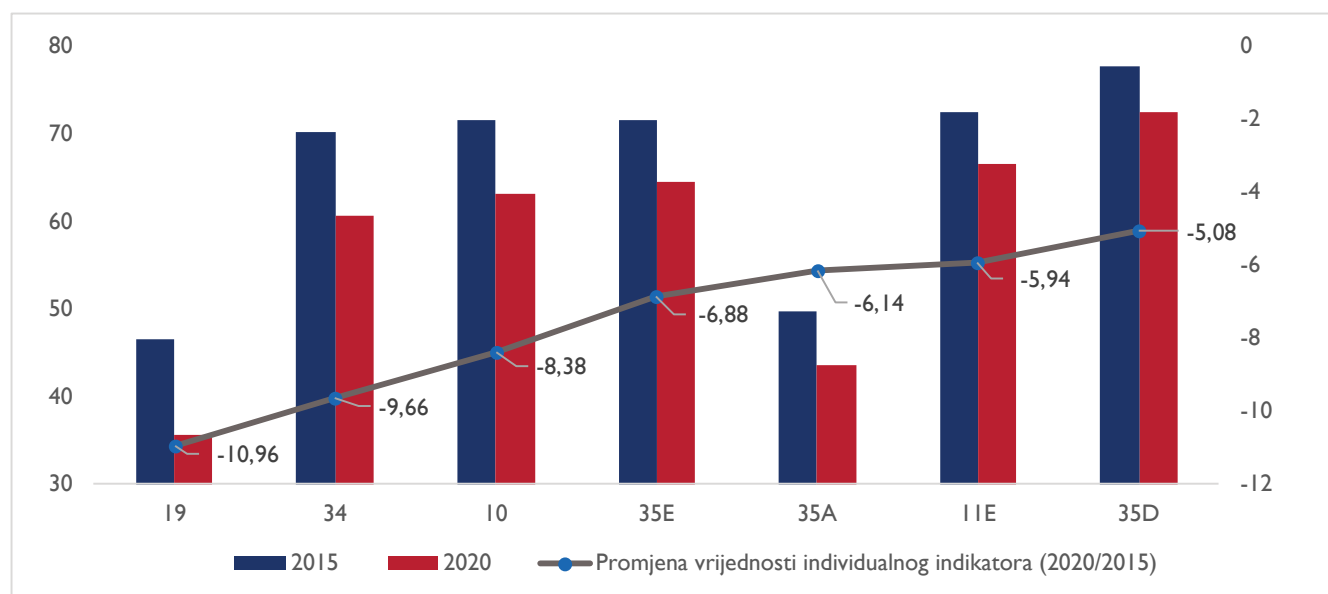
Prikaz 41.

Najveća godišnja smanjenja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2015. godinu

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015.	2020.	Promjena u pojedinačnim indeksnim vrijednostima indikatora (2020-2015)
19	Efikasnost imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije	46,60	35,63	-10,96
34	Uticaj korupcije na bh. pravosudni sistem	70,24	60,57	-9,66
10	Mogućnost dodjeljivanja predmeta određenom sudiji	71,59	63,22	-8,38
35E	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	71,48	64,60	-6,88
35A	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	49,73	43,59	-6,14
11E	Pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava	72,46	66,52	-5,94
35D	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	77,65	72,57	-5,08

Prikaz 42.

Grafikon najvećih godišnjih smanjenja u vrijednostima indikatora percepcije sudija i tužilaca, 2020. u odnosu na 2015. godinu

DODATNI PODACI O PERCEPCIJI SUDIJA I TUŽILACA

Drugi put od uvođenja Indeksa, Anketa sa sudijama i tužiocima za 2020. godinu uključila je tri demografska pitanja na osnovu kojih su provedene analize podgrupa. Od 521¹² ispitanika koji su se u anketi za 2020. godinu izjasnili kao sudija ili tužilac, 77 posto bili su sudije (400), a 23 posto tužioci (121). U pogledu geografske zastupljenosti, 526¹³ ispitanika odgovorilo je na pitanje o mjesnoj nadležnosti kojoj pripadaju. Od toga je 58 posto (305) bilo iz Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH), 30 posto (158) iz Republike Srpske (RS), 3 posto (18) iz Distrikta Brčko (DB), dok je 9 posto (45) bilo zaposleno na nivou Suda BiH i Tužilaštva BiH.

Pored toga, na pitanje o spolu primljen je 521 odgovor, pri čemu su 53 posto ispitanika činile žene (275), a 47 posto muškarci (246). Grupa ispitanika odražavala je populaciju sudija i tužilaca prema njihovim funkcijama i geografskim lokacijama. Odnos sudija i sutkinja, odnosno tužitelja i tužiteljica bio je 61 posto žena prema 39 posto muškaraca, što znači da su sudije i tužioci bili nešto spremniji odgovoriti na anketu nego što su to bile sutkinje i tužiteljice. Prikaz 43 sadrži strukturu grupe ispitanika za 2020. godinu i populacije bh. sudija/tužitelja, raščlanjenu prema funkciji, spolu i nadležnosti.

Prikaz 43.

Struktura grupe ispitanika i populacija sudija i tužilaca u BiH, raščlanjena po funkciji, spolu i nadležnosti, 2020.

Funkcija	Grupa ispitanika	BiH ¹⁴ (2020)	Grupa ispitanika (% grupe ispitanika ukupno)	BiH (% od BiH ukupno)
Sudije	400	1093	77%	75%
Tužioci	121	358	23%	25%
Ukupno	521	1451	100%	100%

Spol	Grupa ispitanika	BiH ¹⁵	Grupa ispitanika (% grupe ispitanika ukupno)	BiH (% od BiH ukupno)
Muški	246	543	47%	39%
Ženski	275	840	53%	61%
Ukupno	521	1383	100%	100%

Nadležnost	Grupa ispitanika	BiH ¹⁶	Grupa ispitanika (% grupe ispitanika ukupno)	BiH (% od BiH ukupno)
BiH	45	105	9%	8%
RS	158	431	30%	31%
FBiH	305	812	58%	59%
BD	18	35	3%	3%
Ukupno	526	1383	100%	100%

¹² Ukupan broj ispitanika u anketi bio je 529. Osmam ispitanika nije odgovorilo na barem jedno demografsko pitanje.

¹³ Od ukupno 529 ispitanika iz Ankete sa sudijama i tužiocima, troje nije dalo odgovor na ovo pitanje.

¹⁴ U vrijeme pisanja ovog izvještaja, za 2020. godinu bili su dostupni samo zbirni podaci o broju sudija, broju tužilaca i ukupnom broju.

¹⁵ Godišnji izvještaj VSTV-a za 2019. godinu, str. 36.

¹⁶ Godišnji izvještaj VSTV-a za 2019. godinu, str. 36.

Ukupna vrijednost indikatora izvedenih iz percepcije sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa bila bi veća za 1,3 indeksna poena (razlika od 5%) kada bi efikasnost ocjenjivale samo sudije (26,87 poena) u odnosu na ocjene koje su dali tužioci (25,61 poena). Percepcija tužilaca o pitanjima vezanim za korupciju i nezavisnost pravosuđa, kao što su odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka, povjerenje u nepristrasnost

sudija i jednakost u tretmanu građana od strane sudova, bila je izrazito negativnija od percepcije sudija. Svaka od ove dvije grupe je radni učinak druge grupe vidjela manje povoljno od vlastitog (npr. kad se radi o trajanju riješenih predmeta, smanjenju broja neriješenih predmeta i ocjeni radnog učinka). Prikaz 44 daje pregled najvećih razlika u vrijednostima indikatora za 2020. godinu između percepcije sudija i percepcije tužilaca.

Prikaz 44.

Najveće razlike u vrijednostima indikatora, sudije naspram tužilaca, 2020.

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Razlika u vrijednostima indikatora kada ih ocjenjuju sudije i tužioci odvojeno
4	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni)	-40,11*
3	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	31,96
14	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	22,53
1	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	20,76
2	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	-20,43*
35B	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	18,83
35D	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	17,52
36	Jednakost u tretmanu građana od strane sudova	16,39

* Negativne vrijednosti označavaju negativniju percepciju sudija u odnosu na tužitelje.

Prikaz 45 ističe pitanja u kojima su se stavovi sudija najviše razlikovali od stavova tužilaca. Negativne

vrijednosti upućuju na to da su sudije imale negativniji stav o određenom pitanju nego tužioci.

Prikaz 45.

Grafikon najvećih razlika u vrijednostima indikatora, sudije naspram tužilaca, 2020.

* Negativne vrijednosti označavaju negativniju percepciju sudija u odnosu na tužitelje.

U 2020. godini, **razlike u ukupnoj percepciji o efektivnosti pravosuđa između žena i muškaraca koji obavljaju funkcije sudija i tužilaca ostale su neznatne.** Izračunate odvojeno za muškarce i žene, vrijednosti su bile samo 0,07 indeksnih poena (0,27%) nepovoljnije za muškarce nego za žene. Prikazi 46 i 47 pokazuju najveće razlike između stavova ženskih i muških ispitanika. Negativne vrijednosti označavaju teme na koje su sutkinje i tužiteljice gledale negativnije od svojih muških kolega. Iako su načelno gledišta žena

i muškaraca u pravosuđu ostala slična, najveća razlika bila je u percepciji smanjenja broja neriješenih predmeta u tužilaštvima i sposobnosti pravosuđa da se nosi sa većim promjenama u prilivu predmeta, na šta su žene gledale znatno kritičnije nego muškarci. Muškarci na funkcijama sudija i tužilaca bili su osjetno skeptičniji u svojim stavovima o tužiocima i sudijama koji ne primaju mito i o postojanju transparentnog sistema za praćenje rada tužilaca.

Prikaz 46.

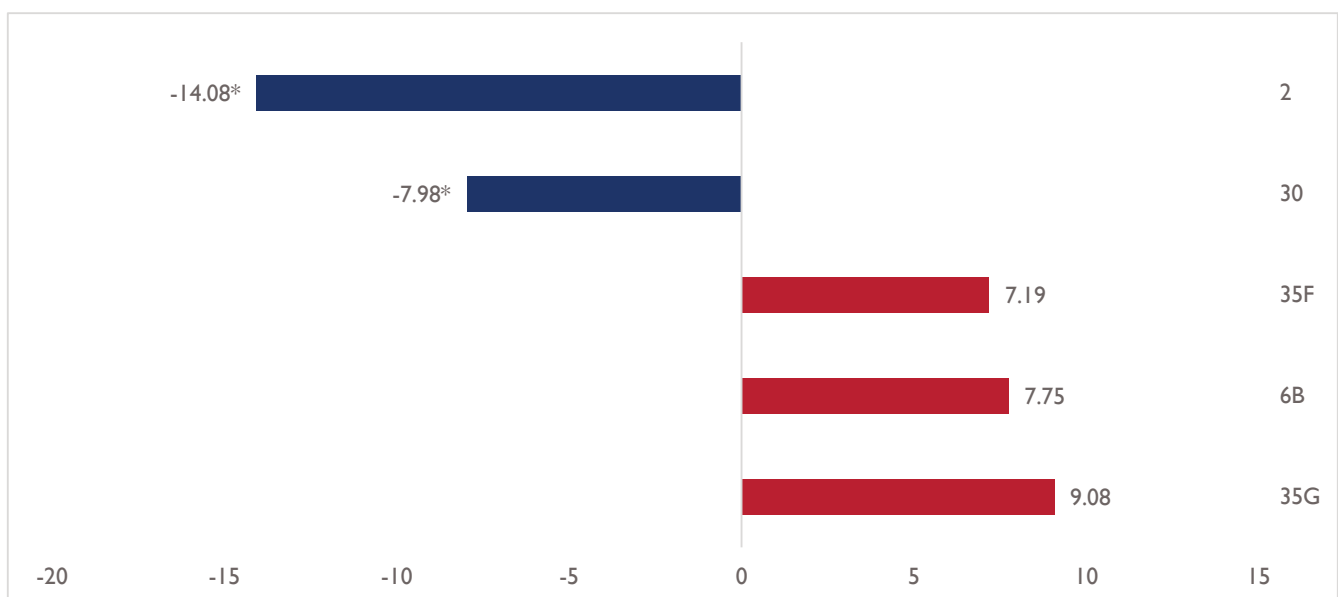
Najveće razlike u vrijednostima indikatora po spolu, sudije/sutkinje naspram tužilaca/tužiteljica, 2020.

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	Razlika u vrijednostima indikatora kada ih ocjenjuju žene i muškarci odvojeno
2	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	-14.08*
35G	Tužiocima ne uzimaju mito	9.08
30	Adekvatnost procedura i resursa kojima raspolažu sudovi i tužilaštva za suočavanje sa značajnim i iznenadnim promjenama u prilivu predmeta	-7.98*
6B	Postojanje transparentnog sistema monitoringa učinaka rada tužilaca koji je zasnovan na činjenicama	7.75
35F	Sudije ne uzimaju mito	7.19

* Negativne vrijednosti označavaju teme na koje su žene gledale negativnije.

Prikaz 47.

Grafikon najvećih razlika u vrijednostima indikatora po spolu, sutkinje/tužiteljice naspram sudija/tužitelja, 2020.

* Negativne vrijednosti označavaju teme na koje su žene gledale negativnije.

ZAKLJUČCI: PERCEPCIJA SUDIJA I TUŽILACA

Generalno, sudije i tužioci ocijenili su efektivnost pravosuđa osrednjom, što ukazuje da smatraju da postoji mnogo prostora za poboljšanje u širokom spektru pitanja. Njihovi stavovi rezultiraju dosljedno niskim pojedinim vrijednostima indikatora, te godišnjim smanjenjima, koji naglašavaju aspekte pravosuđa gdje su potrebna poboljšanja (npr. procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon, efikasnost u rješavanju predmeta).

U 2020. godini, u odnosu na 2019. godinu, sudije i tužioci imali su negativnije stavove o većini pitanja koje prati Indeks. Od tri izvora podataka korištena za Indeks, percepcija sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa mjerena kroz Anketu sa sudijama i tužiocima zabilježila je najveći pad na godišnjem nivou. Najizraženiji pad odnosi se na opšte teme efikasnosti, pitanja koja se odnose na korupciju i poštivanje Etičkog kodeksa. U 2020. godini svi indikatori povezani s korupcijom zabilježili su pad vrijednosti treću godinu zaredom. Među indikatorima s najlošijim rezultatima bili su percepcija

procesuiranja javnih zvaničnika koji krše zakon, efikasnosti imenovanja u pravosuđu i objektivnosti u napredovanju u karijeri. Jedina poboljšanja između 2015. i 2020. godine odnosila su se na smanjenje broja neriješenih predmeta i percepciju o naknadama sudija i tužilaca, te nivou budžeta.

Percepcija sudija o efektivnosti pravosuđa bila je nešto povoljnija od percepcije tužilaca (razlika od 5%). Iako su i sudije i tužioci na učinak druge grupe gledali negativnije nego na svoj vlastiti, tužioci su se negativnije od sudija odnosili prema pitanjima korupcije i nezavisnosti pravosuđa.

Rodne razlike u stavovima sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa i dalje su male (razlika od 0,3%). Percepcije muških sudija i tužilaca o tome da tužioci i sudije ne uzimaju mito i o praćenju rada tužilaca bile su negativnije od stavova njihovih kolegica.

UPOREDNI REZULTATI PERCEPCIJE JAVNOSTI I PERCEPCIJE SUDIJA I TUŽILACA

Indeks omogućava poređenje percepcije o efektivnosti pravosuđa među različitim grupama ispitanika, budući da Anketa percepcije građana i Anketa sa sudijama i tužiocima sadrže 30 istih indikatora. **Kao i svih prethodnih godina, percepcija javnosti o efektivnosti pravosuđa uglavnom je bila negativnija od percepcije sudija i tužilaca.** Jedan podskup indikatora koji je pokazao najizraženije razlike odnosio se na različite aspekte transparentnosti i pristupa pravdi (pristup ročištima, spisima predmeta,

dokazima i presudama). Drugi podskup odnosio se na stepen sklonosti sudija i tužilaca da primaju mito i njihovu nepristrasnost u primjeni zakona. Treći podskup indikatora bavio se trajanjem sudskih predmeta. U Prikazu 48 navedeni su indikatori za koje se percepcija javnosti o pravosuđu najviše razlikuje od gledišta nosilaca pravosudnih funkcija. U ovoj prikazu pozitivne vrijednosti upućuju na to da su stavovi sudija i tužilaca bili povoljniji od stavova javnosti. Ova uporedba grafički je data u Prikazu 49.

Prikaz 48.

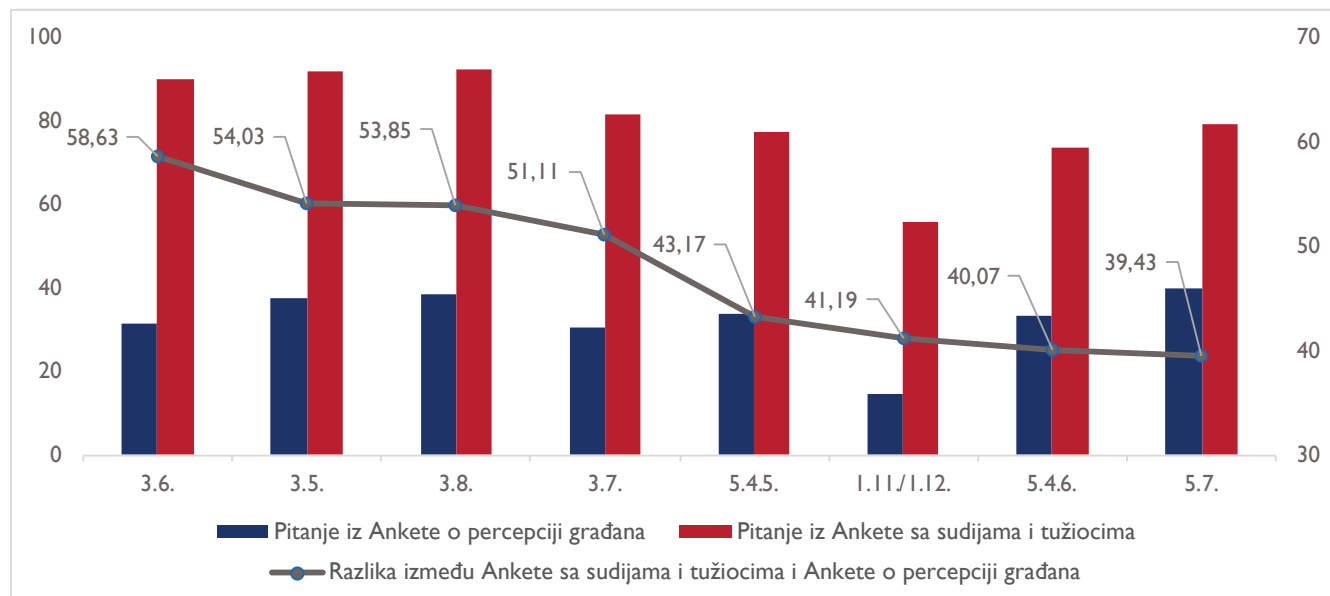
Najveće razlike između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2020.

Pod-dimenzija br.	Broj pitanja iz Ankete o percepciji građana	Broj pitanja iz Ankete sa sudijama i tužiocima	Pod-dimenzije	Razlika između Ankete sa sudijama i tužiocima i Ankete o percepciji građana (2020)*
3.6.	JE2B	IIB	Pristup ročištima	58,63
3.5.	JE2A	IIA	Pristup sudskim predmetima	54,03
3.8.	JE2E	IID	Pristup dokazima	53,85
3.7.	JE2C	IIC	Pristup presudama	51,11
5.4.5.	COR20C	35F	Sudije ne uzimaju mito	43,17
I.11./I.12.	JE8	3	Percepcija efikasnosti sudova (trajanje riješenih predmeta)	41,19
5.4.6.	COR20D	35G	Tužiocima ne uzimaju mito	40,07
5.7.	JE16	36	Jednaka primjena zakona	39,43

* Pozitivne vrijednosti znače da su stavovi sudija i tužilaca bili povoljniji od stavova javnosti

Prikaz 49.

Grafikon najvećih razlika između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2020.

Iako se ukupni stavovi o efektivnosti pravosuđa između javnosti i sudija i tužilaca i dalje veoma razlikuju, jaz između mišljenja u pogledu učinka pravosuđa u borbi protiv korupcije neznatno se smanjio, pri čemu se percepcija javnosti o ovim pitanjima u 2020. godini donekle poboljšala, dok se percepcija sudija i tužilaca pogoršava treću godinu zaredom.

Kod nekoliko indikatora, percepcija javnosti i percepcija sudija i tužilaca bile su slične. Razlike u percepcije su se smanjile samo kod onih

tema koje obje grupe smatraju nezadovoljavajućim. Ovdje spadaju kompetentnost nosilaca pravosudnih funkcija, procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon, efikasnost pravosuđa u borbi protiv korupcije, praćenje rada tužilaca, medijsko izvještavanje i percepciju rada advokata i notara. U prikazima 50 i 51 predstavljeni su indikatori koji pokazuju stepen konvergencije u percepciji sudija i tužilaca i javnosti. Negativne vrijednosti znače da je percepcija sudija/tužilaca bila nepovoljnija od percepcije javnosti.

Prikaz 50.

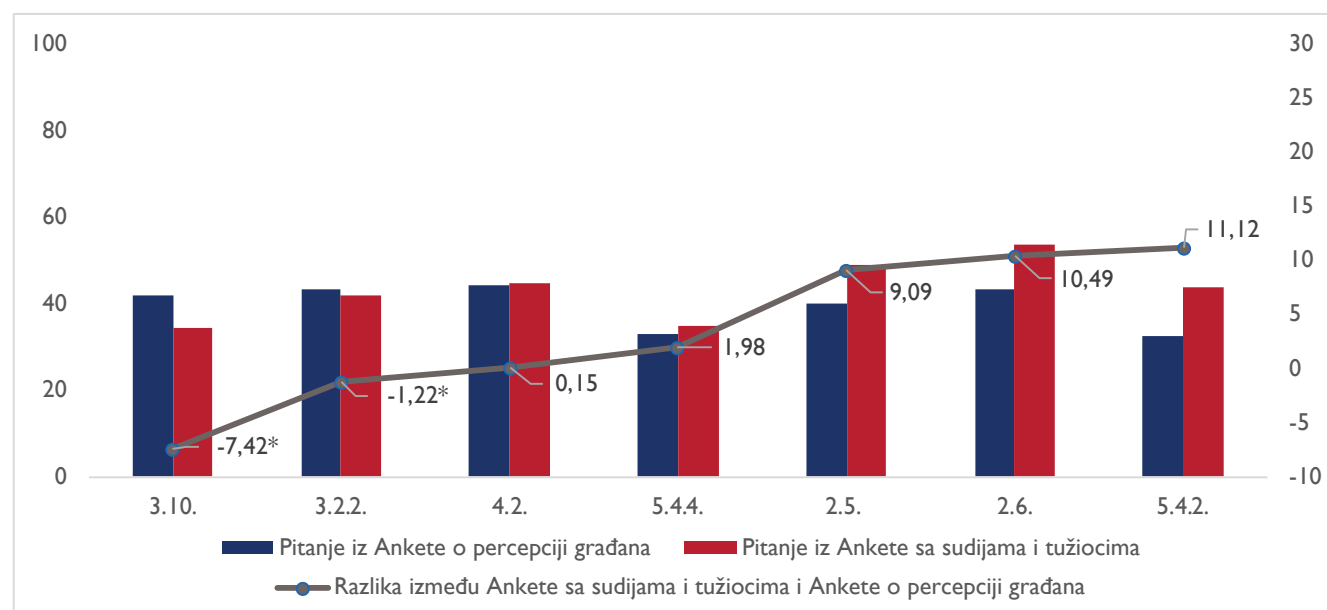
Najmanje razlike između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2020.

Pod-dimenzija br.	Broj pitanja iz Ankete o percepciji građana	Broj pitanja iz Ankete sa sudijama i tužiocima	Pod-dimenzije	Razlika između Ankete sa sudijama i tužiocima i Ankete o percepciji građana (2020)
3.10.	JE6	12	Medijsko izvještavanje	-7,42*
3.2.2.	COR20H	7B	Nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca	-1,22*
4.2.	JE5	20	Kompetentnost sudija/tužilaca	0,15
5.4.4.	COR20F	35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	1,98
2.5.	JE1C	5C	Percepcija o radu advokata	9,09
2.6.	JE1D	5D	Ocjena rada notara	10,49
5.4.2.	COR20E	35A	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	11,12

* Negativne vrijednosti znače da su percepcije sudija/tužilaca bile nepovoljnije od percepcije javnosti.

Prikaz 51.

Grafikon najmanjih razlika između percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca o efektivnosti pravosuđa, 2020.

* Negativne vrijednosti znače da su percepcije sudija/tužilaca bile nepovoljnije od percepcije javnosti.

U 2020. godini, svi stavovi sudija i tužilaca u vezi s korupcijom su se pogoršali, dok je mišljenje javnosti po tim pitanjima bilo mješovito, ali u cjelini pozitivnije. Za razliku od prethodne dvije godine, ove godine su zabilježena poboljšanja u šest od osam indikatora percepcije javnosti koji prate pitanja vezana za korupciju.¹⁷ Percepcija javnosti najviše se poboljšala kad je riječ o procesuiranju javnih zvaničnika koji krše zakon i učinkovitosti pravosuđa u borbi protiv korupcije. Nasuprot tome, percepcija javnosti u pogledu povjerenja u tužioce da nepristrasno obavljaju

svoje dužnosti i u pogledu obima korupcije u sudskom sistemu nastavila je da se pogoršava. Svi indikatori u percepciji sudija i tužilaca koji prate teme povezane sa korupcijom zabilježili su primjetno pogoršanje. Najveći pad registrovan je u vrijednostima indikatora koji se odnose na odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije i procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon, s tim da su sudije i tužioc i izrazili i povećanu zabrinutost i u pogledu mjere u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije i njegovog rada u borbi protiv korupcije. Ove promjene predstavljene su na prikazima 52-53.

Prikaz 52.

Uporedni prikaz godišnjih promjena vrijednosti iz indikatora percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca koji se odnose na pitanja korupcije, 2019–2020.

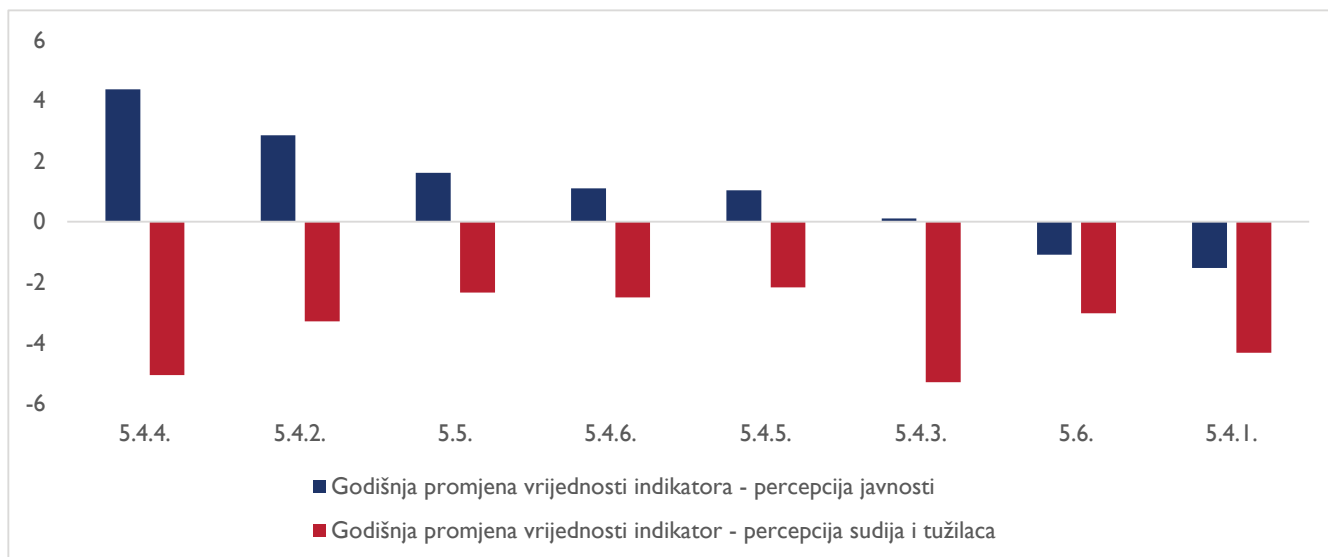
Pod-dimenzija br.	Broj pitanja iz Ankete o percepciji građana	Broj pitanja iz Ankete sa sudijama i tužiocima	Pod-dimenzije	Godišnja promjena indeksne vrijednosti indikatora – Anketa o percepciji građana	Godišnja promjena indeksne vrijednosti indikatora – Anketa sa sudijama i tužiocima
5.4.4.	COR20F	35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	4,37	-5,06
5.4.2.	COR20E	35A	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	2,86	-3,29
5.5.	COR20A	35D	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	1,62	-2,33
5.4.6.	COR20D	35G	Tužioc i ne uzimaju mito	1,10	-2,50
5.4.5.	COR20C	35F	Sudije ne uzimaju mito	1,04	-2,16
5.4.3.	JE17	35B	Odsustvo neprimjerenog uticaja na sudije u donošenju odluka	0,11	-5,29
5.6.	COR20B	35E	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	-1,09	-3,02
5.4.1.	COR19	34	Mjera u kojoj je pravosudni sistem pod uticajem korupcije	-1,52	-4,32

¹⁷ Kao što je prethodno navedeno, ove promjene trebale bi biti predmet dodatnih istraživanja.

Prikaz 53.

Grafikon uporednog prikaza godišnjih promjena vrijednosti iz indikatora percepcije javnosti i percepcije sudija/tužilaca koji se odnose na pitanja korupcije, 2019–2020.

ZAKLJUČCI: UPOREDNI PODACI, JAVNOST NASUPROT SUDIJAMA I TUŽIOCIMA

Generalno, u 2020. godini, kao i prethodnih godina, percepcija sudija i tužilaca i percepcija javnosti o efektivnosti pravosuđa i dalje se veoma razlikuju. Ovaj jaz se neznatno smanjio jer su vrijednosti nekoliko indikatora percepcije javnosti zabilježile skroman porast, dok je sveukupna percepcija sudija i tužilaca o efektivnosti pravosuđa nastavila da se pogoršava.

Od početka primjene Indeksa, razlike u percepciji javnosti i percepciji sudija i tužilaca približile su se samo u odnosu na one teme koje su obje grupe ocijenile kao loše. To uključuje kompetentnost sudija i

tužilaca, procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon, efikasnost pravosuđa u borbi protiv korupcije, praćenje rada tužilaca, medijsko izvještavanje i percepciju rada advokata i notara.

Jaz između percepcije javnosti i percepcije sudija i tužilaca bio je najveći po istim indikatorima kao u ranijim izdanjima Indeksa, uključujući stepen sklonosti sudija i tužilaca da primaju mito i njihovu nepristranost u primjeni zakona, te trajanje sudskih predmeta i razne aspekte transparentnosti i pristupa pravdi.

INDIKATORI IZ STATISTIČKIH PODATAKA VSTV-a

Indeks za 2020. godinu sadrži sažeti pregled statističkih podataka za 284.335 predmeta obrađenih u sudovima/tužilaštvima BiH ove godine, što predstavlja pad od 32 posto tokom pet godina (311.765 predmeta u 2019. godini, 327.996 predmeta u 2018. godini, 350.224 u 2017. godini, 378.392 u 2016. i 421.019 u 2015. godini). Ova brojka uključuje iste glavne vrste predmeta koji su bili obuhvaćeni tokom cijelog perioda 2015–2019. Podatke koji slijede treba razmotriti u širokom kontekstu smanjenja priliva i povećanja broja zaposlenih i budžetskih sredstava.

Ukupan broj indikatora u Indeksu koji se dobijaju iz statističkih podataka VSTV-a je 65. VSTV je projektu MEASURE II dostavio podatke za 57 indikatora koji

se odnose na 2020. godinu. Ovi indikatori se odnose na glavne vrste predmeta koje Indeks prati, a koje su obradili sudovi/tužilaštva i koji se temelje na podacima iz baza podataka VSTV-a. Podatke za preostalih devet indikatora VSTV prikuplja manuelno, a njih osam (koji se odnose na kolektivne norme, stope potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka, uspješnost optužnica i izvršenja u komunalnim predmetima) se prikuplja sa vremenskom zadržkom od jedne godine, što znači da su u Indeksu za 2020. godinu za ove indikatore korišteni podaci za 2019. godinu. Za jedan od ovih indikatora (uspješnost disciplinskih postupaka) korišteni su podaci za 2020. godinu i tu nema vremenske zadržke. Metodološki pristup ostao je isti onom koji se koristio za izdanja Indeka u periodu od 2015. do 2020. godine.

DEFINICIJE PREDMETA PO VRSTI

Definicije naziva predmeta korištenih u Indeksu, njihovih odgovarajućih registara (odnosno vrsta i faza u skladu sa Pravilnikom o sistemu za upravljanje predmetima u sudovima i tužilaštvima [CMS, odnosno TCMS]) te datumi početka i završetka predmeta

navedeni su u Prikazu 54. Ove definicije preuzete su direktno iz kompjuterskog programa za obradu operativnih informacija, odnosno upita na CMS i TCMS baze podataka koje je kreirao VSTV, a koje su nepromijenjene u odnosu na 2015. godinu.

Prikaz 54.

Definicije naziva predmeta korištenih u Indeksu, odgovarajući Upisnik (vrste, faze), te datumi početka i završetka predmeta koji su korišteni za izračunavanje vrijednosti iz indikatora

Instytucija/ nivo	Naziv predmeta u Indeksu	Upisnik (vrsta, faza)	Datum početka	Datum završetka
Prvostepeni sudovi	Krivični predmeti	K-K	Datum pokretanja predmeta bez obzira na godinu u kojoj je iniciran (samo predmeti koji su sa 1. januarom 2020. godine imali status „otvoren“ i novootvoreni predmeti u 2020. godini).	Ako je predmet u 2020. godini promijenio status u „zatvoren“, datum završetka je datum kada je proglašen „zatvorenim“
	Građanski predmeti	P-P		
	Privredni predmeti	Ps-Ps		
	Upravni predmeti	U-U		
	Izvršenje u građanskim predmetima	P-I		
	Izvršenje u privrednim predmetima	Ps-Ip		
	Izvršenje u komunalnim predmetima	I-Kom		
Drugostepeni sudovi	Krivični žalbeni predmeti	K-Kž		Ako je predmet ostao u statusu „otvoren“ sa 31. decembrom 2020. godine, računa se kao neriješen predmet sa 31. decembrom 2020. godine.
	Građanski žalbeni predmeti	P-Gž (Građansko odjeljenje)		
	Privredni žalbeni predmeti	Ps-Pž (Privredno odjeljenje)		
	Upravni žalbeni predmeti	U-Už, U-Uvp		
Tužilaštva	Predmeti opšteg kriminala	KT, KTO, KTM, KTT		
	Predmeti korupcije	KTK		
	Predmeti privrednog kriminala (ostali)	KTPO, KTF		
	Predmeti ratnih zločina	KTRZ		

UKUPNE VRIJEDNOSTI ZA INDIKATORE IZ STATISTIČKIH PODATAKA VSTV-a

Maksimalni broj mogućih indeksnih poena iz indikatora iz statističkih podataka VSTV-a u ukupnoj vrijednosti Indeksa iznosi 32,98 poena. U 2020. godini, ukupna vrijednost ove skupine indikatora iznosila je 21,68 indeksnih poena ili 65,74 posto od maksimalno mogućeg broja poena.¹⁸ U 2015. godini, prvoj godini u kojoj je izračunat, vrijednost iz ovih indikatora iznosila 21,41

poena, odnosno 64,93 posto od maksimalno mogućeg broja poena. Rezultati za 2020. godinu predstavljaju godišnji pad od 0,28 indeksnih poena u ukupnoj vrijednosti Indeksa u odnosu na 2019. godinu, što je pad od 1,28 posto. Prikaz 55 predstavlja tabelarni pregled ovih podataka; grafički prikaz je dat u Prikazu 56.

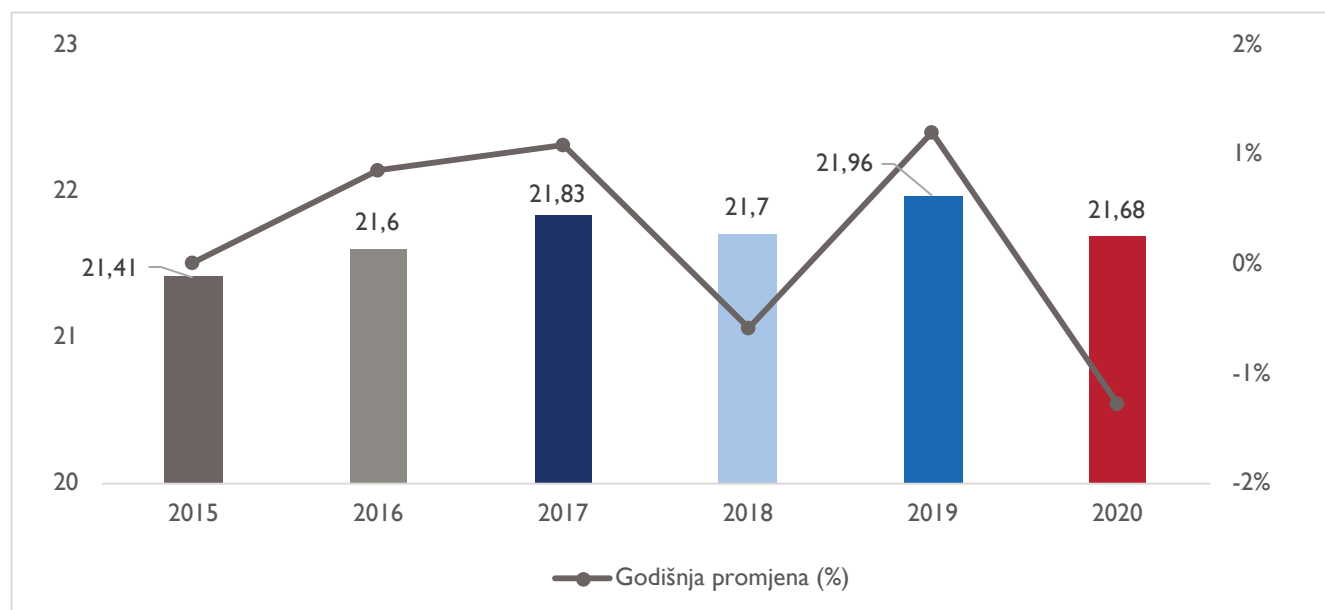
Prikaz 55.

Ukupne vrijednosti Indeksa za skup indikatora iz statističkih podataka VSTV-a i godišnje promjene, 2015–2020.

Godina Indeksa	Ukupna vrijednost, statistički podaci VSTV-a (maksimum = 32,98 poena)	Ukupna vrijednost, statistički podaci VSTV-a (% od maksimuma)	Godišnja promjena (Indeksni poeni)	Godišnja promjena (%)
2015.	21,41	64,93%	N/A	N/A
2016.	21,60	65,48%	0,18	0,85%
2017.	21,83	66,18%	0,23	1,07%
2018.	21,70	65,80%	-0,13	-0,58%
2019.	21,96	66,59%	0,26	1,20%
2020.	21,68	65,74%	-0,28	-1,28%

Prikaz 56.

Grafikon ukupnih vrijednosti Indeksa za skup indikatora iz statističkih podataka VSTV-a i godišnjih promjena, 2015–2020.

¹⁸ Ukupne godišnje vrijednosti bile su: 21,60 poena (65,48%) u 2016. godini; 21,83 poena (66,18%) u 2017. godini; 21,70 poena (65,80%) u 2018. godini; i 21,96 poena (66,59%) u 2019. godini.

POJEDINAČNE VRIJEDNOSTI INDIKATORA

Trajanje riješenih predmeta i starost neriješenih predmeta u sudovima

Svi indikatori izvedeni iz statističkih podataka VSTV-a u njihovim nominalnim vrijednostima i u indeksnim poenima detaljno su prikazani u Matrici Indeksa za 2020. godinu koja je data u Aneksu I. Pod-dimenzije I.1. i I.2. čine dio dimenzije Efikasnost Indeksa i prate, po vrstama predmeta, prosječno vrijeme trajanja predmeta (izraženo u danima) koji su riješeni u jednoj kalendarskoj godini te prosječnu starost predmeta koji su ostali neriješeni na kraju kalendarske godine.

U 2020. godini, prosječno vrijeme trajanja riješenih predmeta na prvostepenim sudovima skraćeno je (s raspona od 319 do 455 dana na raspon od 296 do 428 dana) za sve vrste predmeta u odnosu na 2019. godinu. Najviše je skraćeno trajanje izvršenja u privrednim i građanskim predmetima, uz nešto skromnija poboljšanja u građanskim, upravnim i krivičnim predmetima.

S druge strane, trajanje neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima se pogoršalo (s raspona od 298 do 527 dana na raspon od 347 do 573 dana, zavisno od vrste predmeta), s najvećim porastom starosti neriješenih predmeta zabilježenih za privredne,

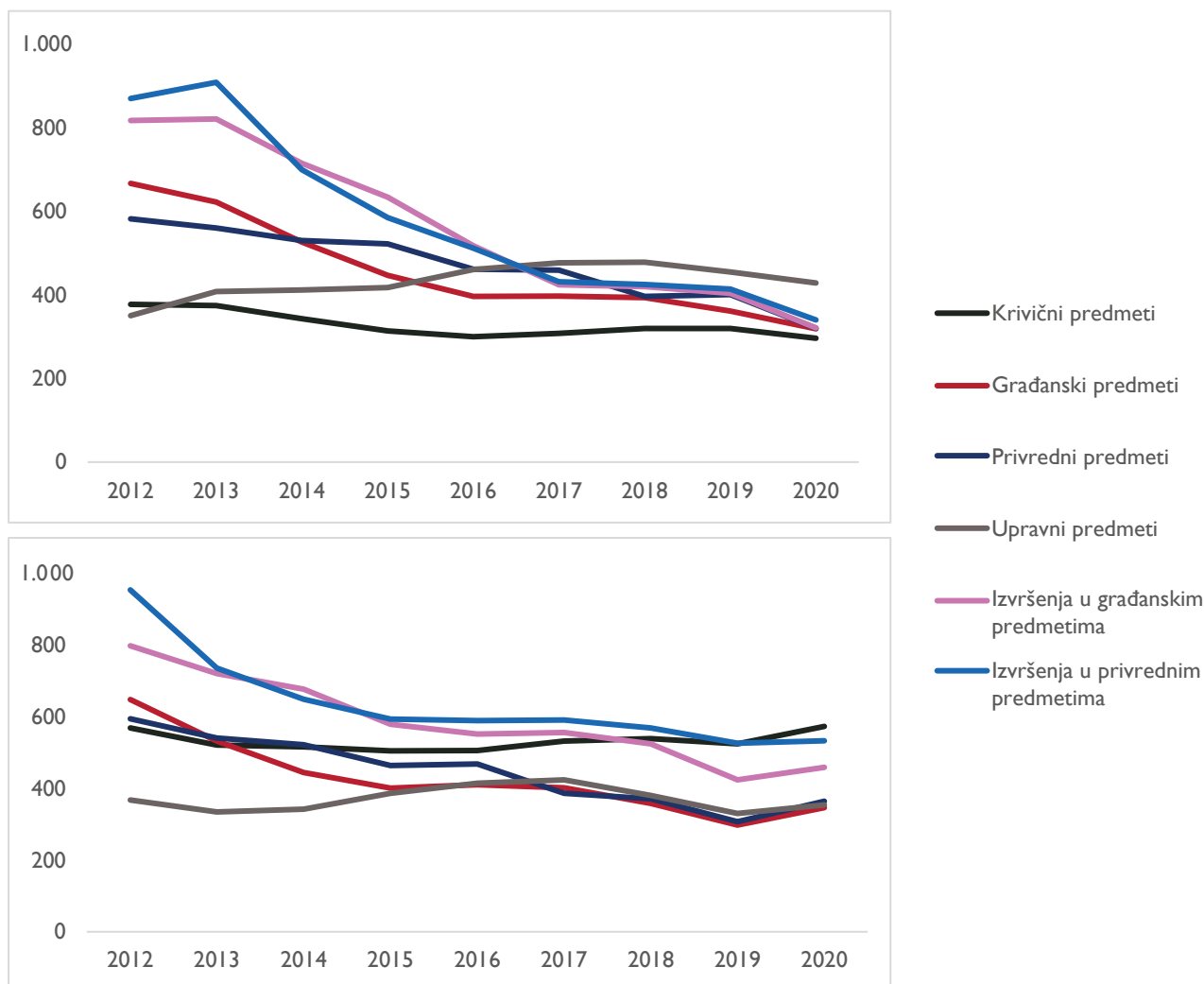
krivične i građanske predmete. Zavisno od vrste predmeta, prosječna starost pogoršala se u rasponu od 7 do 60 dana. **Sve u svemu, i vrijeme rješavanja predmeta i starost neriješenih predmeta i dalje su bili dugotrajni** (296–428 dana odnosno 347–573 dana).

Kao što je prethodno spomenuto, statistički podaci o procesuiranju predmeta u pravosuđu dostupni su od 2012. godine. Poređenjem vrijednosti za 2020. godinu sa vrijednostima iz 2012. godine utvrđeno je da je učinak prvostepenih sudova u pogledu vremena rješavanja predmeta i prosječnog trajanja neriješenih predmeta poboljšan za sve vrste predmeta osim upravnih predmeta. Većina poboljšanja koja su sudovi ostvarili u ovim kategorijama dogodila su se prije 2015. godine. Nakon 2015. godine, poboljšanja su bila skromnija, a 2020. godine po prvi put je zabilježeno primjetnije pogoršanje u pogledu starosti neriješenih predmeta. Na Prikazu 57 predstavljene su promjene u prosječnom trajanju riješenih predmeta i starosti neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima.

Prikaz 57.

Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta i starosti neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima

U drugostepenim sudovima promjene u indikatorima vezanim za vrijeme rješavanja žalbenih predmeta bile su mješovite, dok su građanski i upravni žalbeni predmeti trajali duže (za 26, odnosno 39 dana), a privredni i krivični žalbeni predmeti u prosjeku kraće (za 35, odnosno 44 dana). **Sa izuzetkom krivičnih žalbenih predmeta, čije rješavanje u prosjeku traje 113 dana, za rješavanje svih ostalih vrsta predmeta potrebno je između 518 i 784 dana.**

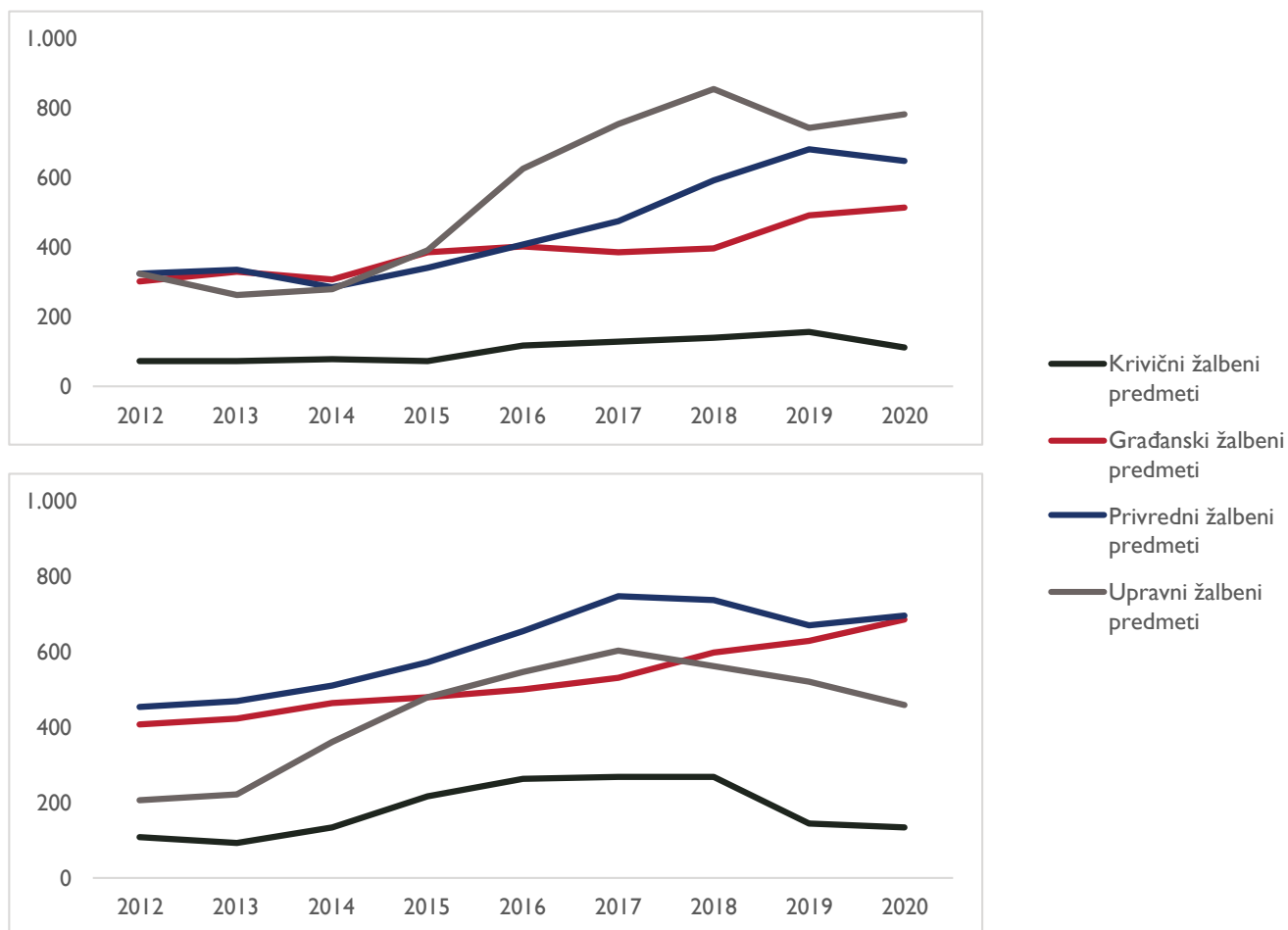
U 2020. godini, prosječna starost neriješenih predmeta smanjila se u slučaju krivičnih žalbenih i upravnih žalbenih predmeta (za 12, odnosno za 58 dana), ali je porasla za privredne i građanske žalbene predmete (za 26, odnosno za 56 dana). **Sa izuzetkom krivičnih žalbenih**

predmeta, za koje prosječna starost neriješenih predmeta iznosi 136 dana, starost neriješenih predmeta za sve ostale vrste predmeta bila je prekomjerna (u rasponu od 462 do 697 dana).

U poređenju sa vrijednostima iz 2012. godine, drugostepeni sudovi su postigli znatno lošiji učinak u svim kategorijama (sa izuzetkom starosti neriješenih predmeta u kategoriji krivičnih žalbenih predmeta u 2020. godini, koja se približno vratila na nivo iz 2012. godine). Rješavanje upravnih i privrednih žalbenih predmeta trajalo je najmanje dvostruko duže nego u 2012. godini. Prikaz 58 pokazuje trend prosječnog trajanja riješenih predmeta i starosti neriješenih predmeta od 2012. godine na drugostepenim sudovima.

Prikaz 58.

Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta i starosti neriješenih predmeta na drugostepenim sudovima

Stope rješavanja predmeta i broj neriješenih predmeta u sudovima

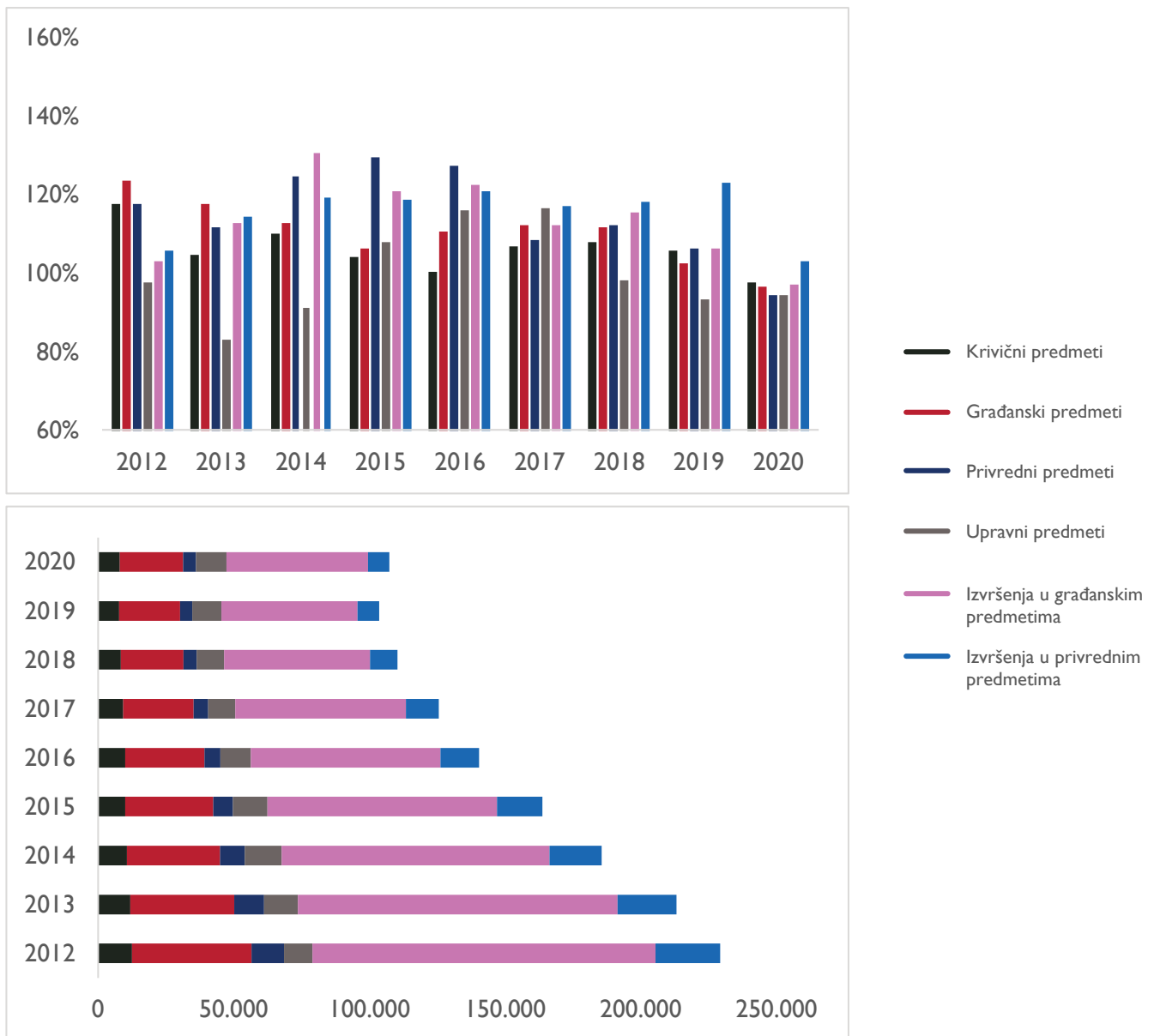
Pod-dimenzije I.3. i I.4. unutar dimenzije Efikasnost prate broj neriješenih predmeta i stope rješavanja predmeta po vrstama predmeta zaključno sa 31. decembrom. Stopa rješavanja predmeta predstavlja omjer riješenih i novoprimljenih predmeta u kalendarskoj godini.

U 2020. godini, prvi put od početka primjene Indeksa povećao se broj neriješenih predmeta u većini vrsta predmeta na prvostepenim sudovima (osim u privrednim i komunalnim predmetima izvršenja, gdje je zabilježeno smanjenje, iako samo neznatno). Osim za izvršenja u privrednim i komunalnim predmetima,

stope rješavanja u svim kategorijama predmeta na prvostepenim sudovima su bile ispod 100 posto. Poboljšane vrijednosti indikatora vezane za izvršenja u komunalnim predmetima u 2020. godini nisu rezultirale značajnim smanjenjem trajnog problema velikog broja ovih predmeta na sudovima u BiH. **Broj neriješenih izvršenja u komunalnim predmetima i dalje je veći od 1,7 miliona.** Promjene u stopama rješavanja predmeta i broju neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima od početka primjene Indeksa predstavljene su na Prikazu 59.

Prikaz 59.

Grafikon stopa rješavanja predmeta i broja neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima

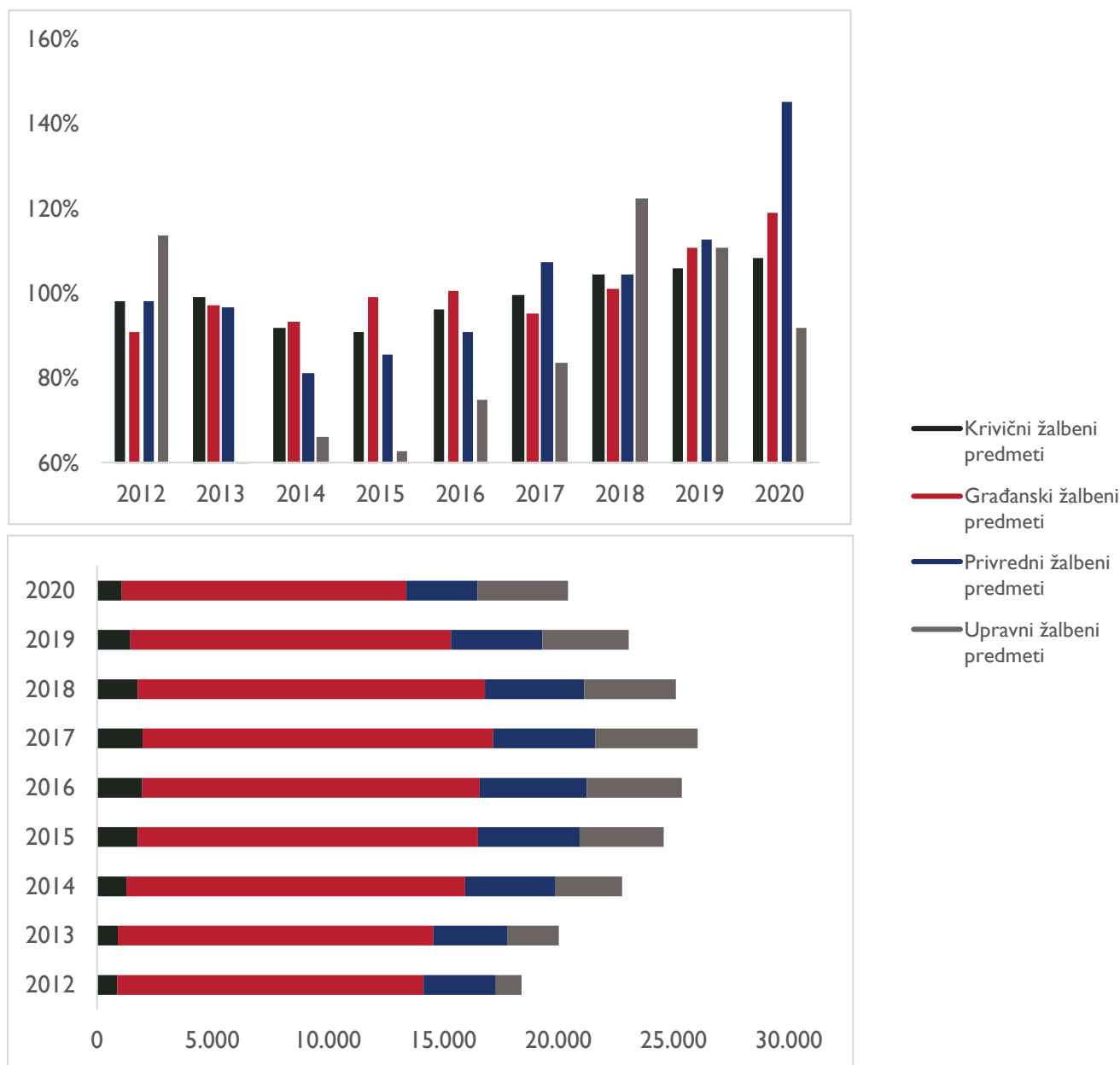

U tri od četiri vrste predmeta koje Indeks prati u drugostepenim sudovima, stope rješavanja ostale su preko 100 posto treću godinu zaredom, te su se čak i povećale. U slučaju privrednih žalbenih predmeta, stopa rješavanja iznosila je čak 145 posto, što predstavlja najvišu stopu rješavanja za bilo koju vrstu predmeta u 2020. godini. Broj neriješenih predmeta u ovim vrstama

predmeta se shodno tome smanjio. Stopa rješavanja smanjila se samo za upravne žalbene predmete, što je dovelo do blagog povećanja broja neriješenih predmeta u ovoj kategoriji. Na Prikazu 60 predstavljene su promjene u stopama rješavanja i broju neriješenih predmeta na drugostepenim sudovima od 2012. godine.

Prikaz 60.

Grafikon stopa rješavanja predmeta i broja neriješenih predmeta na drugostepenim sudovima

Trajanje riješenih predmeta, starost neriješenih predmeta, stope rješavanja i broj neriješenih predmeta u tužilaštvima

Pod-dimenzije 1.5, 1.6, 1.7. i 1.8. unutar dimenzije Efikasnost prate iste indikatore za tužilaštva kao što je to slučaj za sudove u pod-dimenzijama od 1.1. do 1.4, odnosno prosječno vrijeme trajanja riješenih predmeta, prosječnu starost neriješenih predmeta, broj neriješenih predmeta i stopu rješavanja predmeta (omjer riješenih i novoprimljenih predmeta u kalendarskoj godini) po vrstama predmeta. U 2020. godini, prosječno vrijeme rješavanja glavnih vrsta predmeta u tužilaštvima se, ukupno gledano, povećalo, uz najveći porast u kategoriji ratnih zločina, gdje je prosječno trajanje doseglo

vrijednosti koje nisu zabilježene od nastanka Indeksa. Predmeti privrednog kriminala također su trajali znatno duže (procesuiranje ove vrste predmeta se produžilo za 39 dana, što je porast od 10% u odnosu na prethodnu godinu), dok je vrijeme za procesuiranje predmeta korupcije poraslo za 74 dana (porast od 24% u odnosu na prethodnu godinu). Vrijeme za procesuiranje predmeta opšteg kriminala (najbrojnija vrsta predmeta u tužilaštvima) ostalo je nepromijenjeno u odnosu na prethodnu godinu, čime je prekinut trend stalnih (iako usporenih) poboljšanja u ovoj kategoriji od 2016. godine.

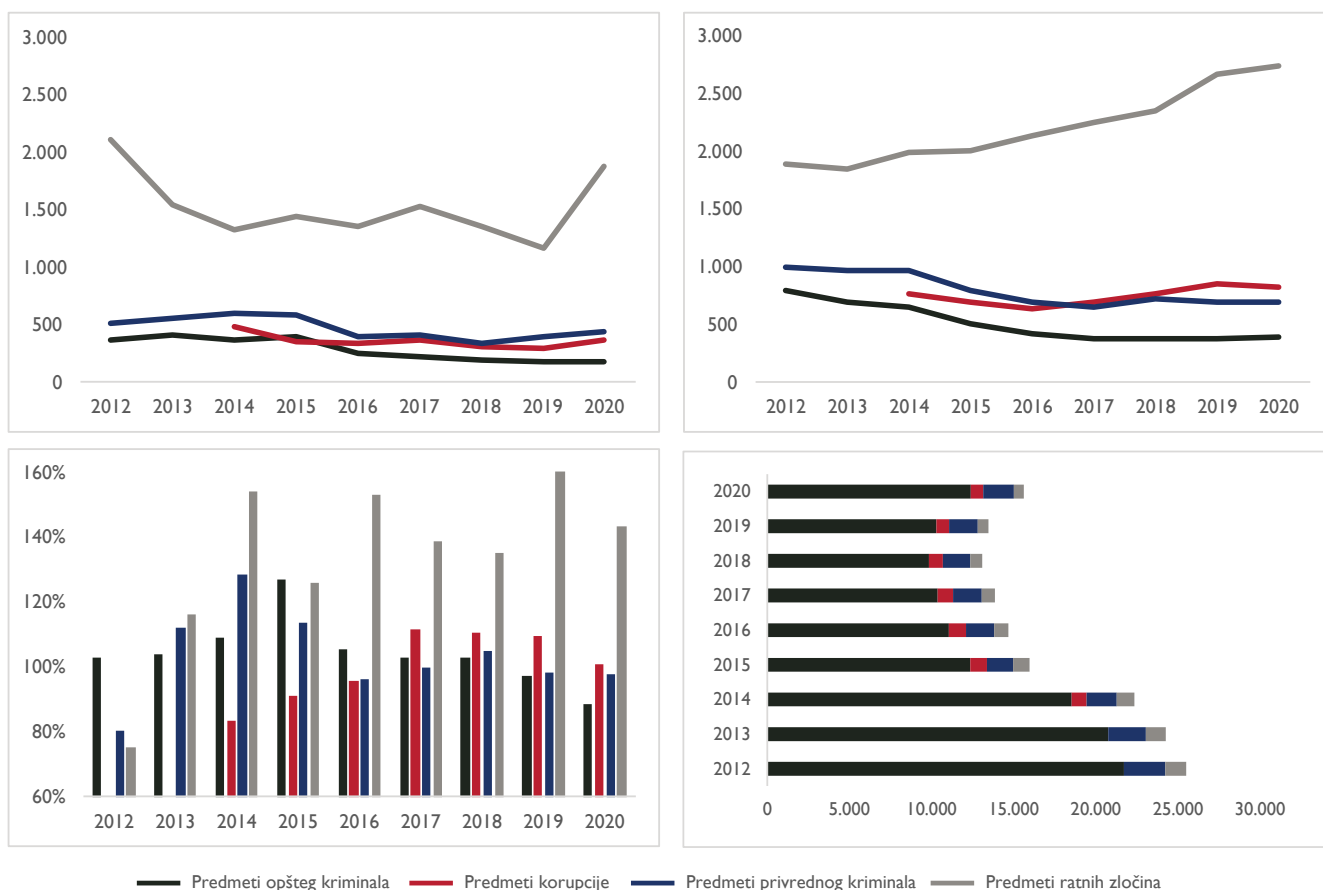
Promjene u prosječnoj starosti tužilačkih predmeta bile su mješovite. Starost neriješenih predmeta opšteg kriminala i ratnih zločina se povećala, u predmetima korupcije se smanjila, a u predmetima privrednog kriminala ostala je u osnovi nepromijenjena.

U 2020. godini, ukupan broj neriješenih predmeta u tužilaštvima povećao se drugu godinu zaredom. Ove godine se broj neriješenih predmeta opšteg i privrednog kriminala u tužilaštvima povećao, dok je broj neriješenih predmeta korupcije uglavnom ostao nepromijenjen, a u slučaju predmeta ratnih zločina, taj broj je čak i smanjen.

Stope rješavanja predmeta u tužilaštvima u kategoriji opšteg kriminala dodatno su se pogoršale ove godine i drugu godinu zaredom ostale su ispod 100 posto. Za predmete korupcije, stopa rješavanja je ostala neznatno iznad 100 posto, dok je u slučaju predmeta privrednog kriminala pala tek neznatno ispod ovog nivoa. Stopa rješavanja predmeta ratnih zločina ponovo je bila znatno iznad 100 posto, kao i svake godine od 2013. godine, što objašnjava kontinuirano smanjenje broja neriješenih predmeta u ovoj kategoriji. Promjene u ovim pod-dimenzijama od 2012. godine predstavljene su na Prikazu 61.

Prikaz 61.

Grafikon prosječne dužine trajanja riješenih predmeta, starost neriješenih predmeta, stope rješavanja i broj neriješenih predmeta u tužilaštvima

Dodatni nalazi

Pod-dimenzije 1.9. i 1.10. unutar dimenzije Efikasnost, pod-dimenzije 2.1. i 2.2. unutar dimenzije Kvalitet, te pod-dimenzija 3.3. unutar dimenzije Odgovornost i transparentnost prate prosječno ostvarenu kolektivnu/ orijentacionu normu sudija i tužilaca, stopu potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka te uspješnost optužnica i vođenja disciplinskih postupaka. Kako je prethodno navedeno, budući da podatke za ove indikatore VSTV prikuplja manuelno, u vrijeme izrade Indeksa ovi podaci su dostupni tek za jednu godinu unazad, što znači da, za ove indikatore, Indeks za 2020. godinu sadrži podatke iz 2019. godine. Jedini izuzetak odnosi se na indikator uspješnosti disciplinskih postupaka, za koji su prikazani podaci za 2020. godinu.

U 2019. godini, ostvarena kolektivna norma¹⁹ za sudije iznosila je 112 posto, što je premašilo očekivani prag od 100 posto. Vrijednost ovog indikatora za 2019. godinu bila je za 1 procentni poen manja nego u prethodne dvije godine. Kolektivna norma tužilaca iznosila je 102 posto, što je također premašilo očekivani prag od 100 posto u 2019. godini. Vrijednost ovog indikatora za 2019. godinu bila je 8 procentnih poena manja u odnosu na prethodnu godinu. Stope potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka u krivičnim i građanskim predmetima zabilježile su pad za 2 procentna poena i istu vrijednost rasta u kategoriji privrednih predmeta, dok je stopa uspješnosti optužnica pala za 1 procentni poen u 2019. godini. Uspješnost disciplinskih postupaka u 2020. godini porasla je za gotovo 7 procentnih poena. (vidjeti Prikaz 62)

Prikaz 62.

Vrijednosti indikatora za kolektivne norme, stope potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka i uspješnost optužnica i disciplinskih postupaka, 2012–2020.

Indikator		Stvarna vrijednost indikatora (%)								
		2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
1.9.1.	Kolektivna norma – sudije	133	122	126	123	123	113	113	112	/
1.10.1.	Kolektivna norma – tužioc	/	120	99	105	119	109	110	102	/
2.1.1.	Stopa potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka, krivični predmeti	90	96	87	85	86	84	84	82	/
2.1.2.	Stopa potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka, građanski predmeti	88	96	89	88	89	87	89	87	/
2.1.3.	Stopa potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka, privredni predmeti	86	97	89	87	89	88	89	91	/
2.2.1.	Uspješnost optužnica – broj osuđujućih presuda u odnosu na ukupan broj podignutih optužnica	/	92	91	93	94	95	96	95	/
3.3.1.	Disciplinski postupak – omjer broja rješenja o utvrđenoj disciplinskoj odgovornosti u odnosu na broj pokrenutih disciplinskih postupaka	110	94	94	80	91	79	81	80	87

¹⁹ Norma se odnosi na broj predmeta koji sudija ili tužilac treba da riješi u toku jedne godine. Ukupni broj riješenih predmeta se na kraju godine upoređuje s brojem propisanim normom te se izračunava procenat ispunjenja norme. Prosječna vrijednost za sve sudije jednog suda (ili tužioce jednog tužilaštva) predstavlja „kolektivnu normu“ za dati sud (odnosno tužilaštvo).

NAJVEĆE PROMJENE U VRIJEDNOSTIMA POJEDINAČNIH INDIKATORA IZ STATISTIČKIH PODATAKA VSTV-a

Iako su u većini vrijednosti indikatora koje su za Indeks za 2020. godinu izvedene iz statističkih podataka VSTV-a zabilježene samo skromne promjene u odnosu na prethodnu godinu, ukupna vrijednost bila je niža u 2020. nego u 2019. godini, a 38 od 65 indikatora je zabilježilo pad vrijednosti.

Kao što je navedeno u Prikazu 63, od 10 indikatora koji su zabilježili najveća poboljšanja ove godine, osam se odnosi na drugostepene sudove. U kategoriji krivičnih žalbenih predmeta došlo je do poboljšanja u trajanju riješenih predmeta, kao i u broju i starosti neriješenih

predmeta. Stope rješavanja predmeta su porasle, a broj neriješenih predmeta je opao i u kategoriji privrednih i građanskih žalbenih predmeta, dok je starost neriješenih predmeta smanjena i za upravne žalbene predmete. Najveći napredak na prvostepenim sudovima i sudovima uopšte predstavlja povećana stopa rješavanja komunalnih predmeta, koja se poboljšala nakon slabih rezultata za ovaj indikator u prethodnoj godini. Još jedan indikator za koji je ostvareno značajno poboljšanje je smanjenje vremena potrebnog sudovima za donošenje presuda u privrednim predmetima.

Prikaz 63.

Najveća godišnja povećanja vrijednosti indikatora iz statističkih podataka VSTV-a, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Indikator br.	Indikator	Vrijednost indikatora na skali od 0 do 100 za 2019. godinu	Vrijednost indikatora na skali od 0 do 100 za 2020. godinu	Godišnja promjena vrijednosti indikatora za 2020/2019. godinu
I.4.1.5.3	Sudovi: Stopa rješavanja - Komunalni predmeti	45,79	77,60	31,81
I.1.2.1.	Sudovi: Trajanje riješenih predmeta - krivični žalbeni predmeti	0,00*	25,91	25,91
I.4.2.3.	Sudovi: Stopa rješavanja – privredni žalbeni predmeti	75,34	96,87	21,53
I.3.2.1.	Sudovi: Broj neriješenih predmeta - krivični žalbeni predmeti	28,63	47,27	18,63
I.3.2.3.	Sudovi: Broj neriješenih predmeta – privredni žalbeni predmeti	42,26	54,91	12,64
I.2.2.4.	Sudovi: Starost neriješenih predmeta - upravni žalbeni predmeti	1,60	12,57	10,97
I.1.1.3.	Sudovi: Trajanje riješenih predmeta – privredni predmeti	64,07	71,27	7,20
I.3.2.2.	Sudovi: Broj neriješenih predmeta – građanski žalbeni predmeti	49,94	55,54	5,60
I.2.2.1.	Sudovi: Starost neriješenih predmeta – krivični žalbeni predmeti	34,84	40,24	5,41
I.4.2.2.	Sudovi: Stopa rješavanja - građanski žalbeni predmeti	73,89	79,27	5,38

* "Nulta vrijednost" indikatora znači da je stvarna vrijednost za ovaj indikator izvan opsega predviđenog metodologijom Indeksa (vidjeti Aneks II i Izvještaj o Indeksu za 2016. godinu²⁰ - poglavlje Metodologija).

²⁰ http://www.measurebih.com/uimages/JEI-BiH_2016ENG.pdf

Indikatori koji su zabilježili najveći pad bili su relativno ravnomjerno raspoređeni između onih koji se odnose na sudove i onih koji se odnose na tužilaštva. Najveći pojedinačni pad odnosio se na značajan porast prosječnog vremena za procesuiranje predmeta ratnih zločina, što je bilo dovoljno da poništi poboljšanja zabilježena od 2013. godine. Stope rješavanja predmeta u tužilaštvima primjetno su opale u kategorijama predmeta korupcije i opšteg kriminala. U 2020. godini također je bilo potrebno više vremena za procesuiranje predmeta korupcije nego prethodne godine. Pet od šest najvećih smanjenja vrijednosti indikatora u sudovima

odnosilo se na niže stope rješavanja predmeta, konkretnije za predmete izvršenja, kako privredne tako i građanske, privredne i krivične predmete na prvostepenim sudovima i upravne žalbene predmete na drugostepenim sudovima. Ovi predmeti rješavani su primjetno sporijim tempom nego prethodne godine, a vrijednosti svih indikatora u ovoj grupi (osim izvršenja u privrednim predmetima) zabilježile su pad ispod praga od 100 posto. Starost neriješenih predmeta u građanskim žalbenim predmetima dosegla je novu rekordnu vrijednost, nastavljajući neprekidni postojani rast od početka primjene Indeksa (vidjeti Prikaz 64).

Prikaz 64.

Najveća godišnja smanjenja vrijednosti indikatora iz statističkih podataka VSTV-a, 2020. u odnosu na 2019. godinu

Indikator br.	Indikator	Vrijednost indikatora na skali od 0 do 100 za 2019. godinu	Vrijednost indikatora na skali od 0 do 100 za 2020. godinu	Godišnja promjena vrijednosti indikatora za 2020/2019. godinu
I.5.1.3	Tužilaštva: Trajanje riješenih predmeta – ratni zločini	65,09	43,69	-21,40
I.4.1.5.2.	Sudovi: Stopa rješavanja – izvršenje u privrednim predmetima	81,92	68,63	-13,30
I.4.2.4.	Sudovi: Stopa rješavanja – upravni žalbeni predmeti	73,90	61,47	-12,43
I.4.1.3.	Sudovi: Stopa rješavanja – privredni predmeti	71,10	62,97	-8,13
I.2.2.2.	Sudovi: Starost neriješenih predmeta – građanski žalbeni predmeti	27,32	20,83	-6,50
I.4.1.5.	Sudovi: Stopa rješavanja – izvršenje u građanskim predmetima	70,90	64,95	-5,94
I.8.1.2	Tužilaštva: Stopa rješavanja – predmeti korupcije	73,16	67,31	-5,84
I.8.1.1	Tužilaštva: Stopa rješavanja – opšti kriminal	64,92	59,13	-5,79
I.4.1.1.	Sudovi: Stopa rješavanja – krivični predmeti	70,62	65,04	-5,57
I.5.1.2	Tužilaštva: Trajanje riješenih predmeta – predmeti korupcije	77,30	71,73	-5,57

Od 10 indikatora s najvećim poboljšanjima u 2020. godini u odnosu na 2015. godinu, pet se odnosi na drugostepene sudove, tri na prvostepene sudove i dva na tužilaštva. Stopa rješavanja privrednih žalbenih predmeta zabilježila je najveći porast, dok je prosječno vrijeme rješavanja predmeta smanjeno. Starost i broj neriješenih krivičnih predmeta u drugostepenim sudovima također su znatno smanjeni. Iako su rezultati za 2020. godinu predstavljali preokret u odnosu na značajna poboljšanja iz prethodne dvije godine, stopa rješavanja upravnih žalbenih predmeta ostala je osjetno

viša nego u 2015. godini, odnosno prvoj godini Indeksa. Među indikatore za prvostepene sudove u kojima su zabilježene najveće promjene od 2015. godine spadaju stalno smanjenje broja neriješenih predmeta izvršenja u privrednim predmetima i kraće prosječno vrijeme rješavanja predmeta izvršenja i privrednih predmeta. Tokom pet godina postojanja Indeksa, tužilaštva su postigla najbolje rezultate u skraćivanju vremena za rješavanje predmeta opšteg kriminala i smanjenju broja neriješenih predmeta ratnih zločina. Ove promjene rezimirane su u Prikazu 65.

Prikaz 65.

Najveća godišnja povećanja vrijednosti indikatora iz statističkih podataka VSTV-a, 2020. u odnosu na 2015. godinu

Indikator br.	Indikator	Vrijednost indikatora na skali od 0 do 100 za 2015. godinu	Vrijednost indikatora na skali od 0 do 100 za 2020. godinu	Godišnja promjena vrijednosti indikatora za 2020. u odnosu na 2015. godinu.
I.4.2.3.	Sudovi: Stopa rješavanja – privredni žalbeni predmeti	57,24	96,87	39,63
I.2.2.1.	Sudovi: Starost neriješenih predmeta – krivični žalbeni predmeti	3,37	40,24	36,87
I.3.2.1.	Sudovi: Broj neriješenih predmeta – krivični žalbeni predmeti	13,36	47,27	33,90
I.5.1.1	Tužilaštva: Trajanje riješenih predmeta – opšti kriminal	48,26	75,47	27,21
I.3.1.5.2.	Sudovi: Broj neriješenih predmeta – izvršenje u privrednim predmetima	61,27	81,77	20,50
I.1.1.5.1.	Sudovi: Trajanje riješenih predmeta – izvršenje u građanskim predmetima	59,58	79,52	19,94
I.4.2.4.	Sudovi: Stopa rješavanja – upravni žalbeni predmeti	41,91	61,47	19,57
I.3.2.3.	Sudovi: Broj neriješenih predmeta – privredni žalbeni predmeti	35,66	54,91	19,25
I.1.1.3.	Sudovi: Trajanje riješenih predmeta – privredni predmeti	53,18	71,27	18,10
I.7.1.3	Tužilaštva: Broj neriješenih predmeta – ratni zločini	58,03	74,73	16,70

U svim vrstama predmeta, rješavanje žalbenih predmeta jedan je od indikatora koji je zabilježio najveći pad od 2015. godine (vidjeti Prikaz 66)

Prikaz 66.

Najveća godišnja smanjenja vrijednosti indikatora iz statističkih podataka VSTV-a, 2020. u odnosu na 2015. godinu

Indikator br.	Indikator	Vrijednost indikatora na skali od 0 do 100 za 2015. godinu	Vrijednost indikatora na skali od 0 do 100 za 2020. godinu	Godišnja promjena vrijednosti indikatora za 2020. u odnosu na 2015. godinu.
I.1.2.3.	Sudovi: Trajanje riješenih predmeta – privredni žalbeni predmeti	45,54	0,00	-45,54
I.1.2.4.	Sudovi: Trajanje riješenih predmeta – upravni žalbeni predmeti	32,36	0,00	-32,36
I.8.1.1	Tužilaštva: Stopa rješavanja – opšti kriminal	84,74	59,13	-25,61
I.1.2.1.	Sudovi: Trajanje riješenih predmeta – krivični žalbeni predmeti	50,41	25,91	-24,50
I.2.2.2.	Sudovi: Starost neriješenih predmeta – građanski žalbeni predmeti	44,75	20,83	-23,92
I.4.1.3.	Sudovi: Stopa rješavanja – privredni predmeti	86,34	62,97	-23,37
I.1.2.2.	Sudovi: Trajanje riješenih predmeta – građanski žalbeni predmeti	38,22	17,87	-20,35
I.6.1.3	Tužilaštva: Starost neriješenih predmeta – ratni zločini	47,47	28,45	-19,02
I.4.1.5.	Sudovi: Stopa rješavanja – izvršenje u građanskim predmetima	80,69	64,95	-15,74
I.2.2.3.	Sudovi: Starost neriješenih predmeta – privredni žalbeni predmeti	40,41	27,29	-13,11

DODATNI STATISTIČKI PODACI VSTV-a

U cilju stvaranja cjelovitije slike o funkcioniranju pravosuđa BiH, uz podatke korištene u izračunima Indeksa, projekat MEASURE II prikuplja dodatne statističke podatke VSTV-a, kada su dostupni, uključujući

podatke o broju novih predmeta (priliv); broju riješenih predmeta; broju sudija, tužilaca i pomoćnog osoblja; te podatke o budžetima sudova i tužilaštava za posljednju godinu obuhvaćenu Indeksom.

Priliv predmeta u periodu 2012–2020. godine

Nakon neznatnog povećanja u prethodnoj godini, ukupni priliv predmeta u prvostepenim sudovima opao je za 13 posto u 2020. godini (sa 120.285 na 104.750), pri čemu je priliv svih šest glavnih vrsta predmeta bio manji. Pojedinačne vrste predmeta bilježe smanjenje priliva u rasponu od 5 do 17 posto. Ukupan priliv predmeta u prvostepenim sudovima u 2020. godini bio je 27 posto manji u odnosu na 2012. godinu, a pad po vrstama

predmeta kretao se od 10 posto (upravni predmeti) do 51 posto (privredni predmeti). U Prikazu 67 dat je historijski pregled trendova u prilivu predmeta od 2012. do 2020. godine za svaki od nivoa pravosudnih institucija, prema vrsti predmeta i ukupnom broju. Na Prikazu 68 grafički je predstavljena ukupna promjena priliva u prvostepenim sudovima.

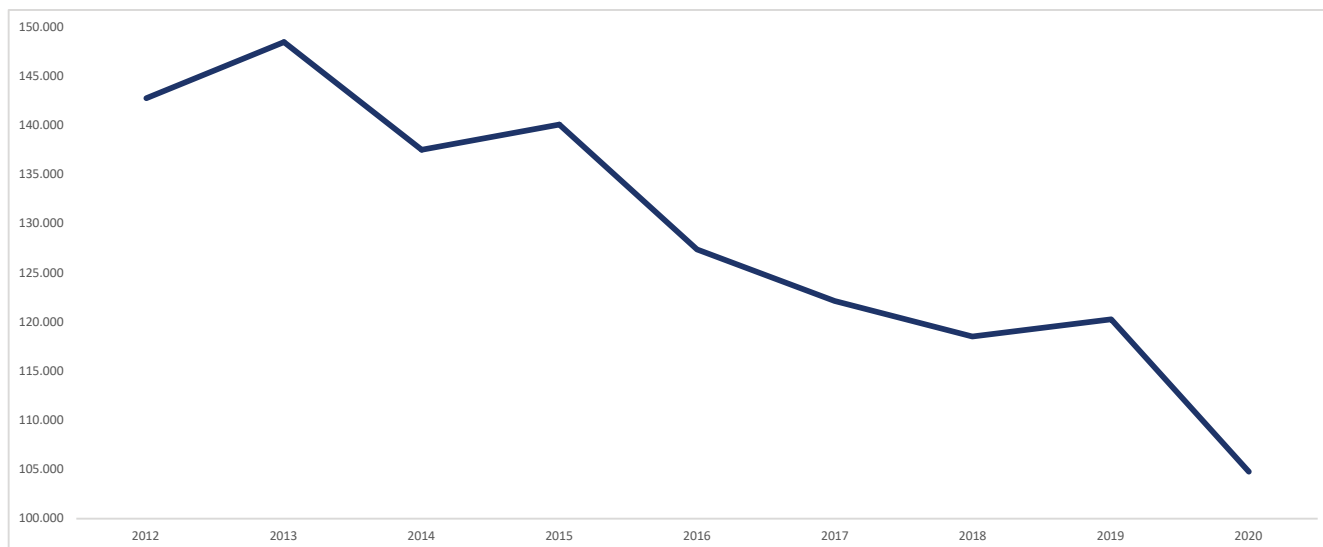
Prikaz 67.

Promjene u nivou priliva predmeta na prvostepenim sudovima, 2020. u odnosu na 2019. i 2012. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Priliv u 2012. godini	Priliv u 2019. godini	Priliv u 2020. godini	Promjena u nivou priliva u 2020. u odnosu na 2012. (%)	Promjena u nivou priliva u 2020. u odnosu na 2019. (%)
Prvostepeni sudovi	Krivični predmeti	14.853	9.872	8.175	-45%	-17%
	Građanski predmeti	32.441	26.423	22.837	-30%	-14%
	Privredni predmeti	9.016	4.830	4.398	-51%	-9%
	Upravni predmeti	10.118	9.584	9.084	-10%	-5%
	Izvršenje u građanskim predmetima	62.382	60.016	51.950	-17%	-13%
	Izvršenje u privrednim predmetima	13.967	9.560	8.306	-41%	-13%
	UKUPNO	142.777	120.285	104.750	-27%	-13%

Prikaz 68.

Grafikon ukupnog priliva predmeta na prvostepenim sudovima, 2012–2020.

Nakon generalnog povećanja u periodu od 2012. do 2014. godine, priliv predmeta na drugostepenim sudovima postepeno je ali postojano opadao od 2015. do 2019. godine, iako s određenim varijacijama u zavisnosti od vrste predmeta. U 2020. godini, drugostepeni sudovi zabilježili su značajan pad priliva predmeta od 16 posto u odnosu na 2019. godinu.

Priliv građanskih žalbenih predmeta (koji čine oko polovine svih predmeta na drugostepenim sudovima) kontinuirano se smanjivao i opao je za 40 posto u periodu od 2012. godine. I broj privrednih žalbenih predmeta se postojano smanjivao i sada je 42 posto

niži nego 2012. godine. Trend priliva krivičnih žalbenih predmeta, koji su svake godine od početka primjene Indeksa činili približno četvrtinu svih žalbenih predmeta, bio je neujednačen. Iako se priliv predmeta ove vrste u 2020. godini smanjio za 14 posto u odnosu na 2019. godinu, ostao je na nivou koji je uporediv s onim iz 2012. godine. Nakon naglog porasta od 65 posto u 2013. godini, priliv upravnih žalbenih predmeta uglavnom je ostao stabilan; u 2020. godini priliv predmeta ove vrste bio je za 50 posto veći nego u 2012. godini, ali na približno istom nivou kao i u 2019. godini. Ove promjene su predstavljene u prikazima 69 i 70.

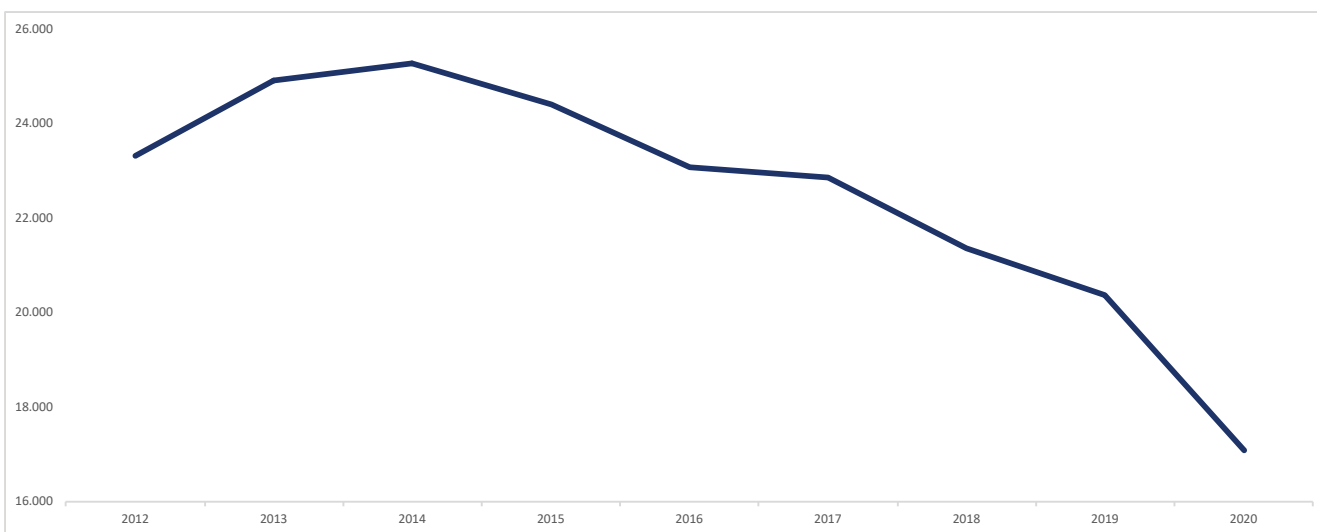
Prikaz 69.

Promjene u nivou priliva predmeta na drugostepenim sudovima, 2020. u odnosu na 2012. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Priliv u 2012. godini	Priliv u 2019. godini	Priliv u 2020. godini	Promjena u nivou priliva u 2020. u odnosu na 2012. (%)	Promjena u nivou priliva u 2020. u odnosu na 2019. (%)
Drugostepeni sudovi	Krivični žalbeni predmeti	4.492	5.266	4.551	1%	-14%
	Građanski žalbeni predmeti	14.065	10.339	8.463	-40%	-18%
	Privredni žalbeni predmeti	3.333	2.652	1.940	-42%	-27%
	Upravni žalbeni predmeti	1.422	2.120	2.131	50%	1%
	UKUPNO	23.312	20.377	17.085	-27%	-16%

Prikaz 70.

Grafikon ukupnog priliva predmeta na drugostepenim sudovima, 2012–2020. godina

U 2020. godini, priliv predmeta u tužilaštva nastavio se smanjivati, pri čemu je prednjačilo smanjenje broja novih predmeta opšteg kriminala za 5 posto, u odnosu na 2019. godinu. Priliv predmeta korupcije također se osjetno smanjio (za 13%) u odnosu na godinu ranije. Priliv ostalih predmeta privrednog kriminala blago je opao (za 4%), dok je broj predmeta ratnih zločina zabilježio neznatan porast od 1 posto.

U poređenju sa 2012. godinom, priliv predmeta u tužilaštva u 2020. godini bio je niži za 20 posto. Zbog promjena u definicijama predmeta korupcijskog kriminala koje je VSTV usvojio u 2014. i 2015. godini te kasnijeg neusklađivanja podataka s novim definicijama u

CMS-u, odnosno TCMS-u, poređenje priliva predmeta korupcije i privrednog kriminala u 2020. i 2012. godini nije pouzdano. Stoga se analiza za prilive u tužilaštvima temelji na pouzdanim podacima koji su dostupni od 2015. godine nadalje. U 2020. godini, priliv predmeta korupcije (825 predmeta) bio je najmanji od uvođenja Indeksa 2015. godine. U Prikazu 71 navedene su promjene u ukupnom prilivu tužilačkih vrsta predmeta u 2020. godini u odnosu na 2012. i 2019. godinu, kao i priliv predmeta korupcije i privrednog kriminala u 2020. u odnosu na 2015. i 2019. godinu. Promjene u ukupnom prilivu predmeta u tužilaštvima u periodu od 2012. do 2020. godine predstavljene su na Prikazu 72.

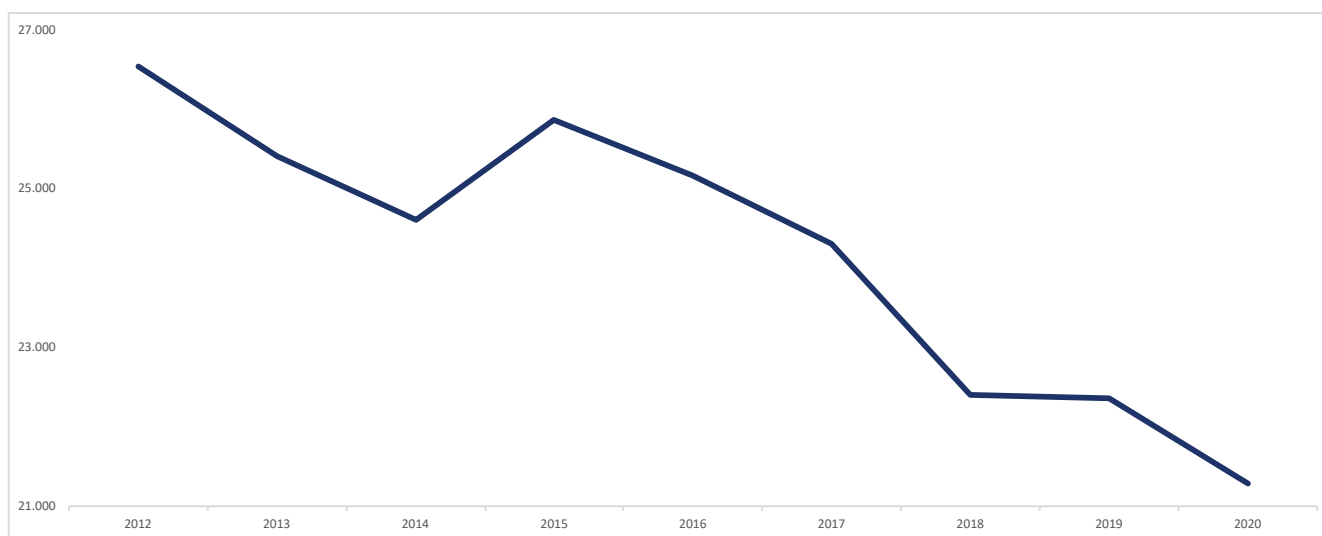
Prikaz 71.

Promjene u nivou priliva predmeta u tužilaštvima, 2020. u odnosu na 2012. (2015) i 2019. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Priliv				Promjena u nivou priliva (%)		
		2012.	2015.	2019.	2020.	2020. u odnosu na 2012.	2020. u odnosu na 2015.	2020. u odnosu na 2019.
Tužilaštva	Predmeti opšteg kriminala	25.975	/	19.610	18.726	-28%	/	-5%
	Predmeti korupcije	/	1.138	945	825	/	-28%	-13%
	Ostali predmeti privrednog kriminala	/	1.704	1.681	1.612	/	-5%	-4%
	Predmeti ratnih zločina	563	/	124	125	-78%	/	1%
	UKUPNO	26.538	/	22.360	21.288	-20%	/	-5%

Prikaz 72.

Grafikon promjena u ukupnom prilivu predmeta u tužilaštvima, 2012–2020.

Rješavanje predmeta u periodu od 2012. do 2020. godine

Nakon određenih godišnjih povećanja u periodu od 2012. do 2014. godine, broj riješenih predmeta u pravosuđu sveukupno i prema vrsti predmeta, generalno se smanjivao (za 32% od 2015. godine), s izraženim padom (18%) u 2020. godini. Ukupan broj riješenih predmeta na prvostepenim sudovima opao je za 20 posto u odnosu na 2019. godinu. Smanjenje broja riješenih predmeta po pojedinim vrstama kretalo se od 4 do 27 posto. Broj riješenih predmeta izvršenja u privrednim stvarima i broj riješenih krivičnih predmeta

u 2020. godini zabilježili su najveći pad (27%, odnosno 24%) u odnosu na prethodnu godinu.

U poređenju sa 2012. godinom, broj predmeta riješenih na prvostepenim sudovima u 2020. godini bio je ukupno 35 posto niži, a najosjetnije smanjenje zabilježeno je kod privrednih i krivičnih predmeta (61%, odnosno 54%). Prikaz 73 predstavlja promjene u broju riješenih predmeta u 2020. godini, prema vrsti predmeta, u odnosu na 2012. i 2019. godinu. Generalni trend predstavljen je na Prikazu 74.

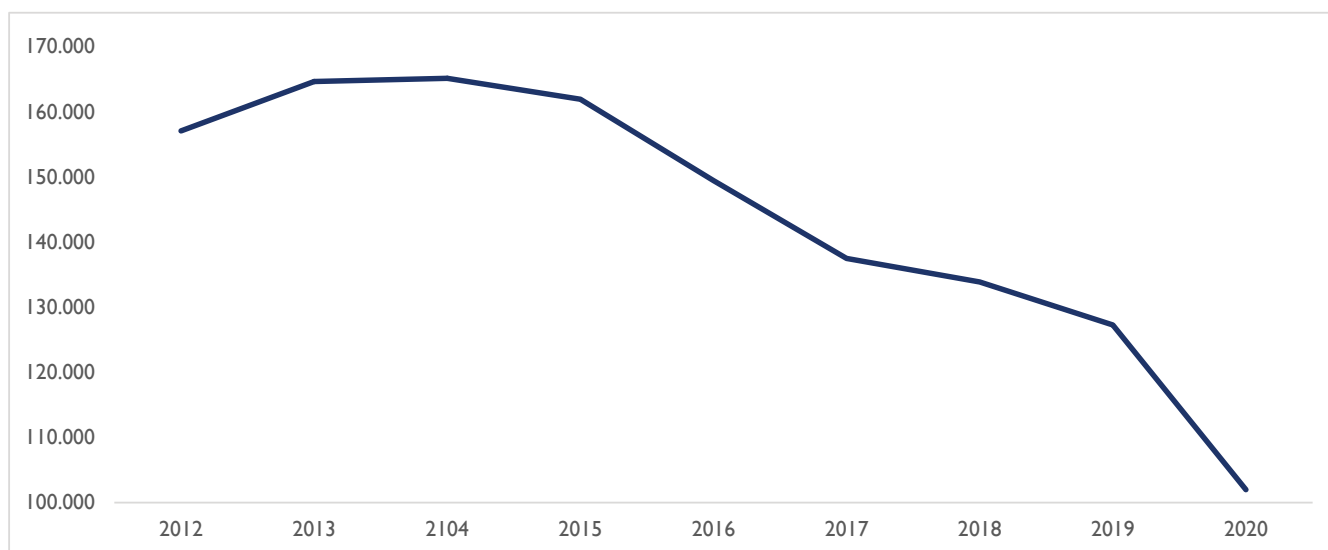
Prikaz 73.

Promjene u broju riješenih predmeta na prvostepenim sudovima, 2020. u odnosu na 2012. i 2019. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Riješeni predmeti u 2012. godini	Riješeni predmeti u 2019. godini	Riješeni predmeti u 2020. godini	Promjena u broju riješenih predmeta, 2020. u odnosu na 2012. (%)	Promjena u broju riješenih predmeta, 2020. u odnosu na 2019. (%)
Prvostepeni sudovi	Krivični predmeti	17.507	10.457	7.976	-54%	-24%
	Građanski predmeti	40.052	27.127	22.119	-45%	-18%
	Privredni predmeti	10.624	5.151	4.154	-61%	-19%
	Upravni predmeti	9.904	8.973	8.582	-13%	-4%
	Izvršenje u građanskim predmetima	64.195	63.824	50.615	-21%	-21%
	Izvršenje u privrednim predmetima	14.774	11.748	8.550	-42%	-27%
	UKUPNO		157.056	127.280	101.996	-35%

Prikaz 74.

Grafikon broja riješenih predmeta na prvostepenim sudovima, 2012–2020.

U 2020. godini, broj riješenih predmeta svih vrsta na drugostepenim sudovima smanjio se više nego u bilo kojoj prethodnoj godini za koju su podaci dostupni. Drugostepeni sudovi riješili su 12 posto manje predmeta u 2020. godini u odnosu na 2019. Ovo smanjenje je nastavak kontinuiranog trenda u građanskim žalbenim predmetima (više od polovine svih drugostepenih sudskih predmeta) od 2013. godine,

ali predstavlja prvi pad za upravne žalbene predmete od 2015. godine. I u krivičnim i u privrednim žalbenim predmetima smanjenje broja riješenih predmeta u 2020. godini nastupilo je nakon nekoliko godina skromnih poboljšanja. Drugostepeni sudovi su u 2020. godini riješili 10 posto manje predmeta nego u 2012. godini (vidjeti prikaze 75 i 76).

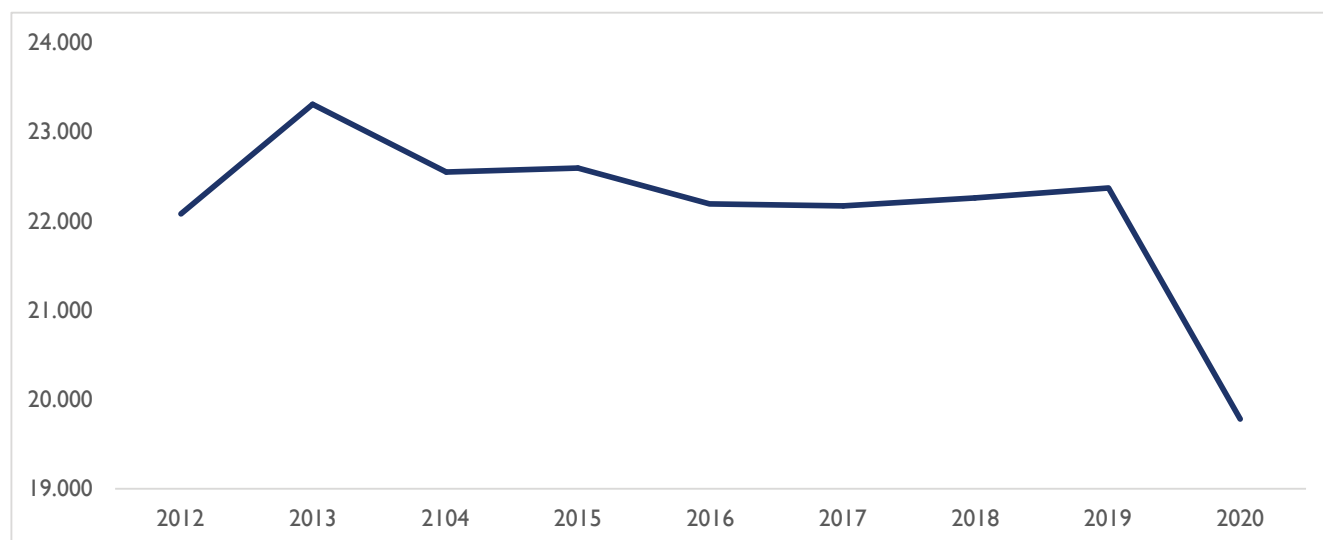
Prikaz 75.

Promjene u broju riješenih predmeta na drugostepenim sudovima, 2020. u odnosu na 2012. i 2019. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Riješeni predmeti 2012.	Riješeni predmeti 2019.	Riješeni predmeti 2020.	Promjena u broju riješenih predmeta, 2020. u odnosu na 2012. (%)	Promjena u broju riješenih predmeta, 2020. u odnosu na 2019. (%)
Drugostepeni sudovi	Krivični žalbeni predmeti	4.417	5.573	4.947	12%	-11%
	Građanski žalbeni predmeti	12.768	11.459	10.063	-21%	-12%
	Privredni žalbeni predmeti	3.274	2.997	2.819	-14%	-6%
	Upravni žalbeni predmeti	1.618	2.350	1.965	21%	-16%
	UKUPNO	22.077	22.379	19.794	-10%	-12%

Prikaz 76.

Grafikon broja riješenih predmeta na drugostepenim sudovima, 2012–2020.

Broj riješenih predmeta u tužilaštvima načelno se smanjivao svake godine počevši od 2016. Tužilaštva su 2020. godine riješila 13 posto manje predmeta nego 2019. godine. Najveća kategorija, predmeti opšteg kriminala (koji čine otprilike 87% svih predmeta u tužilaštvima), zabilježila je pad za 13 posto, dok su sve ostale kategorije također bile u padu. Tužilaštva su riješila 20 posto manje predmeta korupcije u 2020. godini (833 predmeta) nego u 2019. godini (1.037 predmeta), što predstavlja najmanji broj riješenih predmeta korupcije od uvođenja Indeksa 2015. godine. Broj riješenih predmeta korupcije je u padu treću godinu zaredom.

U poređenju sa 2012. godinom, broj predmeta koje su tužilaštva riješila u 2020. godini bio je 29 posto manji.

Zbog promjena u definicijama predmeta korupcijskog kriminala koje je VSTV usvojio u 2014. i 2015. godini te kasnijeg neusklađivanja podataka s novim definicijama u CMS-u, odnosno TCMS-u, poređenje broja riješenih predmeta korupcije i privrednog kriminala u 2020. i 2012. godini nije pouzdano. Stoga se analiza za ove dvije vrste predmeta temelji na upoređivanju pouzdanih podataka koji su bili dostupni od 2015. godine nadalje.

Prikaz 77 predstavlja promjene u ukupnom broju riješenih tužilačkih predmeta, po vrstama, u 2020. u odnosu na 2012. i 2019. godinu i broj riješenih predmeta korupcije i privrednog kriminala u 2020. u odnosu na 2015. i 2019. godinu. Ukupni priliv predmeta u tužilaštvima u periodu od 2012. do 2020. godine predstavljen je na Prikazu 78.

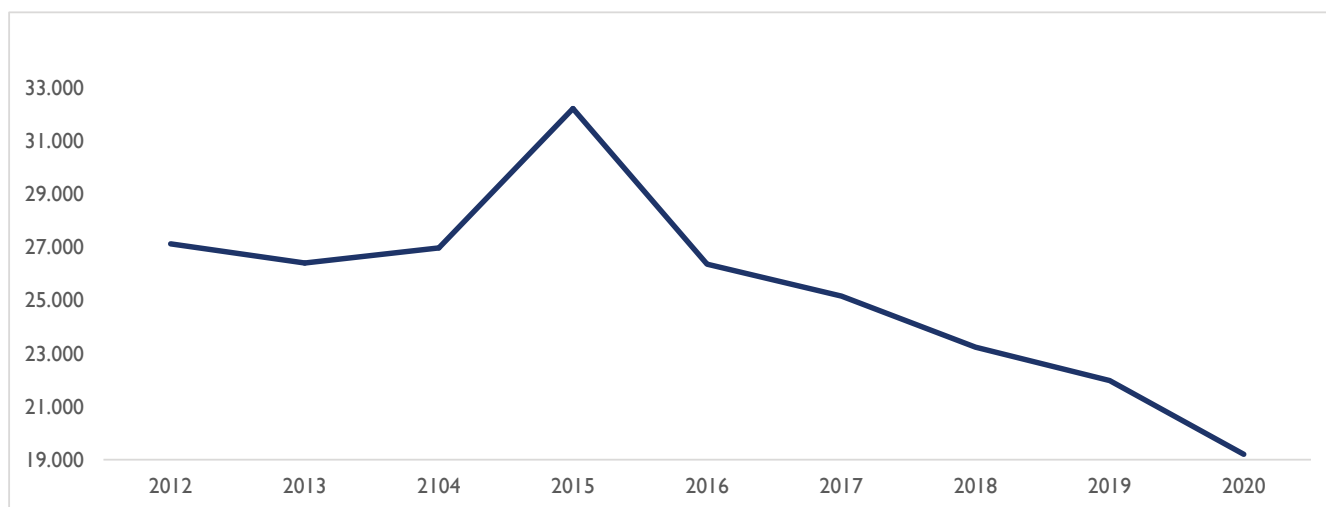
Prikaz 77.

Promjene u broju riješenih predmeta u tužilaštvima, 2020. u odnosu na 2012. (2015) i 2019. godinu

Pravosudna institucija	Vrsta predmeta	Riješeni predmeti				Promjena u broju riješenih predmeta (%)		
		2012.	2015.	2019.	2020.	2020. u odnosu na 2012.	2020. u odnosu na 2015.	2020. u odnosu na 2019.
Tužilaštva	Predmeti opšteg kriminala	26.717	/	19.095	16.608	-38%	/	-13%
	Predmeti korupcije	/	1.040	1.037	833	/	-20%	-20%
	Ostali predmeti privrednog kriminala	/	1.940	1.652	1.581	/	-19%	-4%
	Predmeti ratnih zločina	424	/	200	179	-58%	/	-11%
	UKUPNO	27.141	/	21.984	19.201	-29%	/	-13%

Prikaz 78.

Grafikon broja riješenih predmeta u tužilaštvima, 2012–2020.

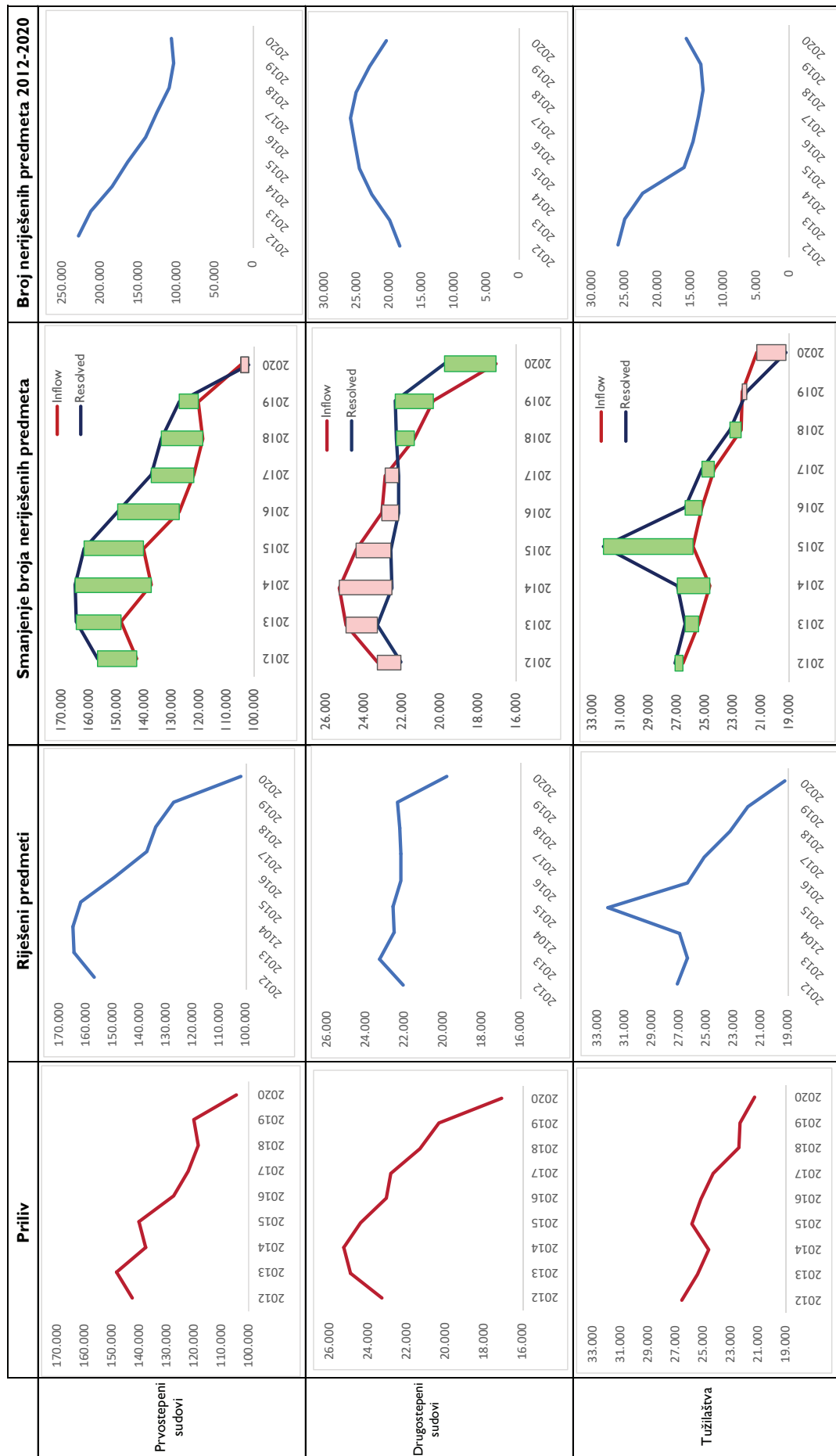
Slično trendovima koji se odnose na prilog predmeta i broj riješenih predmeta, broj neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima i u tužilaštvima počeo je rasti, čime je prekinut trend smanjivanja broja neriješenih

predmeta koji je zabilježen u svim prethodnim godinama Indeksa. Prikaz 79 ilustrira trendove u prilivu predmeta, broju riješenih predmeta i promjenama u broju neriješenih predmeta.

Prikaz 79.

Grafikon trendova priliva, broja riješenih i neriješenih predmeta prema vrsti predmeta u sudovima i tužilaštvima, 2012–2020.

Dodatni podaci o resursima u periodu od 2012. do 2020. godine

Projekat MEASURE II je od VSTV-a dobio i dodatne podatke o budžetskim sredstvima i ljudskim resursima koji su na raspolaganju sudovima i tužilaštvima. Kako je predstavljeno u Prikazu 80, **budžetska izdvajanja za sudove i tužilaštva smanjena su u 2020. godini, prvi put od 2012. godine. Budžeti za 2020. godinu bili su 3 posto niži za sudove i 1 posto niži za tužilaštva. Uprkos ovim smanjenjima, budžeti u 2020. godini su i dalje bili veći nego bilo koje**

godine prije 2019. Broj sudija u 2020. godini ostao je približno isti kao i 2019. godine, iako je broj tužilaca bio gotovo 4 posto manji. Broj pomoćnog osoblja opao je za 5 posto na sudovima, a za 1 posto u tužilaštvima. Detaljan pregled raspoloživih budžetskih i kadrovskih resursa od 2012. godine predstavljen je u prikazima 81–83, dok prikazi 84 i 85 pružaju uporedni pregled resursa raspoloživih u periodu od 2012. do 2020. godine za svaku kategoriju.

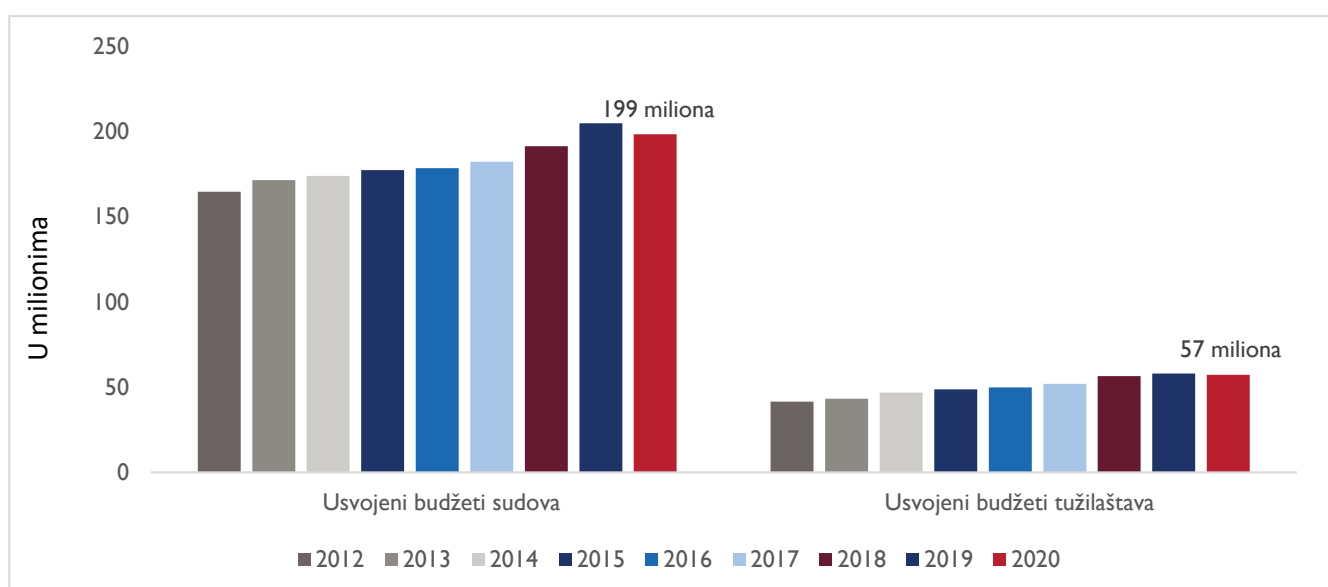
Prikaz 80.

Sredstva/resursi dostupni sudovima i tužilaštvima, 2012–2020.

Indikator br.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Usvojeni budžeti sudova (u milionima KM)	165	172	174	177	178	182	191	205	199
Usvojeni budžeti tužilaštava (u milionima KM)	42	43	47	49	50	52	57	58	57
Ukupan broj sudija	1.073	1.098	1.102	1.088	1.108	1.017	1.013	1.100	1.093
Ukupan broj tužilaca	310	328	360	365	380	377	377	372	358
Broj pomoćnog osoblja u sudovima	3.098	3.239	3.352	3.420	3.253	3.474	3.316	3.535	3.377
Broj pomoćnog osoblja u tužilaštvima	665	687	668	744	803	700	752	821	810

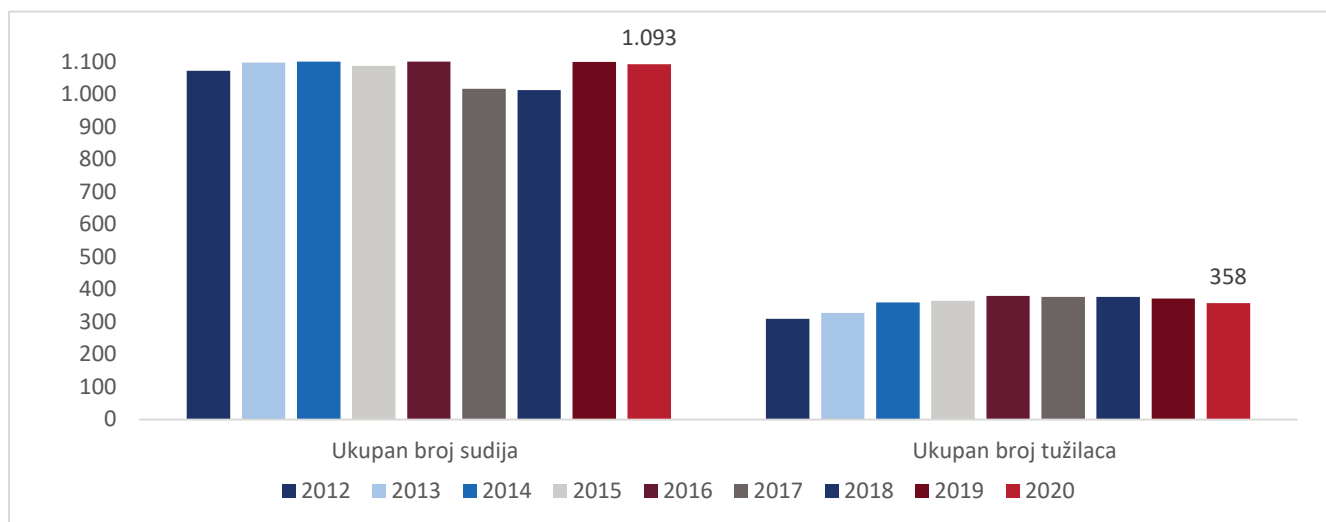
Prikaz 81.

Grafikon usvojenih budžeta sudova i tužilaštava (u KM), 2012-2020.

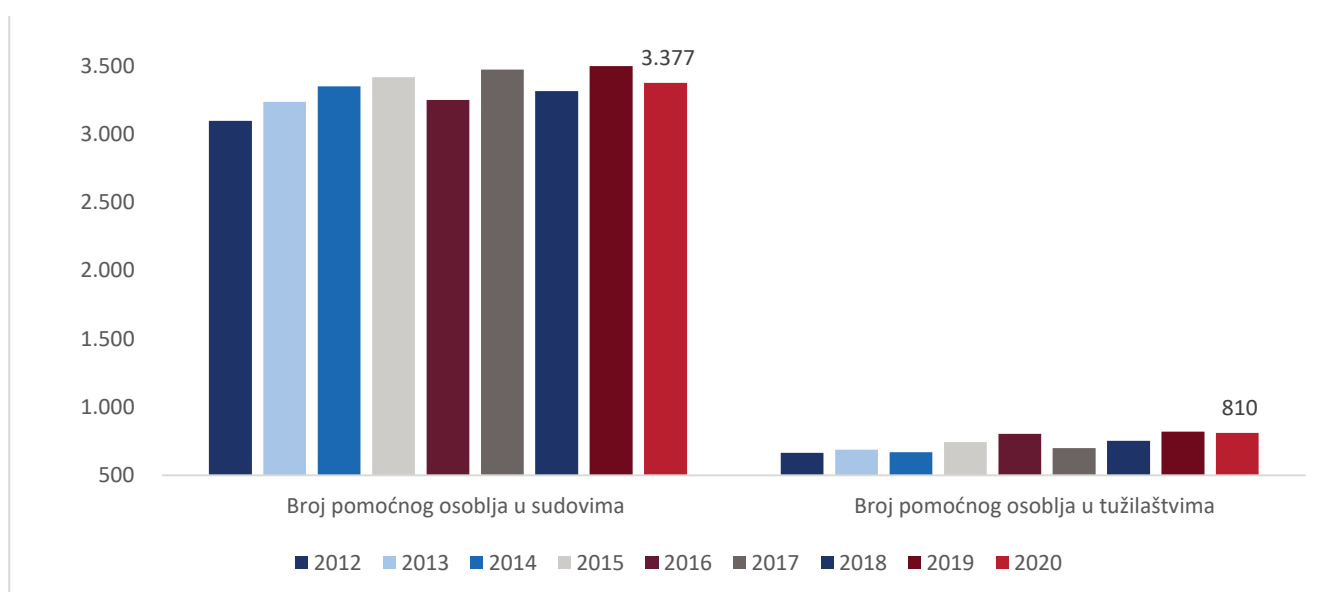

Prikaz 82.

Grafikon ukupnog broja sudija i tužilaca

Prikaz 83.

Grafikon ukupnog broja pomoćnog osoblja u sudovima i tužilaštvima

Do pada u 2020. godini, budžeti sudova povećavali su se svake godine od 2012. godine, a budžet za 2020. je bio 20 posto veći od budžeta za 2012. godinu. Broj sudija bio je 2 posto veći nego u 2012. godini, s tim da se i broj pomoćnog osoblja povećao za 9 posto. Kumulativni budžeti tužilaštava u 2020. godini također

su bili smanjeni, ali su i dalje bili za 37 posto veći nego u 2012. godini. Istovremeno, broj tužilaca je porastao za 15 posto, a broj pomoćnog osoblja za 22 posto. Prikazi 84 i 85 predstavljaju promjene u raspoloživim resursima u 2020. u odnosu na 2012. godinu.

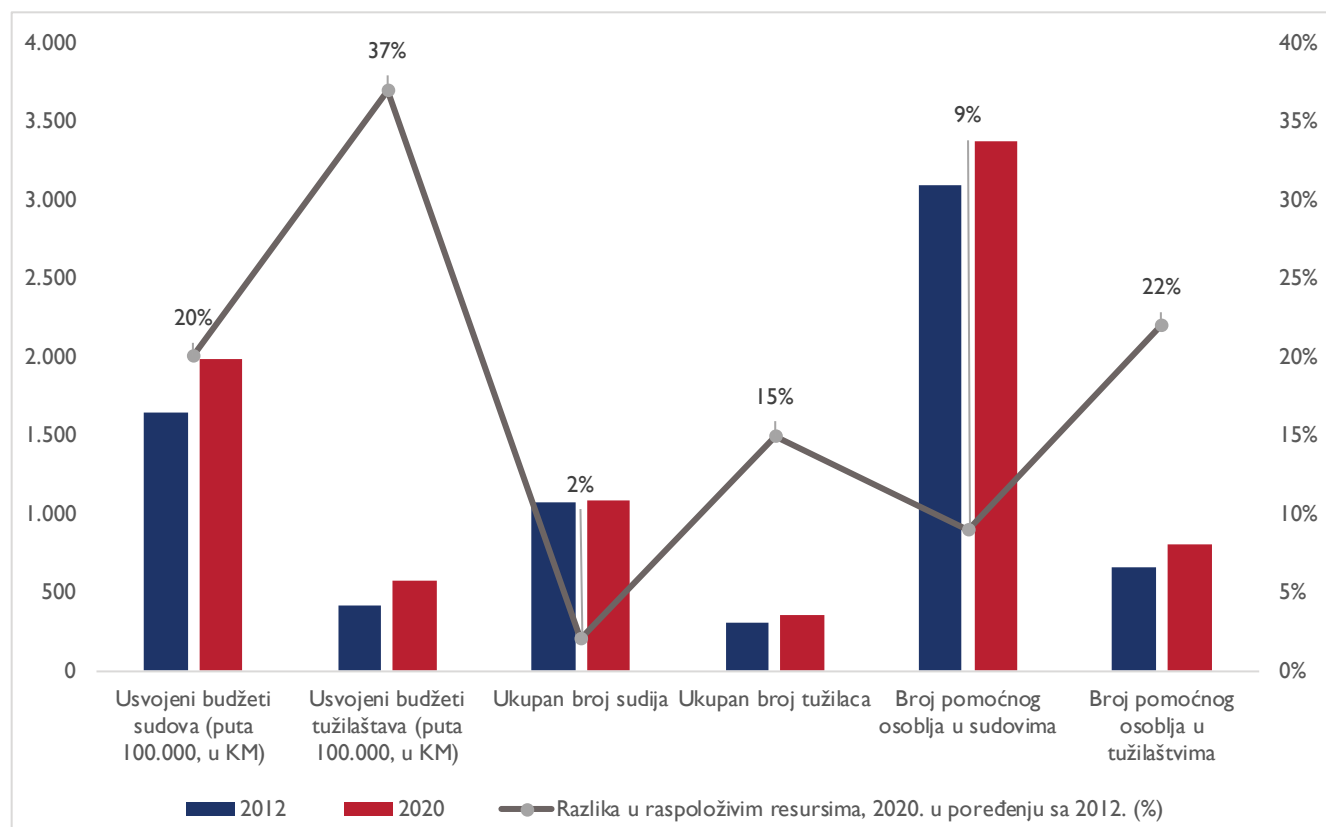
Prikaz 84.

Sredstva/resursi dostupni sudovima i tužilaštvima, 2020. u odnosu na 2012.

	Promjena raspoloživih resursa, 2020. u odnosu na 2012. (%)
Usvojeni budžeti sudova (KM)	20%
Usvojeni budžeti tužilaštava (KM)	37%
Ukupan broj sudija	2%
Ukupan broj tužilaca	15%
Broj pomoćnog osoblja u sudovima	9%
Broj pomoćnog osoblja u tužilaštvima	22%

Prikaz 85.

Grafikon promjena u visini sredstava za sudovi i tužilaštva, 2012–2020.

ZAKLJUČCI: STATISTIČKI PODACI VSTV-a

Ukupna vrijednost indikatora izvedenih iz podataka VSTV-a opala je u 2020. u odnosu na 2019. godinu, što ukazuje na smanjenje efikasnosti procesuiranja predmeta i kvaliteta odluka.

U 2020. godini i prosječno vrijeme potrebno prvostepenim sudovima za rješavanje predmeta i starost neriješenih predmeta ostali su i dalje veoma dugotrajni, a posebno su bili dugotrajni u drugostepenim sudovima. Značajna je iznimka kategorija krivičnih žalbenih predmeta, s najkraćim vremenom rješavanja i starošću neriješenih predmeta među svim vrstama predmeta koje Indeks prati.

Sveukupno, prosječno vrijeme rješavanja predmeta (osim za krivične žalbene predmete) kretalo se između 296 i 784 dana u svakoj fazi sudskog postupka, a trajanje neriješenih predmeta variralo je između 347 i 697 dana za različite nivoe sudova. Sve u svemu, trom rad sudova umanjuje efikasnost pravosudnog sistema u BiH.

Na prvostepenim sudovima vrijeme rješavanja predmeta se smanjilo u 2020. u odnosu na 2019. godinu, dok je starost zaostalih predmeta porasla za sve vrste predmeta. Po prvi put od početka primjene Indeksa, povećao se broj neriješenih predmeta na prvostepenim sudovima. Pored toga, broj neriješenih izvršenja u komunalnim predmetima ostao je veći od 1,7 miliona, a od uspostavljanja Indeksa nije bilo napretka u rješavanju ove vrste predmeta.

U drugostepenim sudovima, promjene u vremenu rješavanja predmeta i starosti neriješenih žalbenih predmeta bile su mješovite. U krivičnim žalbenim predmetima zabilježeno je poboljšanje u obje ove kategorije. S izuzetkom upravnih žalbenih predmeta, drugostepeni sudovi bilježe smanjenje broja neriješenih predmeta.

U tužilaštvima se prosječno vrijeme rješavanja predmeta generalno povećavalo, dok je vrijeme procesuiranja predmeta korupcije poraslo za 74 dana (porast od 24% u odnosu na prethodnu godinu). Promjene u prosječnoj starosti tužilačkih predmeta razlikovale su se po pojedinim vrstama predmeta. Ukupan broj neriješenih predmeta u tužilaštvima povećao se drugu godinu zaredom, u čemu je prednjačilo značajno povećanje broja neriješenih predmeta opšteg kriminala. Broj neriješenih predmeta korupcije ostao je uglavnom nepromijenjen.

Uprkos ovim problemima, pravosuđe u BiH ponovo je premašilo kolektivnu normu, mjeru koja se koristi za ocjenu produktivnosti sudija i tužilaca, dok su, ukupno gledano, stope potvrđivanja prvostepenih odluka i uspješnosti optužnica zabilježile blagi pad u odnosu na prethodne godine.

Priliv predmeta u pravosuđe BiH primjetno se smanjio u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu (u rasponu od 5% do 16%). Za prvostepene sudove ovo je označilo nastavak trenda evidentnog od 2015. godine, koji je samo nakratko prekinut prošle godine.

U drugostepenim sudovima, priliv predmeta se smanjuje od 2014. godine, dok je pad priliva u tužilaštva konstantan od 2012. godine. Priliv predmeta korupcije također se primjetno smanjio u 2020. (za 13%) u odnosu na 2019. godinu i bio je najniži od 2015. godine. Sveukupno, pravosudne institucije u BiH primile su između 20 i 27 posto manje novih predmeta u 2020. nego što je to bio slučaj u 2012. godini.

Broj predmeta koje je riješilo pravosuđe BiH opada od 2014. godine kad je riječ o prvostepenim sudovima i od 2015. godine kad je riječ o tužilaštvima. Ovaj trend je bio manje izražen za drugostepene sudove prije ove godine, kada je zabilježen izraženiji pad (od 12%). Sve pravosudne institucije zabilježile su pad broja riješenih predmeta u 2020. u odnosu na 2019. godinu (u rasponu od 12% do 20%). Tužilaštva su 2020. godine riješila 20 posto manje predmeta korupcije nego 2019. godine, što predstavlja najslabiji učinak u rješavanju ovih slučajeva od 2015. godine. Sveukupno, pravosudne institucije BiH riješile su između 10 i 35 posto manje novih predmeta u 2020. nego u 2012. godini.

Ova dinamika priliva i rješavanja predmeta pretočena je u povećanje broja neriješenih predmeta i na prvostepenim sudovima (prvi put od 2012. godine) i u tužilaštvima (drugu godinu zaredom), preokrećući trend smanjenja neriješenih predmeta koji je zabilježen u svim prethodnim godinama. Rješavanje većeg broja predmeta nego što je priliv bila je formula za smanjenje broja neriješenih predmeta u prethodnim godinama, ali čak i sa manjim prilivom u 2020. godini, prvostepeni sudovi i tužilaštva nisu riješili onoliko predmeta koliko su primili. Nasuprot tome, rješavanjem većeg broja predmeta od njihovog (smanjenog) priliva ove godine (iako je broj riješenih predmeta u apsolutnom iznosu

bio manji u odnosu na 2019. godinu), drugostepeni sudovi su treću godinu zaredom dodatno smanjili broj neriješenih predmeta.

Konačno, ukupan broj predmeta koje je pravosuđe BiH obradilo i koje je Indeks pratio ove godine iznosio je 284.335 (ne uključujući komunalne predmete), što je za 32 posto manje od ukupnog broja iz 2015. godine (421.019). U istom periodu uočen je i pad priliva od

25 posto. Za razliku od ovih smanjenja, resursi su se neprestano povećavali tokom još dužeg perioda (do 2020. godine), odnosno povećavali su se budžeti sudova i tužilaštava, kao i broj sudija, tužilaca i osoblja. Međutim, smanjenje priliva i povećanje resursa nije pretočeno u odgovarajuća poboljšanja vrijednosti indikatora učinka od 2015. godine.

Preporuke Indeksa za 2020. godinu

Na temelju zaključaka Indeksa za 2020. godinu, projekat MEASURE II predlaže sljedeće preporuke za razmatranje u pravosuđu BiH.

Opšte preporuke

- Pad ukupne vrijednosti Indeksa i smanjenje vrijednosti u dimenzijama Efikasnosti, Kvaliteta, Transparentnosti i odgovornosti te Nezavisnosti i nepristrasnosti zahtijeva pažljivije ispitivanje svih segmenata rada bh. pravosuđa i treba da podstakne hitne korektivne mjere svih pravosudnih institucija (prije svega VSTV-a) i mjerodavnih izvršnih i zakonodavnih tijela.
- Čelnici pravosuđa u BiH treba da prepoznaju rastuće nezadovoljstvo nosilaca pravosudnih funkcija stanjem u sistemu u kojem rade te preduzeti odgovarajuće mjere u cilju reafirmisanja nezavisnosti i integriteta sudija i tužilaca i podizanja njihovog radnog morala i zalaganja.
- Zbog važnosti uspješnog procesuiranja predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala (HCOC), a radi poboljšanja percepcije nosilaca pravosudnih funkcija o pravosuđu i vraćanja povjerenja javnosti, bh. pravosuđe mora značajno poboljšati svoj učinak u ovoj oblasti. Povećanje broja sudski procesuiranih i efikasno obrađenih predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala sudovi trebaju smatrati ključnim ciljem za unapređenje pravosuđa u BiH.

Pitanja vezana za korupciju

- Javnost pravosuđe doživljava kao korumpirano. Pravosuđe BiH takvu percepciju ne može promijeniti ignorirajući je. Potrebna je temeljito osmišljena strategija za rješavanje ovog pitanja, ali odlučni odgovori na bilo kakvu pojavu korupcije u pravosuđu i poboljšano procesuiranje predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala moraju biti temelji novog pristupa.
- U posljednje tri godine percepcija sudija i tužilaca o uspješnosti pravosuđa u rješavanju pitanja povezanih s korupcijom se pogoršala. Da se povrati povjerenje sudija i tužilaca u pravosuđe bez korupcije u BiH, sve relevantne zainteresirane strane moraju poduzeti odlučne mjere radi suzbijanja korupcije u svojim redovima.
- U 2020. godini riješeno je manje predmeta korupcije nego u bilo kojoj prethodnoj od 2015. godine. VSTV, tužilaštva i sudovi moraju u praksi pokazati da su predmeti korupcije njihov najviši prioritet. Odabrane sudije i tužioci trebaju biti raspoređeni da rade isključivo na predmetima korupcije; moraju im se na raspolaganje staviti odgovarajući resursi i moraju na odgovarajući način biti motivisani primjerenim mogućnostima za napredovanje u karijeri i profesionalnim podsticajima.
- U 2020. godini, priliv predmeta korupcije bio je na najnižem nivou od početka primjene Indeksa. Mjerodavni organi za provođenje zakona moraju doprinijeti naporima pravosuđa u borbi protiv korupcije prioritizacijom istraga u predmetima korupcije i pripremom većeg broja predmeta korupcije za tužilaštva.
- Podaci o procesuiranju predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala moraju biti dostupni javno i u stvarnom vremenu. VSTV bi trebao bez daljnjeg odlaganja automatizovati prikupljanje i web prezentaciju ovih podataka.

Efikasnost imenovanja, kriteriji za napredovanje i kompetentnost sudija i tužilaca

- Pravosuđe bi trebalo ispitati razloge kontinuirane razočaranosti sudija i tužilaca efikasnošću imenovanja, kriterijima napredovanja u karijeri i kompetentnošću sudija i tužilaca. Potrebne su promjene da se stvore podsticaji i sudije i tužioc i motivišu da poboljšaju efikasnost i kvalitet svog rada, posebno u procesuiranju predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala.

Broj riješenih predmeta

- Sudovi i tužilaštva moraju preokrenuti kontinuirani trend smanjenja broja riješenih predmeta. VSTV treba potaknuti efikasnije korištenje postojećih resursa i dostupne međunarodne pomoći radi povećanja broja riješenih predmeta.
- Povećanje broja neriješenih predmeta mora biti zaustavljeno. Sudovi i tužilaštva se ne bi trebali oslanjati na to da će smanjenje priliva pomoći u smanjenju broja neriješenih predmeta kao što je to bio slučaj prethodnih godina.
- Tužilaštva bi trebala hitno ispitati razloge stalnog opadanja broja podignutih optužnica i poduzeti korake da se taj trend preokrene.
- Samo praćenje kolektivnih normi ne pomaže bh. pravosuđu da sustigne aktuelne trendove u oblasti rješavanja predmeta i broja neriješenih predmeta. VSTV bi trebao uspostaviti "Situacijsku sobu" zasnovanu na platformi CMS/TCMS da bi se u stvarnom vremenu pratili vrijeme trajanja rješavanja predmeta, priliv predmeta, broj riješenih predmeta, broj neriješenih predmeta, kolektivne norme, potvrde prvostepenih odluka, uspješnost optužnica i druge važne informacije, uključujući procesuiranje predmeta visokog nivoa korupcije i organizovanog kriminala, da bi se, zatim, ti podaci koristili za odlučivanje utemeljeno na činjenicama.

Pravovremeno provođenje pravde

- Smanjen priliv i povećani resursi nisu pretočeni u odgovarajuća poboljšanja u oblasti pravovremenog provođenja pravde (mjereno vremenom potrebnim za rješavanje predmeta i trajanjem neriješenih predmeta). Temeljit pregled i revizija politika i strategija neophodni su da se ovi trendovi preokrenu.

Informisanje javnosti o radu pravosuđa

- Budući da javnost u minimalnoj mjeri koristi službenu pravosudnu statistiku i izvještaje, a percepcija javnosti o transparentnosti i pristupu pravosuđu je loša, pravosuđe u BiH bi trebalo da proaktivno upravlja odnosima s javnošću putem ciljanih medijskih kampanja da bi javnost bila obaviještena o rezultatima rada pravosuđa i da se poboljša transparentnost i odgovornost njegovog rada.

Potreba za dodatnim istraživanjem

- Potrebna su dodatna istraživanja da bi se ispitala veza između važnih događaja u pravosuđu BiH koji su se dogodili neposredno prije provođenja Ankete o percepciji građana prošle godine, uključujući medijsko praćenje tih događaja i promjene u percepciji javnosti o pravosuđu.

ANEKS I:

Matrica Indeksa efektivnosti pravosuđa BiH za 2020. godinu

Sveobuhvatna tabela Indeksa efektivnosti pravosuđa za 2020. godinu se nalazi na zadnjoj korici ovog Izveštaja.

ANEKS II:

Kratki pregled metodologije izrade Indeksa

Detaljna metodologija Indeksa objašnjena je u Izvještaju o Indeksu efektivnosti pravosuđa BiH - Metodologija i rezultati za 2015. godinu koji je dostupan na internet stranici projekta MEASURE II (www.measurebih.com). Iz tog razloga, u nastavku su sumirane samo glavne karakteristike metodologije:

- Indeks je instrument za mjerenje za praćenje promjena u efektivnosti pravosuđa BiH. Indeks ima pet dimenzija, 53 pod-dimenzije i 146 indikatora.
- Dimenzije Indeksa su:
 - Efikasnost: sposobnost blagovremenog rješavanja predmeta bez nepotrebnih odlaganja;
 - Kvalitet: primjena i usklađenost sa zakonima u postupcima i odlukama sudova i tužilaštava;
 - Odgovornost i transparentnost: posvećenost ispunjavanju pravosudnog mandata sa dovoljnim nivoom pristupa javnosti informacijama i povjerenja javnosti;
 - Kapacitet i resursi: raspoloživost različitih nivoa kadrovskih, finansijskih i tehničkih resursa i kapaciteta za pružanje pravosudnih usluga; i
 - Nezavisnost i nepristrasnost: jamstvo za nepostojanje neprimjerenih utjecaja na postupanje i donošenje sudskih i tužilačkih odluka, kojim se doprinosi izgradnji povjerenja u rad sudija i tužilaca.
- Glavni zadatak Indeksa je da periodično prati trendove u BiH pravosuđu, pri čemu je 2015. bazna godina u odnosu na koju se prati napredak. Osim mogućnosti poređenja između bazne godine i narednih godina, Indeks uporedo prikazuje i stvarne vrijednosti statističkih podataka VSTV-a za sve godine počevši od 2012. što olakšava uočavanje historijskih trendova u postupanju u predmetima u BiH pravosuđu.
- Indeks, kao i svaki drugi indeks, omogućava rano prepoznavanje kako uspješnih inicijativa, tako i potencijalnih problema, ali ne daje objašnjenje uzroka za trendove koje otkriva.

Osnovni elementi metodologije koja se koristi u Indeksu su:

- Vrijednost Indeksa se može kretati u rasponu od 0 do 100 indeksnih poena, pri čemu najviša vrijednost (100) predstavlja hipotetički maksimum efektivnosti pravosuđa u BiH kontekstu, a najniža vrijednost (0) predstavlja minimalnu efektivnost.
- Indeks ima pet dimenzija od kojih svaka dimenzija ima dodjeljeni težinski udio (u skladu sa stručnim mišljenjem VSTV-a): udio dimenzija Efikasnosti i Kvaliteta u ukupnom Indeksu je po 25 posto; udio dimenzije Odgovornost i transparentnost je 20 posto; a dimenzije Kapacitet i resursi te Nezavisnost i nepristrasnost, zastupljene su sa po 15 posto udjela u ukupnom Indeksu.
- Indeks ima 53 pod-dimenzije. Uz nekoliko izuzetaka, svaka pod-dimenzija unutar svake od dimenzija ima jednak težinski udio.
- Indeks ima 146 indikatora od kojih svaki pojedinačno, također, može imati vrijednost od 0 do 100 indeksnih poena. Svaki indikator učestvuje u ukupnoj vrijednosti Indeksa na osnovu pripadajućih težinskih udjela, a koji se mogu kretati u rasponu od 0,06 posto do 6,25 posto.

Pojedinačne indeksne vrijednosti indikatora koje čine Indeks izračunavaju se na sljedeći način:

- Za indikatore čiji izvor su percepcija javnosti, odnosno sudija i tužilaca, izračunat je ponderisani prosjek dobijenih odgovora na svako pitanje, gdje najpoželjniji odgovor sa stanovišta efektivnosti pravosuđa ima vrijednost od 100, a najnepoželjniji 0.²¹
- Za indikatore čiji izvor su statistički administrativni podaci VSTV-a, koriste se dva načina bodovanja:
 - Tip I (indikatori za trajanje riješenih predmeta, starost neriješenih predmeta i broj predmeta) - prosječnoj vrijednosti u periodu 2012-2014. dodijeljena je vrijednost od 50 indeksnih poena, a dvostruko većoj prosječnoj vrijednosti u periodu 2012-2014, dodijeljena je vrijednost od 0 indeksnih poena.
 - Tip II (indikatori za kolektivne norme, stope potvrđenih prvostepenih presuda, uspješnost optužnica i disciplinskih postupaka): vrijednosti od 150 posto dodijeljeno je 100 indeksnih poena (uz jedan izuzetak).²²

Ukupni zbir pojedinačnih vrijednosti svih 146 indikatora pomnoženih sa njihovim odgovarajućim ponderima daje ukupnu vrijednost Indeksa.

²¹ Napomena: međunarodni indeksi u oblasti pravosuđa koriste isključivo podatke o percepciji i primjenjuju sličan pristup u bodovanju - npr. World Justice Project Rule of Law Index na ovaj način prati 102 zemlje; u 2015. godini, prvoplasirane Danska i Norveška imale su 87 od mogućih 100 indeksnih poena, SAD 73, a BiH 57 poena.

²² Postoji jedan izuzetak. U pod-dimenziji 2.1. „Stopa potvrđivanja prvostepenih sudskih odluka“, 100 indeksnih poena dodjeljuje se za vrijednost od 100 posto.

ANEKS III:

Potpuna lista indikatora iz Ankete o percepciji građana

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. Vrijednost indikatora (0-100)	2016. Vrijednost indikatora (0-100)	2017. Vrijednost indikatora (0-100)	2018. Vrijednost indikatora (0-100)	2019. Vrijednost indikatora (0-100)	2020. Vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2020-2019)
JE3	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	10,71	21,56	31,41	46,26	44,07	47,06	3,00
JE8	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	9,15	11,69	12,63	12,75	12,09	14,84	2,75
JE4	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	10,60	21,45	26,83	37,82	37,61	40,90	3,30
JE9	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni)	9,24	11,78	14,53	13,28	12,55	14,71	2,16
JE1A	Ocjena rada sudija/sudova	35,46	33,91	36,57	32,93	34,67	30,68	-3,99
JE1B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	35,93	33,90	37,26	33,62	34,04	31,13	-2,92
JE1C	Ocjena rada advokata	40,68	39,10	43,15	38,57	40,00	39,78	-0,22
JE1D	Ocjena rada notara	44,04	42,69	48,02	41,95	41,84	43,29	1,45
GOV11	Zadovoljstvo administrativnim uslugama sudova ili tužilaštava	40,20	41,69	48,12	44,35	42,46	48,71	6,25
COR20G	Sankcionisanje loših radnih učinaka sudija	32,64	33,44	36,53	34,81	31,92	34,90	2,98
COR20H	Nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca	47,24	48,61	48,12	44,95	41,03	43,26	2,23
JE10	Mogućnost utjecaja na dodjeljivanje predmeta određenom sudiji	47,38	46,71	47,60	50,25	49,66	48,57	-1,08
JE2A	Pristup vlastitim sudskim predmetima	36,00	38,04	37,96	36,21	37,65	37,78	0,13
JE2B	Prisustvovanje javnim suđenjima	28,83	31,79	34,31	32,69	35,81	31,28	-4,53
JE2C	Pristup presudama	24,82	30,13	32,20	32,02	33,70	30,63	-3,07
JE2E	Pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice	35,67	39,23	39,16	34,57	36,56	38,44	1,89
JE2D	Pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava	22,78	26,72	30,38	32,21	33,77	29,82	-3,95

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. Vrijednost indikatora (0-100)	2016. Vrijednost indikatora (0-100)	2017. Vrijednost indikatora (0-100)	2018. Vrijednost indikatora (0-100)	2019. Vrijednost indikatora (0-100)	2020. Vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2020-2019)
JE6	Objektivnost medija u biranju i predstavljanju sudskih predmeta i istraga	41,28	40,15	41,17	41,70	39,43	41,96	2,53
JE7	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	10,17	15,79	18,60	16,73	16,22	18,17	1,95
JE5	Imenovanje sudija/tužilaca na osnovu njihovih sposobnosti/kompetentnosti	47,35	45,76	46,07	45,08	43,77	44,32	0,55
JE11	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	10,81	20,61	20,64	20,51	22,84	20,82	-2,01
JE12	Adekvatnost naknada advokata i notara	11,16	18,01	19,46	18,65	19,52	19,00	-0,52
COR19	Mjera u kojoj je pravosudni sistem ove zemlje pod uticajem korupcije	24,89	35,57	35,45	33,90	33,99	32,47	-1,52
COR20E	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	30,12	32,17	34,31	34,35	29,61	32,47	2,86
JE17	Odsustvo neprimjerenog utjecaja na sudije u donošenju odluka	45,16	45,64	45,61	43,11	41,69	41,81	0,11
COR20F	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	30,13	31,58	33,68	33,15	28,54	32,91	4,37
COR20C	Sudije ne uzimaju mito	29,32	32,17	35,36	35,78	32,92	33,96	1,04
COR20D	Tužioci ne uzimaju mito	29,30	31,98	34,59	36,03	32,44	33,54	1,10
COR14_4	Lično iskustvo potkupljivanja sudija/tužilaca ²³	99,03	94,44	96,90	95,93	98,36	89,55	-8,81
COR20A	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	37,75	42,59	41,46	39,71	36,93	38,55	1,62
COR20B	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	37,39	41,32	40,82	39,98	39,16	38,07	-1,09
JE16	Jednakost u tretiranju građana od strane sudova	39,21	39,16	40,12	40,32	39,35	40,01	0,65

²³ Vidjeti pojašnjenje dato u Kratkome pregledu metodologije Indeksa u Aneksu II.

ANEKS IV:

Potpuna lista indikatora iz Ankete sa sudijama i tužiocima

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. Vrijednost indikatora (0-100)	2016. Vrijednost indikatora (0-100)	2017. Vrijednost indikatora (0-100)	2018. Vrijednost indikatora (0-100)	2019. Vrijednost indikatora (0-100)	2020. Vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2020-2019)
1	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u sudovima, isključujući komunalne predmete	61,16	69,10	71,05	79,07	73,22	73,18	-0,04
3	Percepcija trajanja sudskih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	59,29	63,13	52,87	58,16	61,56	56,03	-5,53
2	Percepcija o smanjenju broja neriješenih predmeta u tužilaštvima	55,11	62,54	68,24	76,39	65,61	56,36	-9,24
4	Percepcija trajanja tužilačkih predmeta (da li su vremenski rokovi razumni?)	47,00	50,38	47,19	50,38	48,78	42,50	-6,28
5A	Ocjena rada sudija/sudova	65,52	66,82	63,70	64,43	64,26	63,05	-1,21
5B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	54,32	54,86	53,62	54,77	53,00	51,41	-1,59
5C	Ocjena rada advokata	44,61	47,14	45,02	47,36	48,44	48,88	0,43
5D	Ocjena rada notara	52,88	51,69	50,22	53,83	52,58	53,78	1,19
6A	Postojanje transparentnog sistema monitoringa učinaka rada sudija koji je zasnovan na činjenicama	62,12	70,88	66,50	67,33	66,47	63,91	-2,55
6B	Postojanje transparentnog sistema monitoringa učinaka rada tužilaca koji je zasnovan na činjenicama	56,93	64,77	61,81	62,66	62,45	58,46	-3,99
7A	Sankcionisanje loših radnih učinaka sudija	49,41	56,19	51,87	53,41	51,70	49,03	-2,66
7B	Nagrađivanje dobrih radnih učinaka tužilaca	39,44	45,40	41,75	42,84	44,04	42,04	-2,00
8A	Pokretanje disciplinskih postupaka protiv sudija / tužilaca u svim slučajevima propisanim zakonom	56,65	64,98	58,63	61,03	57,55	54,29	-3,26
8B	Pravičnost i objektivnost disciplinskih postupaka pokrenutih protiv sudija/ tužilaca	58,02	66,21	60,41	62,57	58,60	56,70	-1,90

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. Vrijednost indikatora (0-100)	2016. Vrijednost indikatora (0-100)	2017. Vrijednost indikatora (0-100)	2018. Vrijednost indikatora (0-100)	2019. Vrijednost indikatora (0-100)	2020. Vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2020-2019)
9	Disciplinske sankcije izrečene u disciplinskim postupcima su odgovarajuće	60,44	68,05	63,38	63,05	59,40	59,46	0,06
10	Mogućnost utjecaja na dodjeljivanje predmeta određenom sudiji	71,59	74,47	69,75	68,08	69,32	63,22	-6,10
IIA	Pristup sudskim predmetima	93,11	93,48	92,48	92,26	93,62	91,81	-1,81
IIB	Prisustvovanje javnim suđenjima	92,52	90,44	91,95	91,56	92,52	89,91	-2,61
IIC	Pristup presudama	82,35	83,59	80,58	81,21	85,26	81,75	-3,52
IID	Pristup dokazima nakon potvrđivanja optužnice	93,49	93,81	92,53	91,57	93,02	92,29	-0,72
IIE	Pristup izvještajima/statistikama sudova/tužilaštava	72,46	69,26	68,28	66,75	69,32	66,52	-2,81
12	Objektivnost medija u biranju i predstavljanju sudskih predmeta i istraga	33,47	33,59	32,58	36,08	34,83	34,54	-0,29
14	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	52,47	56,22	56,30	52,37	53,89	53,99	0,10
17	Zloupotreba prava na odsustvovanje sa radnog mjesta od strane sudija/tužilaca	79,03	79,40	76,19	76,74	78,08	74,73	-3,36
18	Postupanje sudija/tužilaca u skladu sa Etičkim kodeksom	76,28	76,51	77,14	75,58	76,42	71,84	-4,58
19	Efikasnost imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije	46,60	52,84	45,76	45,87	39,30	35,63	-3,66
20	Imenovanje sudija/tužilaca na osnovu njihovih sposobnosti/kompetentnosti	48,68	53,17	49,05	48,71	47,60	44,47	-3,13
21	Adekvatnost obuke/edukacije za sudije/tužioce na godišnjoj osnovi	66,11	70,70	66,54	68,62	65,48	65,51	0,03
22	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	42,70	50,27	47,44	44,67	43,63	51,49	7,85
23	Adekvatnost naknada advokata i notara	25,66	29,15	28,45	31,55	32,89	34,73	1,84
24	Pravovremeno isplaćivanje plata sudijama/tužiocima	59,93	65,69	75,68	77,80	80,86	84,79	3,93
25	Pravovremeno isplaćivanje naknada/troškova branilaca po službenoj dužnosti	38,00	39,47	49,06	51,27	62,50	62,50	0,00
26	Kompetentnost trenutno zaposlenog administrativnog / pomoćnog osoblja u sudovima/tužilaštvima	60,01	64,78	63,03	63,49	63,42	62,29	-1,13
27	Dovoljnost budžeta obezbijeđenih sudovima/tužilaštvima	25,34	35,78	39,00	44,70	44,17	44,82	0,66

Broj pitanja u upitniku	Pitanje (u skraćenom obliku)	2015. Vrijednost indikatora (0-100)	2016. Vrijednost indikatora (0-100)	2017. Vrijednost indikatora (0-100)	2018. Vrijednost indikatora (0-100)	2019. Vrijednost indikatora (0-100)	2020. Vrijednost indikatora (0-100)	Godišnja promjena vrijednosti indikatora (2020-2019)
28	Adekvatnost zgrada/radnih prostorija i radnog prostora sudova/tužilaštava	37,94	46,69	48,11	54,86	55,81	54,37	-1,44
29	Adekvatnost potrebne IT opreme i podrške u sudovima/tužilaštvima	68,98	71,49	68,22	68,88	68,13	66,47	-1,66
30	Adekvatnost procedura i resursa kojima raspolažu sudovi i tužilaštva za suočavanje sa značajnim i iznenadnim promjenama u prilivu predmeta	48,33	54,83	51,11	57,50	56,28	53,39	-2,89
31	Objektivnost, adekvatnost i primjenljivost kriterija za napredovanje u karijerama sudija i tužilaca u praksi	37,47	42,46	40,24	40,46	39,55	37,90	-1,65
32	Adekvatnost i primjenljivost u praksi profesionalnog imuniteta i doživotnosti imenovanja sudija i tužilaca	69,77	72,94	72,41	71,26	73,00	71,48	-1,52
33	Lična sigurnost sudija i tužilaca, te njihovih bliskih članova porodice je osigurana, kada je to potrebno	40,80	41,31	47,65	45,57	50,57	48,09	-2,48
34	Utjecaj korupcije na BiH pravosudni sistem	70,24	69,99	67,09	67,59	64,90	60,57	-4,32
35A	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	49,73	55,23	49,07	48,95	46,88	43,59	-3,29
35B	Odsustvo neprimjerenog utjecaja na sudije u donošenju odluka	70,88	80,20	78,60	77,31	79,53	74,24	-5,29
35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	37,55	43,67	39,59	39,76	39,96	34,89	-5,06
35F	Sudije ne uzimaju mito	79,68	81,00	80,91	80,10	79,30	77,13	-2,16
35G	Tužiocima ne uzimaju mito	76,94	76,61	77,98	76,00	76,11	73,61	-2,50
35D	Povjerenje u sudije da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	77,65	78,99	76,81	75,44	74,90	72,57	-2,33
35E	Povjerenje u tužioce da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	71,48	73,60	71,01	70,32	67,62	64,60	-3,02
36	Jednakost u tretiranju građana od strane sudova	82,16	83,33	81,95	82,44	80,87	79,43	-1,44

ANEKS V:

Poređenje percepcije javnosti i percepcije sudija i tužilaca

Broj pitanja u Anketi o percepciji građana	Broj pitanja u Anketi sa sudijama i tužiocima	Pod-dimenzija	Anketa o percepciji građana 2020.	Anketa sa sudijama i tužiocima 2020.	Razlike između Ankete o percepciji građana i Ankete sa sudijama i tužiocima
JE2B	IIB	Pristup suđenjima	31,28	89,91	58,63
JE2A	IIA	Pristup sudskim predmetima	37,78	91,81	54,03
JE2E	IID	Pristup dokazima	38,44	92,29	53,85
JE2C	IIC	Pristup presudama	30,63	81,75	51,11
COR20C	35F	Sudije ne primaju mito	33,96	77,13	43,17
JE8	3	Percepcija javnosti o efikasnosti sudova (trajanje riješenih predmeta)	14,84	56,03	41,19
COR20D	35G	Tužioci ne primaju mito	33,54	73,61	40,07
JE16	36	Jednaka primjena zakona	40,01	79,43	39,43
JE2D	IIE	Pristup izvještajima/statistikama	29,82	66,52	36,70
JE7	14	Adekvatnost sudskih taksi/naknada	18,17	53,99	35,82
COR20A	35D	Povjerenje u sudije	38,55	72,57	34,01
JE17	35B	Odsustvo neprimjerenog utjecaja na sudije u donošenju odluka	41,81	74,24	32,44
JE1A	5A	Ocjena rada sudija/sudova	30,68	63,05	32,36
JE1I	22	Adekvatnost plata sudija/tužilaca	20,82	51,49	30,66
COR19	34	Utjecaj korupcije na pravosudni sistem u BiH	32,47	60,57	28,10
JE9	4	Percepcija javnosti o efikasnosti tužilaštava (trajanje riješenih predmeta)	14,71	42,50	27,79
COR20B	35E	Povjerenje u tužioce	38,07	64,60	26,53
JE3	I	Percepcija javnosti o efikasnosti sudova (smanjenje zaostataka)	47,06	73,18	26,12
JE1B	5B	Ocjena rada tužilaca/tužilaštava	31,13	51,41	20,28
JE12	23	Adekvatnost naknada advokata/notara	19,00	34,73	15,73
JE4	2	Percepcija javnosti o efikasnosti tužilaštava (smanjenje zaostataka)	40,90	56,36	15,46
JE10	10	Slučajna dodjela predmeta	48,57	63,22	14,64
COR20G	7A	Praćenje rada sudija/tužilaca, sankcija i nagrada	34,90	49,03	14,13
COR20E	35A	Učinkovitost pravosuđa u borbi protiv korupcije	32,47	43,59	11,12
JE1D	5D	Ocjena rada notara	43,29	53,78	10,49

Broj pitanja u Anketi o percepciji građana	Broj pitanja u Anketi sa sudijama i tužiocima	Pod-dimenzija	Anketa o percepciji građana 2020.	Anketa sa sudijama i tužiocima 2020.	Razlike između Ankete o percepciji građana i Ankete sa sudijama i tužiocima
JE1C	5C	Ocjena rada advokata	39,78	48,88	9,09
COR20F	35C	Procesuiranje javnih zvaničnika koji krše zakon	32,91	34,89	1,98
JE5	20	Kompetentnost sudija/tužilaca	44,32	44,47	0,15
COR20H	7B	Praćenje rada sudija/tužilaca, sankcija i nagrada	43,26	42,04	-1,22
JE6	12	Izveštavanje medija	41,96	34,54	-7,42

ANEKS VI:

Potpuna lista administrativnih indikatora VSTV sa stvarnim i Indeksnim vrijednostima

POD-DIMENZIJA	NIVO PRAVOSUDNE INSTITUCIJE	VRSTA PREDMETA	STVARNA VRJEDNOST INDIKATORA										INDEKSNA VRJEDNOST INDIKATORA (0-100)						GODIŠNJA PROMJENA	
			2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.			
			2020/2019.																	
I.1.	Sudovi: Trajanje riješenih predmeta	I.1.1. Prvostepeni sudovi	I.1.1.1. Krivični	378	375	343	314	300	308	320	319	296	57,03	58,89	57,80	56,19	56,25	59,42	3,17	
			I.1.1.2. Građanski	666	622	527	447	396	397	394	361	319	63,06	67,25	67,20	67,45	70,13	73,66	3,54	
			I.1.1.3. Privredni	582	560	530	522	461	459	397	401	320	53,18	58,65	58,81	64,42	64,07	71,27	7,27	
			I.1.1.4. Upravni	350	408	412	417	461	477	478	455	428	46,49	40,93	38,86	38,67	41,68	45,07	3,39	
			I.1.1.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	818	821	715	634	518	424	420	404	321	59,58	67,00	72,95	73,22	74,28	79,52	5,24	
		I.1.1.5.2. Izvršenje u privrednim predmetima	869	909	699	585	512	431	425	414	340	64,61	69,01	73,88	74,26	74,94	79,42	4,48		
		I.1.2. Drugostepeni sudovi	I.1.2.1. Krivični žalbeni	72	76	80	75	119	132	142	157	113	50,41	21,70	13,40	6,76	0,00	25,91	25,91	
			I.1.2.2. Građanski žalbeni	305	330	311	390	404	388	397	492	518	38,22	35,88	38,46	36,98	22,04	17,87	-4,17	
			I.1.2.3. Privredni žalbeni	327	335	289	346	412	476	593	685	650	45,54	35,02	25,03	6,58	0,00	0,00	0,00	
			I.1.2.4. Upravni žalbeni	325	264	282	393	629	755	856	745	784	32,36	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
I.1.2.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	798		720	677	579	552	556	524	424	459	60,45	62,29	62,00	64,17	71,01	68,63	-2,37			
I.2.	Sudovi: Starost neriješenih predmeta	I.2.1. Prvostepeni sudovi	I.2.1.1. Krivični	569	521	516	505	506	532	539	525	573	52,84	52,73	50,29	49,69	50,98	46,44	4,55	
			I.2.1.2. Građanski	648	532	444	401	410	402	358	298	347	62,96	62,14	62,92	66,90	72,52	67,98	4,55	
			I.2.1.3. Privredni	594	541	522	464	469	386	371	307	364	58,03	57,58	65,04	66,38	72,17	67,04	-5,13	
			I.2.1.4. Upravni	367	335	342	387	415	424	380	330	354	44,46	40,46	39,10	45,39	52,56	49,12	-2,45	
			I.2.1.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	798	720	677	579	552	556	524	424	459	60,45	62,29	62,00	64,17	71,01	68,63	-2,37	
		I.2.1.5.2. Izvršenje u privrednim predmetima	954	736	649	593	589	591	568	527	533	61,95	62,19	62,08	63,53	66,22	65,78	-0,44		
		I.2.2. Drugostepeni sudovi	I.2.2.1. Krivični žalbeni	109	94	137	220	265	271	272	148	136	3,37	0,00	0,00	0,00	0,00	34,84	40,24	5,41
			I.2.2.2. Građanski žalbeni	410	424	468	480	499	533	600	631	688	44,75	42,51	38,68	30,91	27,32	20,83	-6,50	
			I.2.2.3. Privredni žalbeni	456	470	513	571	657	751	738	672	697	40,41	31,45	21,73	23,06	29,95	27,29	-2,66	
			I.2.2.4. Upravni žalbeni	206	223	364	480	546	604	565	520	462	9,16	0,00	0,00	0,00	1,60	12,57	10,97	
I.2.2.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	126339		117758	98727	84637	69822	62809	53806	50176	52078	62,97	69,45	72,52	76,46	78,05	77,21	0,83			
I.3.	Sudovi: Broj neriješenih predmeta	I.3.1. Prvostepeni sudovi	I.3.1.1. Krivični	12.567	11.871	10.598	10.080	9.976	9.213	8.366	7.810	8.055	56,84	57,29	60,56	64,18	66,56	65,51	-1,05	
			I.3.1.2. Građanski	44.007	38.271	34.352	32.367	29.244	26.015	23.123	22.403	23.285	58,37	62,39	66,54	70,26	71,19	70,05	-1,11	
			I.3.1.3. Privredni	12.007	10.963	9.165	7.225	5.824	5.382	4.807	4.484	4.768	66,28	72,81	74,88	77,56	79,07	77,74	-1,33	
			I.3.1.4. Upravni	10.447	12.488	13.535	12.710	11.285	9.958	10.101	10.718	11.256	47,72	53,59	59,04	68,45	55,92	53,70	2,21	
			I.3.1.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	126.339	117.758	98.727	84.637	69.822	62.809	53.806	50.176	52.078	62,97	69,45	72,52	76,46	78,05	77,21	0,83	
		I.3.1.5.2. Izvršenje u privrednim predmetima	23.857	21.764	19.212	16.740	14.241	12.155	10.170	8.035	7.880	61,27	67,05	71,88	76,47	81,41	81,77	0,36		
		I.3.1.5.3. Izvršenje u komunalnim predmetima	1.664.328	1.709.000	1.574.517	1.574.589	1.661.940	1.621.919	1.796.840	1.763.272	/	52,27	52,26	49,62	50,83	45,53	46,54	1,02		
		I.3.2. Drugostepeni sudovi	I.3.2.1. Krivični žalbeni	866	894	1.275	1.753	1.951	1.977	1.755	1.444	1.067	13,36	3,57	2,29	13,26	28,63	47,27	18,63	
			I.3.2.2. Građanski žalbeni	13.293	13.685	14.682	14.761	14.628	15.191	15.063	13.904	12.349	46,85	47,33	45,30	45,76	49,94	55,54	5,60	
			I.3.2.3. Privredni žalbeni	3.126	3.228	3.911	4.403	4.652	4.441	4.304	3.951	3.086	35,66	32,02	35,10	37,11	42,26	54,91	12,64	
I.3.2.4. Upravni žalbeni	1.119		2.216	2.892	3.643	4.117	4.422	3.975	3.743	3.912	12,25	0,83	0,00	4,25	9,84	5,77	-4,07			
I.3.2.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	1033		1133	1313	1213	1223	1123	1163	1063	973	80,69	81,63	74,95	77,03	70,90	64,95	-5,94			
I.4.	Sudovi: Stopa rješavanja predmeta	I.4.1. Prvostepeni sudovi	I.4.1.1. Krivični	118%	105%	110%	104%	100%	107%	108%	106%	98%	69,42	66,86	71,42	71,83	70,62	65,04	-5,57	
			I.4.1.2. Građanski	123%	118%	113%	106%	110%	112%	112%	103%	97%	71,00	73,65	74,95	74,41	68,44	64,57	-3,87	
			I.4.1.3. Privredni	118%	112%	125%	130%	127%	108%	112%	107%	94%	86,34	84,99	72,30	74,81	71,10	62,97	-8,13	
			I.4.1.4. Upravni	98%	83%	91%	108%	116%	117%	98%	94%	94%	72,04	77,24	77,86	65,45	62,42	62,98	0,57	
			I.4.1.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	103%	113%	131%	121%	122%	112%	116%	106%	97%	80,69	81,63	74,95	77,03	70,90	64,95	-5,94	
		I.4.1.5.2. Izvršenje u privrednim predmetima	106%	114%	119%	119%	121%	117%	118%	123%	103%	79,18	80,70	78,16	78,71	81,92	68,63	-13,30		
		I.4.1.5.3. Izvršenje u komunalnim predmetima	79%	88%	97%	100%	99%	138%	69%	116%	/	64,37	66,62	66,00	91,82	45,79	77,60	31,81		
		I.4.2. Drugostepeni sudovi	I.4.2.1. Krivični žalbeni	98%	99%	92%	91%	96%	100%	104%	106%	109%	61,43	64,11	66,39	69,59	70,55	72,47	1,91	
			I.4.2.2. Građanski žalbeni	91%	97%	93%	99%	100%	96%	101%	111%	119%	66,28	67,00	63,71	67,38	73,89	79,27	5,38	
			I.4.2.3. Privredni žalbeni	98%	97%	81%	86%	91%	107%	105%	113%	145%	57,24	60,67	71,57	69,84	75,34	96,87	21,53	
I.4.2.4. Upravni žalbeni	114%		53%	66%	63%	75%	84%	123%	111%	92%	41,91	49,99	55,80	61,70	73,90	61,47	-12,43			
I.4.2.5.1. Izvršenje u građanskim predmetima	103%		113%	131%	121%	122%	112%	116%	106%	97%	80,69	81,63	74,95	77,03	70,90	64,95	-5,94			
I.5.	Tužilaštva: Trajanje riješenih predmeta	I.5.1. Prvostepeni	I.5.1.1. Opšti kriminal	366	412	371	396	250	218	196	188	188	48,26	67,31	71,56	74,45	75,46	75,47	0,02	
			I.5.1.2.1. Korupcija	1.146	374	481	358	344	364	314	303	377	73,17	74,24	72,69	76,50	77,30	71,73	-5,57	
			I.5.1.2.2. Privredni kriminal	510	554	602	590	405	413	344	397	436	46,85	63,55	62,77	69,07	64,23	60,75	-3,48	
			I.5.1.3. Ratni zločini	2.116	1.555	1.330	1.449	1.358	1.538	1.362	1.164	1.878	56,55	59,27	53,88	59,16	65,09	43,69	-21,40	
I.6.	Tužilaštva: Starost neriješenih predmeta	I.6.1. Prvostepeni	I.6.1.1. Opšti kriminal	801	702	654	505	425	376	385	377	401	64,85	70,40	73,81	73,22	73,78	72,11	-1,67	
			I.6.1.2.1. Korupcija	881	849	776	694	647	692	772	850	825	58,43	61,26	58,59	53,76	49,11	50,59	1,48	
			I.6.1.2.2. Privredni kriminal	996	978	976	795	695	658	720	699	695	59,54	64,68	66,54	63,38	64,46	64,63	0,17	
			I.6.1.3. Ratni zločini	1.897	1.857	1.995	2.013	2.136	2.254	2.361	2.674	2.742	47,47	44,25	41,19	38,40	30,23	28,45	-1,78	
I.7.	Tužilaštva: Broj neriješenih predmeta	I.7.1. Prvostepeni	I.7.1.1. Opšti kriminal	21.702	20.749	18.517	12.352	11.042	10.366	9.838	10.290	12.372	69,61	72,83	74,50	75,80	74,68	69,56	-5,12	
			I.7.1.2.1. Korupcija	501	786	907	1.005	1.051	939	839	765	767	31,29	28,14	35,80	42,64	47,70	47,56	-0,14	
			I.7.1.2.2. Privredni kriminal	2.511	2.281	1.831	1.595	1.707	1.740	1.673	1.743	1.867	63,88	61,34	60,59	62,11	60,52	57,72	-2,81	
			I.7.1.3. Ratni zločini	1.277	1.222	1.075	1.000	872	807	732	656	602	58,03	63,40	66,13	69,28	72,47	74,73	2,27	
I.8.	Tužilaštva: Stopa rješavanja predmeta	I.8.1. Prvostepeni	I.8.1.1. Opšti kriminal	103%	104%	109%	127%	105%	103%	103%	97%	89%	84,74	70,31	68,83	68,61	64,92	59,13	-5,79	
			I.8.1.2.1. Korupcija			83%	91%	96%	111%	110%	110%	101%	60,93	63,97	74,31	73,65	73,16			

ANEKS VII:

Upitnik o percepciji javnosti za 2020. godinu

GOVI. Koliko ste bili zadovoljni svakom od navedenih usluga javnog sektora u PROTEKLIH 12 MJESECI? PITATI ZA SVAKU STAVKU POSEBNO! PROČITATI I POKAZATI OPCIJE ODGOVORA! ROTIRATI REDOSLIJED STAVKI!

	Potpuno zadovoljan/na	Uglavnom zadovoljan/na	Donekle zadovoljan/na	Niti zadovoljan/na niti nezadovoljan/na	Donekle nezadovoljan/na	Uglavnom nezadovoljan/na	Potpuno nezadovoljan/na	Nisam imao neposredno iskustvo s navedenom uslugom u periodu od 12 mjeseci
GOVII (JEI). P2dd. Administrativnim uslugama sudova ili tužilaštva	1	2	3	4	5	6	7	8

CORI4. Da li ste Vi lično, da biste imali bolji tretman, U POSLJEDNJIH 12 MJESECI, morali dati novac, poklone, pružiti neku uslugu i sl. bilo kojem od sljedećih lica?

	A		B	
	Da	Ne	Da	Ne
4. Sudiji/tužiocu	1	2	1	2

CORI9. Do kojeg nivoa smatrate da je pravosudni sistem ove zemlje pod uticajem korupcije? Molimo Vas da odgovorite koristeći skalu od 1 do 7 gdje 1 označava „Nimalo korumpiran“, a 7 označava „Izuzetno korumpiran“.

1	2	3	4	5	6	7
Nimalo korumpiran						Izuzetno korumpiran

COR20. U kojoj mjeri se slažete sa navedenim tvrdnjama. POKAZATI PONUĐENE ODGOVORE! PITATI ZA SVAKU STAVKU POJEDINAČNO!

STAVKE	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem	U potpunosti se ne slažem	(Ne čitati!) Ne zna/Odbija odgovoriti
COR20A. Sudijama se može vjerovati da vode postupke i presuđuju nepristrasno i u skladu sa zakonom	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20B. Tužiocima se može vjerovati da obavljaju svoje dužnosti nepristrasno i u skladu sa zakonom	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20C. Sudije ne uzimaju mito	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20D. Tužiocima ne uzimaju mito	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20E. Pravosuđe je učinkovito u borbi protiv korupcije	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20F. Javni zvaničnici koji krše zakon obično bivaju identifikovani i kažnjeni	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20G. Loš rad sudija se sankcioniše	1	2	3	4	5	6	7	8
COR20H. Dobar rad tužilaca se nagrađuje	1	2	3	4	5	6	7	8

JEI. Na skali od 1 do 7, gdje "1" predstavlja "izuzetno loše", a "7" predstavlja "izvršno", kojom ocjenom biste ocijenili rad: PROČITATI/POKAZATI PONUĐENE ODGOVORE! PITATI ZA SVAKU STAVKU POJEDINAČNO!

1	2	3	4	5	6	7
Izuzetno loše						Izvršno

STAVKE	Izuzetno loše	2	3	4	5	6	Izvršno
JEI A. Sudija/sudova	1	2	3	4	5	6	7
JEI B. Tužilaca/Tužilaštava	1	2	3	4	5	6	7
JEI C. Advokata	1	2	3	4	5	6	7
JEI D. Notara	1	2	3	4	5	6	7

JE2. Koliko često je po Vašem mišljenju građanima dozvoljeno da: PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! PITATI ZA SVAKU STAVKU POJEDINAČNO!

STAVKE	Nikad	Rijetko	Ponekad	Često	Uvijek	(Ne čitati!) Ne zna
JE2A. Izvrše uvid u svoj sudski predmet, ukoliko to žele	1	2	3	4	5	6
JE2B. Prisustvuju bilo kojem suđenju koje ih interesuje	1	2	3	4	5	6
JE2C. Pregledaju presudu koja ih interesuje	1	2	3	4	5	6
JE2D. Pristupe izvještajima/statistikama o radu sudova	1	2	3	4	5	6
JE2E. Potpuno i pravovremeno pristupe, lično ili putem branioca, svim dokazima nakon potvrđivanja optužnice u predmetima u kojima su optuženi	1	2	3	4	5	6

JE3. Da li mislite da se broj predmeta, ne računajući komunalne predmete (plaćanje vode, struje, grijanja...), u sudovima u BiH povećava? OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Da	1
2. Ne	2
3. (Ne čitati!) Ne zna	3

JE4. Da li mislite da se broj predmeta u tužilaštvima u BiH povećava? OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Da	1
2. Ne	2
3. (Ne čitati!) Ne zna	3

JE5. Da li se slažete da su imenovanja sudija i tužilaca zasnovana na njihovim sposobnostima/kompetentnosti? PROČITATI/POKAZATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. U potpunosti se slažem	1
2. Slažem se	2
3. Donekle se slažem	3
4. Niti se slažem niti se ne slažem	4
5. Donekle se ne slažem	5
6. Ne slažem	6
7. U potpunosti se ne slažem	7
8. (Ne čitati!) Ne zna/Odbija odgovoriti	8

JE6. Prema Vašem mišljenju, koliko često mediji objektivno biraju i predstavljaju sudske predmete i istrage? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Nikad	1
2. Rijetko	2
3. Ponekad	3
4. Često	4
5. Uvijek	5
6. (Ne čitati!) Ne zna	6

JE7. Prema Vašem mišljenju, sudske takse/naknade su? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Niske	1
2. Adekvatne	2
3. Visoke	3
4. (Ne čitati!) Ne zna	4

JE8. Šta je bliže Vašem mišljenju: PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Sudovi odlučuju o predmetima u razumnim vremenskim rokovima	1
2. Sudsko odlučivanje u predmetima traje predugo	2
3. (Ne čitati!) Ne zna	3

JE9. Šta je bliže Vašem mišljenju: PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Tužilaštva odlučuju o predmetima u razumnim vremenskim rokovima	1
2. Tužilačko odlučivanje u predmetima traje predugo	2
3. (Ne čitati!) Ne zna	3

JE10. Da li mislite da je moguće da neko utječe na dodjeljivanje svog predmeta određenom sudiji? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Nikad	1
2. Rijetko	2
3. Ponekad	3
4. Često	4
5. Uvijek	5
6. (Ne čitati!) Ne zna	6

JE11. Prema Vašem mišljenju, plate sudija i tužilaca su? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Niske	1
2. Adekvatne	2
3. Visoke	3
4. (Ne čitati!) Ne zna	4

JE12. Prema Vašem mišljenju, naknade advokata i notara su? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Niske	1
2. Adekvatne	2
3. Visoke	3
4. (Ne čitati!) Ne zna	4

JE13. Da li ste ikada bili uključeni u neki sudski spor, osim komunalnih predmeta, u protekle tri godine? OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Da → Pređite na JE14	1
2. Ne → Pređite na JE15	2

JE14. U koliko sudskih sporova ste bili uključeni u protekle tri godine? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Samo jedan predmet	1
2. Dva ili više predmeta na istom sudu	2
3. Dva ili više predmeta na različitim sudovima	3

JEI5. Vaš glavni izvor informacija o bh. pravosuđu, sporovima i akterima je: PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE!
OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. Lično iskustvo iz vlastitih interakcija sa sudom	1
2. Iskustvo članova moje porodice	2
3. Iskustvo prijatelja/kolega	3
4. Mediji	4
5. Usljed profesionalne interakcije sa sudovima	5
6. Zvanične informacije o pravosudnim institucijama
(VSTV, sudovi i tužilaštva)	6

JEI6. Sljedeća dva pitanja se odnose na Vaše povjerenje u vladavinu prava. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom izjavom: „Sudovi tretiraju podjednako sve ljude bez obzira na njihove prihode, nacionalno ili socijalno porijeklo, političko opredjeljenje, religiju, rasu, spol, rodni identitet, seksualnu orijentaciju ili invaliditet“? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. U potpunosti se slažem	1
2. Slažem se	2
3. Donekle se slažem	3
4. Niti se slažem niti se ne slažem	4
5. Donekle se ne slažem	5
6. Ne slažem	6
7. U potpunosti se ne slažem	7
8. (Ne čitati!) Ne zna/Odbija odgovoriti	8

JEI7. U kojoj mjeri se slažete sa sljedećom izjavom: „Sudije mogu da donose odluke bez direktnog ili indirektnog uticaja vlade, političara, međunarodne zajednice ili drugih interesnih grupa i pojedinaca? PROČITATI PONUĐENE ODGOVORE! OZNAČITI SAMO JEDAN ODGOVOR!

1. U potpunosti se slažem	1
2. Slažem se	2
3. Donekle se slažem	3
4. Niti se slažem niti se ne slažem	4
5. Donekle se ne slažem	5
6. Ne slažem	6
7. U potpunosti se ne slažem	7
8. (Ne čitati!) Ne zna/Odbija odgovoriti	8

7. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
uočavanje loših učinaka rada sudije uobičajeno rezultira poduzimanjem adekvatne mjere ili sankcije	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
uočavanje vrlo dobrih učinaka rada tužioca uobičajeno rezultira adekvatnom nagradom	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
se disciplinski postupci protiv sudija/tužilaca pokreću u svim slučajevima propisanim zakonom?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
su disciplinski postupci protiv sudija/tužilaca, kada se pokrenu, pravični i objektivni?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9. Disciplinske sankcije izrečene u disciplinskim postupcima su

- Preblage
- Odgovarajuće
- Preoštre
- Ne znam

10. Da li mislite da je moguće da neko utiče na dodjeljivanje svog predmeta određenom sudiji?

- Nikad
- Rijetko
- Ponekad
- Često
- Uvijek
- Ne znam

19. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
se imenovanja sudija/tužilaca na nove/upražnjene pozicije vrše efikasno?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
su imenovanja sudija i tužilaca zasnovana na njihovim sposobnostima/kompetentnosti?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

21. U kojoj mjeri se slažete da:

	U potpunosti se slažem	Slažem se	Donekle se slažem	Niti se slažem niti se ne slažem	Donekle se ne slažem	Ne slažem se	U potpunosti se ne slažem	Ne znam
sudije i tužioci imaju adekvatnu obuku/edukaciju na godišnjoj osnovi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

22. Po vašem mišljenju, plate sudija i tužilaca su:

- Niske
- Adekvatne
- Visoke
- Ne znam

23. Po vašem mišljenju, naknade advokata i notara su:

- Niske
- Adekvatne
- Visoke
- Ne znam

24. Da li se plate sudijama/tužiocima isplaćuju na vrijeme?

- Nikad
- Rijetko
- Ponekad
- Često
- Uvijek
- Ne znam

25. Da li se naknade/troškovi branilaca po službenoj dužnosti isplaćuju na vrijeme?

- Nikad
- Rijetko
- Ponekad
- Često
- Uvijek
- Ne znam

PROJEKAT PODRŠKE MONITORINGU I EVALUACIJI (MEASURE II)

**Fra Anđela Zvizdovića I
UNITIC Toranj B, 21. sprat
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina**

**TEL: + (387) 033 941 676
contacts@measurebih.com
www.measurebih.com**